

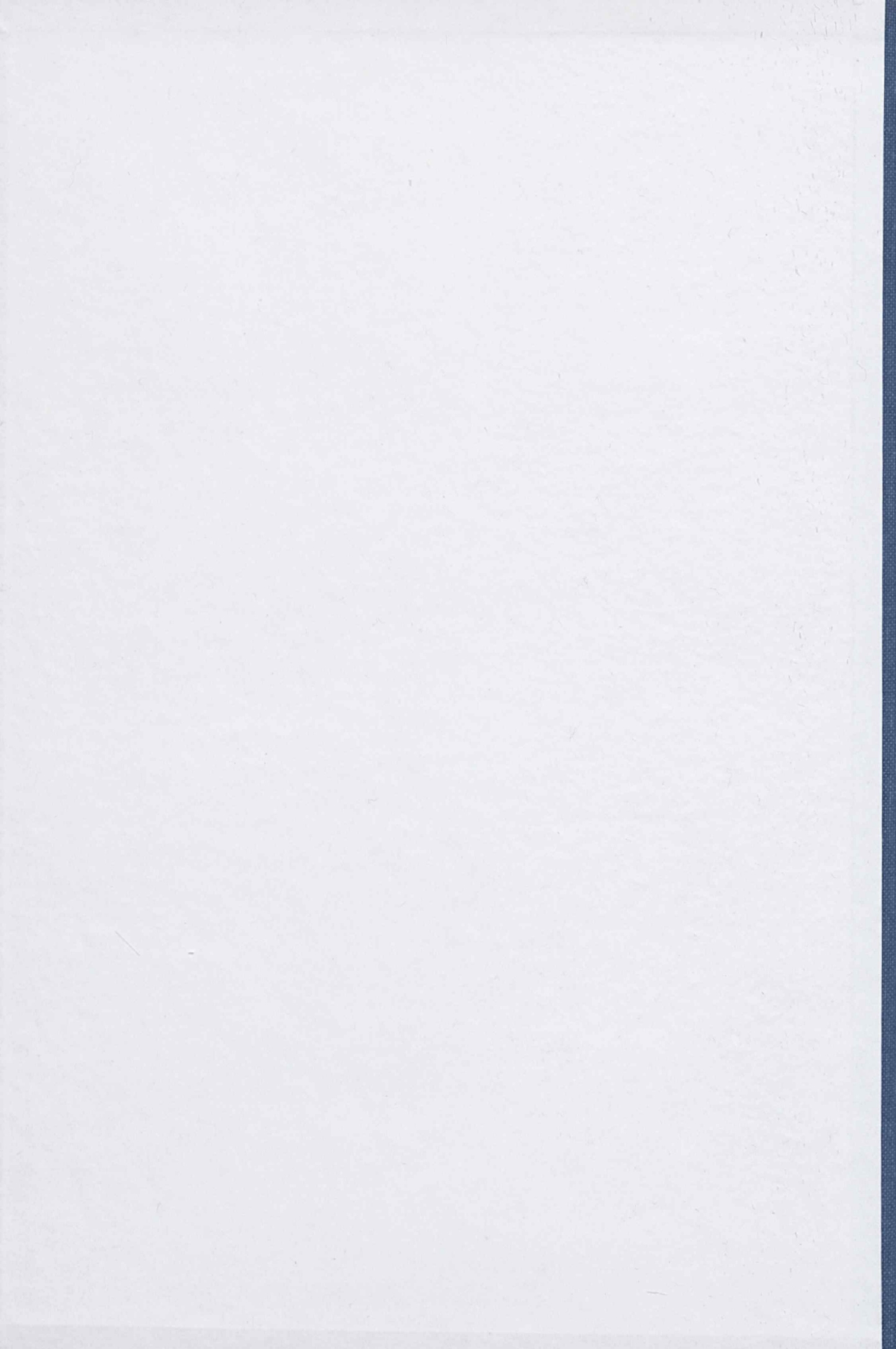
**SKUPŠČINA
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE
SLOVENIJE**

Sejni zapiski

18.knjiga (2. zvezek)

**Zbor združenega dela
37.seja-25.7. 1984**

LJUBLJANA, 1984

ZBOR ZDRUŽENEGA DELA

37. SEJA

(25. JULIJA 1984)

Predsedoval: Martin M l i n a r , predsednik Zbora združenega dela

Začetek seje ob 9. uri.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Tovarišice in tovariši delegati! Otvorim 37. sejo Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije, ki sem jo sklical na podlagi 93. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

Na podlagi 12. člena poslovnika Zbora združenega dela bomo najprej izvolili Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo in verificali pooblastila. Predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvolimo naslednje delegate: za predsednika Josipa Bajca, člana Ano Repovž in Vinka Žebovca.

Želi o tem predlogu kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem predlog na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (109 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja soglasno imenovana. Prosim komisijo, da se sestane in pripravi poročilo.

Obveščam vas, da so na današnjo sejo zbora k posameznim točkam dnevnega reda vabljeni predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Republiške konference SZDL Slovenije, Samoupravne interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino, Izbobraževalne skupnosti Slovenije, Raziskovalne skupnosti Slovenije, Kulturne skupnosti Slovenije, Zdravstvene skupnosti Slovenije, Skupnosti socialnega varstva Slovenije, Republiške skupnosti za ceste SR Slovenije, Republiške skupnosti za cene, Narodne banke Slovenije, Ljubljanske banke - Združene banke in Zavoda SRSlovenije za statistiko.

Na sejo zbora so vabljeni tudi predstavniki SOZD-a Slovenske železarne in ovarne glinice in aluminija Kidričevo.

Na sejo zbora so vabljeni člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, delegati v Zveznem zboru Skupščine SFRJ iz SR Slovenije ter predsedniki in poročevalci odborov, komisij in skupin delegatov Skupščine SR Slovenije.

Ker na današnji seji obravnavamo nekatere zakone v zadnji fazi kot zakonske predloge, mi dovolite, da vas v zvezi s tem opozorim na 286. člen poslovnika Skupščine SR Slovenije, ki določa, da je treba poslati amandma k zakonskemu predlogu predsedniku zbora najmanj 10 dni pred dnevom, določenim za sejo, na kateri bo obravnavan zakonski predlog. Prvi odstavek 289. člena poslovnika določa, da se sme amandma k zakonskemu predlogu izjemoma predlagati tudi po tem roku, vse

konca obravnave na seji zбора. Tak amandma mora biti obrazložen z navedbo posebnih utemeljenih razlogov. Zbor posebej razpravlja o utemeljenosti razlogov za predložitev amandmaja in z glasovanjem odloči, ali se bo predloženi amandma obravnavala. Zato prosim, da vsi, ki nameravate predložiti amandmaje, to storite čimprej, se bomo lahko do njih opredelili.

Obveščam vas tudi, da bomo po končani verifikaciji pooblastil na skupnem zasedanju z Zborom občin in Družbenopolitičnim zborom poslušali ekspozice k poročilu o uresničevanju politike družbenega in ekonomskega razvoja SR Slovenije v letu 1984 in prvi oceni z možnostjo razvoja v letu 1985 in k predlogu zakona o začetku in prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobitev določenih objektov letih 1984 in 1985, ki ga bo podal tovariš Dušan Šinigoj, predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, nadalje, uvodno obrazložitev k predlogu smernic dolgoročni plan SR Slovenije, ki jo bo podal tovariš Milivoj Samar, član izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in predsednik Republiškega komiteja za razvojno planiranje ter uvodno obrazložitev k poročilu o izvajanju meddržavnih sporazumov in pogodb na področju cestne infrastrukture, ki jo bo podala Julka Žibert, članica Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in predsednica Republiškega komiteja za promet in zveze. Na skupnem zasedanju bo tovarišica Julka Žibert dala tudi informacijo o železniški nesreči v Divači.

Ker je komisija končala z delom, prosim predsednika, da poroča zboru.

J o s i p B a j c : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnjo sejo je predložilo delegatov pooblastila 135 delegatov, in sicer: z gospodarskega področja 87 delegatov, kulturno-prosvetnega področja 11 delegatov, s socialno-zdravstvenega področja 14 delegatov, s kmetijskega področja 14 delegatov, z obrtnega področja 4 delegatov, s področja državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev 5 delegatov, s področja oboroženih sil 1 delegat.

Na današnji seji niso navzoči delegati z naslednjih področij oziroma okolišev: gospodarskega področja, 2. okoliš 2 delegata, 10. okoliš 1 delegat, 21. okoliš 1 delegat, 27. okoliš 1 delegat, 38. okoliš 1 delegat, 45. okoliš 1 delegat, 46. okoliš 1 delegat, skupaj z gospodarskega področja ni navzočih 8 delegatov; prosvetno-kulturnega področja, 2. okoliš 1 delegat in 8. okoliš 1 delegat; navzoča nista dva delegata; s kmetijskega področja, 2. okoliš 1 delegat, 3. okoliš 1 delegat, 7. okoliš 1 delegat in 9. okoliš 1 delegat; skupaj niso navzoči 4 delegati; z obrtnega področja 3. okoliš ni navzoč en delegat. Skupaj torej ni navzočih 15 delegatov.

Komisija je pregledala vsa predložena pooblastila in ugotovila, da so vsa pooblastila v skladu z zakonom in ustavo SR Slovenije, zato predlaga, da Zbor združenega dela vsa predložena pooblastila verificira.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Želi kdo o poročilu komisije razpravljati? (Nihče.)

Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo. Ker je iz poročila razvidno, da ni sporno nobeno pooblastilo, bomo o poročilu glasovali v celoti.

Kdor je za poročilo, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov z 37. sejo Zbora združenega dela.

Ugotavljam, da zbor lahko veljavno odloča, ker je na seji navzoča večina delegatov.

Delo bomo nadaljevali na skupnem zasedanju.

(Seja zбора je bila prekinjena ob 9.20 uri in se je nadaljevala ob 11.10 uri).

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Tovarišice in tovariši delegati!
Ugotavljamo sejo zбора.

Predlagam, da se v skladu z 99. členom poslovnika Skupščine SR Slovenije najprej opredeli do razširitev. Predlagal sem naslednje razširitve iz pri-
tornosti Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ, in sicer: z osnutkom zakona
o spremembi zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic katastrofalnega
potresa, ki je prizadel območje SR Črne gore v letu 1979 in z osnutkom odloka o
dolorizaciji sredstev, ki so jih vplačale republike in avtonomni pokrajini za
eto 1983 za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel območje
R Črne gore v letu 1979 ter s poročilom delegacije Skupščine SR Slovenije v
b Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o poteku preteklih sej
b Zbora republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Razlogi za razširitev so razvidni iz spremnih dopisov k aktom. Želi o tem
redlogu kdo razpravljati? (Nihče.) Predlagane razširitve dajem na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (117 delegatov glasuje za.) Je kdo proti?
Eh delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da zbor soglašaja s predlaganimi razširitvami.

Predlagal sem tudi razširitev predloga dnevnega reda s predlogom zakona o
časni prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobitev določenih
jektov v letu 1984 in 1985, ki ga je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slo-
nije. Razlogi za razširitev so navedeni v njegovem spremnem dopisu. Želi o
j razširitvi kdo razpravljati? (Nihče.)

Če ne želi nihče razpravljati, potem zaključujem razpravo in dajem predlog
razširitve na glasovanje.

Kdor je za razširitev, naj prosim glasuje! (117 delegatov glasuje za.) Je
o proti? (5 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da zbor soglašaja s predlagano razširitvijo.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je navedeni zakon predlagal Skupščini
Slovenije v obravnavo na podlagi 309. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije,
je po hitrem postopku.

Želi predstavnik Izvršnega sveta še dodatno obrazložiti razloge za predlog,
se zakon obravnava in sprejema po hitrem postopku? (Da.) Besedo ima Rudi
pič, republiški sekretar za finance.

R u d i Š e p i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati!
ocenjevanju tekočih gospodarskih gibanj v letošnjem letu in uresničevanju
solucijskih gibanj ugotavljamo nekatera odstopanja od načrtanih nalog. Poraba
zpoložljivega družbenega proizvoda ne zagotavlja možnosti za njegovo poveče-
nje v bodočnosti. Usmerjena je v končne oblike porabe, ki ne zagotavljajo ure-
ičevanja ključne stabilizacijske naloge, da je potrebno vse oblike porabe sprati
v okviru razpoložljivih sredstev akumulacije in s tem preprečiti njihov vpliv
inflacijska gibanja.

Na področju investicijske politike smo si poleg temeljne naloge, da bomo
gotavljali predvsem kakovostne vire sredstev za naložbe in hkrati s tem sani-
li primanjkljaj trajnih in dolgoročnih virov obratnih sredstev, sprejeli tudi
logo, da bodo razpoložljiva sredstva za naložbe usmerjena predvsem v produktiv-
investicije, ki omogočajo hitrejšo rast izvoza na konvertibilno področje, ve-
o proizvodnjo energije in hrane.

Letošnja gibanja pričajo, da teh nalog ne uresničujemo v celoti. Delež pred-
čunske vrednosti začelih prednostnih investicij za izvoz še je zmanjšal od
,3 odstotkov v prvih petih mesecih leta 1983 na 26,9 odstotkov v enakem obdobju
letos. Ob tem pa se je delež plačil za negospodarske investicije povečal od
2 odstotka v letu 1983 na 10,7 odstotka v prvih petih mesecih letošnjega leta.

Ta gibanja so uresničena v obdobju, ko ugotavljamo primanjkljaj trajnih in goročnih virov obratnih sredstev v višini 100 milijard dinarjev, ko ocenjuje da bo po 1. avgustu prišlo do zmanjšanja osebnih dohodkov zaradi neporavnazapadlih obveznosti v 170 organizacijah združenega dela s 47.000 zaposlenimi ko prihaja do opozoril, da je zaradi zakonsko in dogovorno omejenih sredstev nelikvidnosti ogroženo nemoteno izvajanje temeljnih programov s področja družbenih dejavnosti.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je ugotovil, da je potrebno sprejeti stó ukrepov in izvesti usklajene aktivnosti za spremembo doseženih razmerij in usmeritev tendenc v investicijski porabi. Predvsem je nujno začeti uresničevati ureditev iz zakona o razširjeni reprodukciji in minulem delu, po kateri mo vsaka poraba investicijskih sredstev temeljiti na samoupravni odločitvi delav, ki so investicijska sredstva ustvarili. Utemeljenost tako sprejetih odločio konkretnih investicijskih naložbah mora biti zasnovana na merilih za ocenjevanje družbenoekonomske in strokovne upravičenosti naložb, ki so dogovorjena samoupravnimi sporazumi o temeljnih planov samoupravnih organizacij in skupnosti. Je je potrebno zaostri merila za presojanje družbenoekonomske utemeljenosti ložb v komisijah za oceno investicij in ta merila prilagoditi sedanjemu kritičnemu gospodarskemu položaju. In ne nazadnje, s programom ukrepov za razbremenitev gospodarstva, ki so ga podprli tudi zbori Skupščine SR Slovenije, smo sprejeli sto konkretnih nalog in obveznosti za ustvarjanje pogojev za večje naložbe v ratna sredstva, za samostojnejše odločanje o razporejanju dohodka in čistega hodka v organizacijah, kjer je ustvarjen ter za racionalnejše gospodarjenje družbenimi sredstvi na vseh ravneh družbene reprodukcije.

Vse te naloge in aktivnosti bi že morali pospešeno izvajati in jih dosledno eljaviti v vseh planskih dokumentih za naslednje leto, pri njihovem uresničenjju pa sproti preverjati učinke in rezultate pri povečevanju družbenega proizda in konvertibilnega izvoza, izboljševanju likvidnosti in večanju skupne družne produktivnosti. Nedvomno zahteva izvedbateg nalog in aktivnosti zavzeto in govorno pripravo, obračun s še vedno prevladujočo miselnostjo in političnim ortunizmom, da je stabilizacijska usmeritev sprejemljiva vse dotlej, dokler poseže v oženje lastnih pravic in dokler ne zahteva odgovornejšega in racionaljšega gospodarjenja z družbenimi sredstvi pri vsakem uporabniku družbenih sred- ev.

Ker se bodo torej rezultati vseh teh aktivnosti odrazili v gibanju vseh oblik rabe šele s časovnim zamikom, trendi in ker strukturna razmerja v investiciji porabi terjajo takojšnje ukrepanje za njihovo preusmeritev, je Izvršni svet otovil, da so nastopili pogoji za uporabo ustavnih pooblastil Skupščine SR lovenije, da z zakonom prepove začasno uporabo družbenih sredstev. Le-ta naj se nanašala le na pridobivanje novih objektov za opravljanje negospodarskih in proizvodnih dejavnosti.

Na podlagi številnih pripomb in ugotovitev v razpravah o predlogu zakona je zvršni svet prvotno predlagano obdobje veljavnosti ureditve skrajšal za eno le- o. Ta svoj predlog utemeljuje z nujnostjo nemudne, vendar začasne prekinitve endenc rasti novih vlaganj v negospodarske in neproizvodne objekte. V 5-mese- nem obdobju veljavnosti predlagane ureditve pa bo potrebno v koordinirano akcijo seh subjektivnih sil ustvariti pogoje za prehod na dejansko odločanje delavcev in osilcev sredstev akumulacije, o konkretnih naložbah in o njihovi družbenoekonom- ki in strokovni upravičenosti.

Izvršni svet izraža prepričanje, da odločanje o naložbah, ki predstavljajo lternativno vlaganje v lastni razvoj in širitev materialne osnove dela, pred- tavlja učinkovit mehanizem prilagajanja investicij za neproduktivne namene dejan- kim materialnim sposobnostim celotnega združenega dela. V dosedanjih razpravah e bila poleg načelne podpore sprejetju zakona kot začasnega in interventnega krepka izražena želja, pripravljenost in zavzetost za večjo politično samodisci- liniranost pri samoupravnem urejanju in uravnavanju razmerij v investicijski po- rabi za negospodarske in neproduktivne namene. Zato Izvršni svet predlaga, da pred- log zakona sprejmete kot začasen ukrep, ki bo v sklopu širših družbenopolitičnih in strokovnih aktivnosti pripomogel k ustvarjanju pogojev za dosledno, samoupravno urejanje tega dela investicijske porabe.

S teh vidikov je utemeljen tudi predlog za sprejetje zakona po hitrem postopku, saj bi obravnava zakonske ureditve v dveh ali celo treh fazah onemogočila doseganje obeh temeljnih ciljev, zaradi katerih je ukrep predlagan. Omogočili bi nadaljevanje skokovitega naraščanja investicijske porabe za negospodarke in neproizvodne namene tudi v naslednjih mesecih, vse do uveljavitve zakona, da bi te tendence prekinili in jih upočasnili. Nadaljevanje dosedanje prakse in postopkov bi povsem zavrlo družbenopolitične in strokovne aktivnosti za predhodna odločanja o konkretnih naložbah izključno po delavcih, ki sredstva akumulacije ustvarjajo.

Zato prosim, tovarišice in tovariši delegati, da upoštevate tehtnost teh razlogov za sprejem zakona po hitrem postopku, kakor tudi utemeljitve za nujnost prejše uveljavitve predlagane zakonske ureditve. Hvala lepa!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Želi o predlogu za hitri postopek do razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo.

Dovolite mi, da v zvezi z obrazložitvijo republiškega sekretarja za finance, sem dolžan zboru reči to-le: S tem, ko se opredeljujemo do postopka, se v bistvu opredeljujemo tudi že do zakona. Posebno še, ker je v uvodu zelo jasno povedal, da zakon po rednem postopku nima nobenega smisla glede na nov predlog, a zakon velja le do konca leta. Ob obravnavi tega zakona moramo upoštevati, da določamo o zakonu, ki začasno posega na področje negospodarskih in neproizvodnih investicij v smislu razširjene reprodukcije. V bistvu ta zbor odloča o pogojih ekoške reprodukcije v tem letu in o dokončanju ali možnosti nadaljevanja že začetih investicij v tem in prihodnjem letu.

Gre za uresničevanje naših sklepov, predvsem na področju bančništva. Vse banke morajo še letos izdelati svoj program finančnega stanja. To stanje ni tako rožnato, in ko govorim o tem, imam pred očmi, da bo že za dokončanje investicij potrebno angažirati veliko denarja. Tudi zakon o obratnih sredstvih, ki ga je govoril tovariš predsednik Šinigoj, še ni popolnoma jasno okvantičiran v organizacijah združenega dela glede na letošnjo visoko stopnjo inflacije in seveda prilagajanje vrednosti zalog in virov sredstev za pokrivanje v smislu zakona.

To sem pojasnil zaradi tega, ker bo s tem ukrepom doseženo, da nekdo ne bo mogel v tem letu začeti graditi, hkrati pa ustvarjamo pogoje za kolikor toliko normalno ali lažje odvijanje tekoče reprodukcije, tako na področju družbenih dejavnosti kot na drugih področjih.

Ker ne želi nihče razpravljati, dajem predlog Izvršnega sveta na glasovanje.

Kdor je za hitri postopek, naj prosim glasuje! (112 delegatov glasuje za.) Kdo proti? (14 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da zbor soglaša s hitrim postopkom.

Danes ste prejeli predlog družbenega dogovora o določitvi virov sredstev za financiranje blagovnih rezerv, ki ga je Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ predložil Skupščini v začetku tega tedna. Dogovor je treba obravnavati že na današnji seji zaradi nadaljevanja postopka usklajevanja in obravnave navedenega dogovora v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ v začetku septembra tega leta. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije bo na podlagi sklepa zbora ob obravnavi osnutka tega dogovora na današnji seji podal tudi poročilo o poteku usklajevanja družbenega dogovora. Predlagam, da predlog dnevnega reda razširimo s poročilom Izvršnega sveta in predlogom družbenega dogovora.

Želi o tem kdo razpravljati? (Ne želi.) Zaključujem razpravo in dajem predlog na glasovanje.

Kdor je za predlagano razširitev, naj prosim glasuje! (120 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (6 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da zbor soglaša s to razširitvijo dnevnega reda.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je predlagal za sejo zbora še poročilo ki je označeno kot uradna tajnost. Zato ga bomo obravnavali na zaprti seji. Predlagam, da sejo zbora razširimo tudi s tem poročilom.

Želi kdo razpravljati o tem? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem predlog razširitve na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (124 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da zbor soglaša s predlagano razširitvijo.

Glede na navedeno predlagam, da zbor za današnjo sejo sprejme naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 36. seje zbora,
2. poročilo o uresničevanju politike družbenoekonomskega razvoja SR Slovenije v letu 1984 in prva ocena možnosti razvoja v letu 1985,
3. predlog smernic za dolgoročni plan SR Slovenije,
4. poročilo o izvajanju meddržavnih sporazumov in pogodb na področju cestne infrastrukture,
5. obravnava poročila št. 8-13/84 (zaprti seja),
6. predlog zakona o začasni prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobitev določenih objektov v letih 1984 in 1985,
7. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984,
8. predlog zakona o sofinanciranju programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema Radio televizije Ljubljana v obdobju 1984 in 1985,
9. predlog odloka o programu statističnih raziskovanj v SR Sloveniji v letu 1984,
10. predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji in delu služb Skupščine SR Slovenije,
11. poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku preteklih sej Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ,
12. a) osnutek odloka o valorizaciji sredstev, ki so jih vplačale republike in avtonomni pokrajini za leto 1983 za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel območje SR Črne gore v letu 1979,
b) osnutek zakona o spremembi zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel območje SR Črne gore v letu 1979,
13. poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o dosedanjem poteku usklajevanja osnutka družbenega dogovora o zagotavljanju sredstev za regres za umetna gnojila in za sredstva za varstvo rastlin v letih 1984 in 1985 ter o pogojih in načinu uporabe teh sredstev s predlogom družbenega dogovora,
14. poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o poteku usklajevanja družbenega dogovora o določitvi virov sredstev za financiranje blagovnih rezerv s predlogom družbenega dogovora,
15. poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o pripravi in usklajevanju družbenega dogovora o pogojih za organiziranje in skupno financiranje mednarodnih športnih tekmovanj v Jugoslaviji,
16. predlog družbenega dogovora o določanju skupnih elementov stanovanjske in komunalne politike,
17. predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med SFRJ in republiko Italijo o ribolovu v obmejnega gospodarskega sodelovanja in blagovne menjave z Italijo,

18. predlog periodičnega delovnega načrta Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za IV. trimesečje 1984,

19. volitve in imenovanja,

20. predlogi, pobude ter vprašanja delegatov.

Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev predlaganega dnevnega reda? (Nihče.) Dajem predlog dnevnega reda na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je dnevni red današnje seje sprejet.

Prehajamo na 1. t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na odobritev zapisnika 36. seje zbora.

Osnutek zapisnika ste prejeli. Predlaga kdo kakšne spremembe ali dopolnitve k osnutku zapisnika? (Ne.)

Ugotavljam, da je zapisnik 36. seje Zbora združenega dela odobren.

Odrejam odmor do 12.15 ure.

(Seja zbora je bila prekinjena ob 11.30 uri in se je nadaljevala ob 12.15 uri)

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Tovarišice in tovariši delegati! Nadaljujemo sejo zbora.

Predno preidemo na 2. t o č k o d n e v n e g a r e d a , vas obveščam, da ste danes prejeli stališča Izvršilnega odbora Gospodarske zbornice Slovenije k oceni razpoložljivih sredstev za naložbe v gospodarstvu združenega dela v SR Sloveniji v obdobju 1984-1990. To gradivo je zbornica poslala šele včeraj kot osnovo za razpravo na septembrski seji, ko bomo začeli razpravo o smernicah srednjeročnega plana in o ekonomski politiki za leto 1985. Zato prosim, da vzamete navedeno gradivo s seboj in ga obravnavate v skupinah delegatov hkrati z ostalimi planskimi dokumenti.

Prehajamo na 2. t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na poročilo o uresničevanju politike družbenega in gospodarskega razvoja SR Slovenije v letu 1984 in prva ocena možnosti razvoja v letu 1985.

Poročilo je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Objavljeno je bilo v Poročevalcu št. 20/1. K poročilu ste prejeli še naslednja spremljajoča gradiva: analizo uresničevanja srednjeročnih razvojnih usmeritev 1981-1985 v SR Sloveniji in razvoj v letu 1984 s prvimi ocenami potreb in možnosti razvoja v letu 1985; analizo razvojnih možnosti SR Slovenije v obdobju 1986-1990; informacijo o spremembah cen v SR Sloveniji v obdobju januar-maj 1984; oceno razpoložljivih sredstev za naložbe v gospodarstvu združenega dela v SR Sloveniji v obdobju 1984 in 1990 in oceno nekaterih večjih investicijskih potreb; novo tabelo k oceni, ker je zaradi tehnične napake v prejšnji tabeli izpadel del besedila; devizno neravnovesje in negativne tečajne razlike v bankah v SR Sloveniji; predlog ukrepov Ljubljanske banke - Združene banke za dpravo deviznega neravnovesja; ocene, ugotovitve in predloge Gospodarske zbornice Slovenije k majski analizi gospodarskih gibanj v SFRJ in v SR Sloveniji; stališča Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije; stališča Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije. Danes pa ste prejeli še pripombe, stališča in mnenja Zdravstvene skupnosti Slovenije in Skupnosti socialnega varstva Slovenije.

Poročilo obravnava tudi Družbenopolitični zbor, ki je na podlagi 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenijesprejel predlog stališč, ki ste jih prejeli na klop.

Danes ste k poročilu in spremljajočim gradivom prejeli tudi osnutek ugotovitev, stališč in sklepov, ki jih je pripravila skupina delegatov za spremljanje uresničevanja srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije. Ker je na današnji seji navzoč le Bernard Krivec kot član te skupine delegatov, predlagam, da zbor za spremljanje razprave v skupino delegatov imenuje še tovariša Vitomila Deklevo, delegata skupine delegatov za gospodarsko področje, 23. okoliš, Postojna in Brana Kozamernika, poročevalca Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja.

Želi o predlogu za dopolnitev skupine delegatov kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem predlog na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (126 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog za dopolnitev skupine delegatov.

Skupina delegatov naj prosim spremlja razpravo tudi pri naslednji točki dnevnega reda, to je o smernicah razvoja do leta 2000 in prav tako predlaga norebitne spremembe in dopolnitve osnutka ugotovitev in stališč.

Ekspoze predsednika Izvršnega sveta smo poslušali na skupnem zasedanju.

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovarišica Terezija Donko, gospodarsko področje, 47. okoliš, Lendava.

T e r e z i j a D o n k o : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Zbori Skupščine občine Lendava so na seji dne 10. julija 1984 obravnavali poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o uresničevanju družbenega plana SR Slovenije v prvih štirih letih tekočega srednjeročnega obdobja z analizo izvajanja družbenega plana in prvo oceno možnosti razvoja v letu 1985 ter so k temu gradivu sprejeli naslednja stališča, ugotovitve in predloge.

1. Nadaljevanje dinamične rasti izvoza na konvertibilna območja bo mogoče uspešno izvajati samo ob pogoju, da se proizvajalcem blaga za izvoz in proizvajalcem, ki so reprodukcijsko povezani s proizvodnjo za izvoz, omogoči uvoz opreme, da bi zadržali stik s spremembo tehnologije v svetu. Z omejevanjem uvoza opreme namreč ni mogoče realizirati zastavljenih ciljev izvoza in povečanja proizvodnje.

Z ukrepi ekonomske politike bi bilo zato potrebno selektivno spreminjati politiko ekonomskih odnosov s tujino, da bi za proizvodnjo za izvoz omogočili večji izvoz surovin, repromateriala in sodobne opreme. Pri tem zbori poudarjajo, da likvidnost izvoznega gospodarstva slabša tudi zadrževanje priliva iz tujine v bančnem mehanizmu, kar seveda ni sprejemljivo.

2. Opravljanje poslov v izvozu in uvozu v maloobmejnem prometu se trenutno viti z Madžarsko ne more opravljati. Nesprejemljivo je, da na ta področja Zvezni izvršni svet posega s takimi administrativnimi posegi, kar naše organizacije združenega dela, ki so registrirane za opravljanje obmejne blagovne menjave v sosednjih državah, postavlja v zelo neugoden položaj in meče slabo luč na našo gospodarsko politiko.

3. Zmanjševanje porabe naftnih derivatov je povzročilo, da se prek bonov za pogonsko gorivo občanom in organizacijam daje več pravic kot se dejansko tega uporabi. Zato bi kazalo ta sistem distribucije čimprej ukiniti, saj boni po nepotrebnem povzročajo družbi samo dodatne stroške, zapravljanje delovnega časa in negotovanje občanov. Predlagamo, da se v Zvezni skupščini sproži aktivnost, da se boni za pogonsko gorivo ukinejo že za IV. četrtletje letošnjega leta.

4. Zbori skupščine občine so mnenja, da so občasne zamrznitve cen v manjši meri vplivale na odstop od ekonomskih stanarin, saj tudi v obdobjih, ko cene

niso bile zamrznjene, nismo stanarine dvigovali tako, kot je bilo s programi za prehod na ekonomske stanarine predvideno. Odstop od prehoda na ekonomske stanarine do leta 1985 je rezultat zavestne politične odločitve, ki temelji na dejstvu, da je že nekaj let prisotno padanje življenjskega standarda delavcev in občanov, poleg tega pa v drugih republikah niso sledili tej politiki.

5. Zbori se ne strinjajo, da so v socialno-varstvenih zavodih uveljavili višje cene storitev od povprečne rasti cen, ki je predvidena. Poleg tega pa uveljavljajo razlike v cenah že od začetka leta naprej. V pogojih omejene skupne porabe bo to povzročilo probleme pri izvedbi programa občinske skupnosti socialnega skrbstva. Ob tem, da naj bi letos imelo prioriteto zdravstvo in šolstvo, bi porabili okoli 80 odstotkov vseh sredstev skupne porabe na nivoju občine.

6. Zbori opozarjajo na osnovi informacij iz organizacij združenega dela v občini, da je glede izvajanja politike cen pristop posameznih republiških in občinskih skupnosti za cene zelo različen. Tako naše organizacije združenega dela opozarjajo, da imajo sorodne organizacije v drugih republikah veliko manj problemov pri uveljavljanju cen, ob tem, da tudi dosegajo višje podražitve. Zato je potrebno v okviru Zvezne skupnosti za cene ponovno opozoriti na doslednost in zavzetost pri uveljavljanju sprejete politike cen.

7. Zbori opozarjajo, da bo v letošnjem letu zelo težko izvajati sprejete družbene usmeritve o razporejanju dohodka in delitvi osebnih dohodkov, ker imajo zlasti pridelovalne organizacije združenega dela že vnaprej določene neugodne pogoje poslovanja. V takih pogojih pa se ne more dosežati boljših rezultatov dela in poslovanja, kar naj bi bila osnova za povečanje osebnih dohodkov.

8. Glede pospeševanja skladnejšega regionalnega razvoja so bili v tem srednjeročnem obdobju doseženi minimalni rezultati. Ocenjujemo, da se je vse preveč časa porabilo za proučevanje možnih dodatnih spodbujevalnih ukrepov, ob tem pa so šli gospodarski tokovi povsem svojo pot. Za uresničevanje nalog na tem področju bi moral Izvršni svet Skupščine SR Slovenije zastaviti odločnejše aktivnosti in ukrepe, kajti problemi zaposlovanja v nekaterih manj razvitih in obmejnih občinah so že zelo kritični. Sprejeti je potrebno ukrepe, s katerimi se bo skladnejši razvoj dejansko zagotovil. Pri tem zbori tudi ugotavljajo, da je družbeni plan SR Slovenije za obdobje 1981-1985 v poglavju o skladnejšem regionalnem razvoju dal poseben poudarek manj razvitim obmejnimi območjem. Poudarjanje manj razvitih območij je imelo poseben pomen, saj se manj razvita obmejna območja ne morejo enakopravno vključevati v sodelovanje z obmejnimi področji sosednjih dežel, kar je permanentna naloga v obmejnih območjih. V besedilu poglavja II/16 pa manj razvita območja niso omenjena, ne da bi bila dana tudi obrazložitev, zakaj ne. Menimo, da je v nadaljnjem oblikovanju planskih dokumentov potrebno še posebej poudariti skrb za manj razvita obmejna območja.

9. Zbori so mnenja, da je za problematiko likvidnosti organizacij združenega dela, ki vse bolj zajema tudi gospodarstvo republike, kriva neustrezna kreditno-monetarna politika, ki omejuje rast denarne mase na bistveno nižjo rast, kot je rast inflacije, kar je sililo organizacije k povečanju finančne discipline. Potrebno se bo zavzeli za oblikovanje takšne kreditno-denarne politike, da bo spodbujala finančno stabilnost, ne pa kot sedaj, ko se finančna nestabilnost le povečuje.

10. Zbori so mnenja, da v letu 1985 ni smotrno še naprej omejevati rasti osebne, skupne in splošne porabe, saj smo na teh področjih že dosegli spodnji kritični nivo, prek katerega več ne bi smeli. Že danes imamo na teh področjih nekatere negativne posledice takega omejevanja, ki povzročajo motnje v družbeni reprodukciji. Zaradi linearnega zmanjševanja prispevnih stopenj opozarjamo na težak položaj v zdravstvu in šolstvu. Razmišljanja, da bi za ublažitev finančnega problema v zdravstvu povečali participacijo, so nesprejemljiva. S tem bi onemogočili koriščenje zagotovljenega programa zdravstvenega varstva določenemu delu uporabnikov, ki ima nizke osebne dohodke. Že sedaj se namreč dogaja, da zaradi izkih osebnih dohodkov delavci odklanjajo bolniški dopust tudi v primeru, ko jim je le-ta nujno potreben.

Glede na to je pri zagotavljanju sredstev za zdravstvo in šolstvo nujno uveljaviti selektivni pristop. Na področju gibanja cen bi morali sprejeti dodatne ekonomske sankcije, ki bi delovale tako, da bi znižali stopnjo inflacije v skladu protiinflacijskim programom.

11. Zbori nadalje ugotavljajo, da poročilo ne obravnava zelo pereče problematike odkupa živine, s katerim se srečujemo že nekaj mesecev. Nujno je sprejeti intervencijske ukrepe, da bi se odkupili vsi tržni presežki živine na našem območju. Proučiti bi kazalo tudi interventne ukrepe na področju pospeševanja kmetijstva, saj je visoka inflacija razvrednotila interventni učinek sedanjih ukrepov. Poudarjamo tudi, da neskladje cen med kmetijskimi pridelki povzroča neurejenost in negotovost v kmetijski proizvodnji. Načrtovanje prireje mesa mora izključno temeljiti na ceneni domači krmi, da bi s tem preprečili rast cene mesa. Pri tem tudi opozarjamo na posledice, ki se že kažejo v opuščanju reje živine. Zato je nujno, da pridemo čimprej do zadostnih količin cenene domače krme. Hvala lepa.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima tovariš Martin Toplak, področje gospodarstva, 21. okoliš, Piran.

M a r t i n T o p l a k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za delegiranje delegatov v Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije s sedežem v Piranu je obravnavala poročilo o uresničevanju politike družbenoekonomskega razvoja v letu 1985 v povezavi z majsko analizo in analizo razvojnih možnosti v SR Sloveniji v obdobju 1986-1990 ter ob upoštevanju mnenja Izvršnega sveta Skupščine občine Piran oblikovala naslednja stališča in predloge.

1. Skupina delegatov podpira poročilo o uresničevanju politike družbenega in ekonomskega razvoja SR Slovenije v letu 1984 in prvo oceno možnosti razvoja v letu 1985 in predlaga, da se v majski analizi pri poglavju II.lo. "promet in zveze kritično področje" dopolni besedilo četrtega odstavka tako, da se za drugim stavkom doda nov stavek, ki naj se glasi: "Za načrtovano posodobitev in povečanje zmogljivosti trgovskega ladjevja je potrebno zagotoviti možnosti za gradnjo ladij v domačih ladjedelnicah tako, da se omogoči izvajanje dogovora o merilih za kreditiranje plasmaja domače opreme, ladij in tirnih vozil v državi do leta 1985." Sedanji tretji stavek postane četrti in temu ustrezno se spremeni zaporedje ostalih stavkov.

V zvezi s poglavjem II.11. "turizem, boljše pespektive" menimo, da je treba opredeliti, kjer je mišljena gradnja 1113 ležišč v letih 1984 in 1985. Možnosti za to so v Portorožu, kjer bi z izgradnjo druge faze Bernardina lahko pridobili 1000 ležišč, za katere je že izdelana projektna dokumentacija in izgrajena potrebna komunalna infrastruktura.

2. V analizi razvojnih možnosti v SR Sloveniji v obdobju 1986-1990 je potrebno pri poglavju V. "razvojne usmeritve" pod naslovom 5.1.2.3. "surovinska osnova" ustrezno vključiti povečanje proizvodnje domače soli in s tem zmanjšanje uvoza ter omogočiti nakup za to potrebne opreme. Hvala lepa.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima Janez Lukan, področje gospodarstva, 12. okoliš, Kranj.

J a n e z L u k a n : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Predloženi dokumenti (republiška majska analiza 1981-1985 in analiza razvojnih možnosti 1986-1990) sicer omenjajo nove revolucionarne tehnološke infrastrukture kot so zlasti mikroelektronika in na njenih osnovah razvito računalništvo, kibernetika, optoelektronika, teleinformatika in avtomatizacija, ki predstavljajo glavne razvojne usmeritve poslovnega sistema Iskre, vendar le-te v kontekstu dokumentov, ki tako kot večina dosedanjih "bolehalo" za splošnostjo, deklarativnostjo in neselektivnostjo, niso opredeljene kot ključna razvojna infrastruktura družbe. Za te infrastrukturne tehnologije se danes opredeljuje ves razviti svet, pa tudi mnogo dežele srednje stopnje razvitosti. Vlade teh dežel sprejemajo najrazličnejše ukrepe materialne in systemske narave, da bi razvoj teh tehnoloških področij čimbolj pospešile. Ta področja že dolgo niso več samo panoge reprodukcije, ampak vnašajo v celotno gospodarstvo in v družbeno življenje nove revolucionarne prvine. To so predvsem visoka produktivnost, velika možnost vgrajevanja znanja v proizvode in s tem ustvarjanje visokega deleža nove vrednosti, visoka kvaliteta proizvodnje, odpiranje novih možnosti za izobraževanje, informiranje, komuniciranje, kreativno delo itd., o čemer na srečo zadnje čase pričenjamo govoriti in pisati tudi pri nas.

V predloženih gradivih je ta infrastrukturni značaj premalo izpostavljen. Nezadostno je prikazana usodna nujnost, da te tehnologije čimprej osvojimo, jih pričnemo v interesu našega razvoja na vseh frontah družbene reprodukcije čimprej izkoriščati in da se jim v naši organiziranosti čimprej prilagodimo. Sedaj smo žal še vedno družba, ki svoj nadaljnji razvoj načrtuje predvsem na tehnologijah in na proizvodnih, poslovnih in organizacijskih načinih preteklega obdobja. Zato v vedno hujši mednarodni konkurenci hitro izgubljam nekdanje tehnološke in tržne pozicije. Kljub temu smo do novih tehnologij, katerih obdobje prihaja, še vedno nezaupljivi, odbijajoči in skeptični, kot da podzavestno mislimo, da se z njihovimi posledicami ne bo treba srečati. Prav zaradi tega je absurdno pričakovati, da bomo nove tehnologije razvili in osvojili brez zavestnega in načrtnega usmerjanja družbene akumulacije in vlaganja vanje. V tem smislu v dokumentih ni niti besede o tem, s kakšnimi materialnimi in sistemskimi ukrepi bodo organizirani družbeni subjekti pospeševali razvoj te nove tehnološke infrastrukture. Pričakovati, da bo to storilo združeno delo samo v pogojih, ko ga pestijo izgube, podedovane krize zgrešenih poslovnih odločitev, administrativne cene, skrajna zastarelost opreme in še tisoč drugih težob dnevne logike, je, milo rečeno, popolnoma nestvarno. Zavestna usmeritev skromnih razpoložljivih sredstev zatone sme obiti vlaganj v te tehnologije, sicer se bomo sami obsodili na stagnacijo in nazadovanje razvoja, česar čez nekaj let sploh ne bomo mogli več popraviti.

Pri analizi za obdobje 1986-1990 je elektroindustrija in s tem Iskra uvrščena kot izvozno usmerjena proizvodnja. Pri tem so specificirani proizvodni programi, ni pa obdelan investicijski del gradiva, niso navedeni niti investitorji niti vrednosti. To velja tudi za separatno gradivo "Ocena razpoložljivih sredstev za naložbe v gospodarstvu združenega dela SR Slovenije v obdobju 1984-1990 in ocena nekaterih večjih investicijskih potreb". V tem gradivu so kvantificirani le nekateri investicijski projekti ter z naslovi opredeljena cela vrsta manjših investicij. Iskra pa ni navedena s svojimi projekti. Od skupno predvidenih investicij v obdobju 1986-1990 v pretežno izvozno naravnane panoge v vrednosti 133 milijard dinarjev, kot so prikazane v tem gradivu, bi namreč samo Iskra v obdobju 1986-1990 investirala okoli 35 milijard dinarjev v svoje izvozno naravnane programe. Zato bi bilo potrebno ta del srednjeročnega gradiva dopolniti.

Več pozornosti bi morali v analizah nameniti tudi vprašanju cen, saj procesi odmrznitve cen, pravkar potekajo, lahko povečajo inflacije na trištevilkne številke. Pri tem bo predelovalna industrija prišla v nemogoč položaj. Sedanja analiza namreč kaže, da so cene bazične industrije rastle mnogo hitreje kot cene izdelkov predelovalne industrije. To se kaže tudi v Iskri, problem oskrbe s surovinami, prevelika izvozna usmerjenost bazne industrije, visoke cene le-teh, zmanjševanje akumulativnosti in zmanjševanje možnosti naložb bo omajalo izvozne ter proizvodne možnosti Iskre ter nadaljnji razvoj elektroindustrije. V Iskri razkorak med cenami repromateriala in cenami končnih izdelkov traja že nekaj let, saj se nenehno zmanjšuje delež dohodka v celotnem dohodku oziroma stroški se povečujejo bolj kot dohodek.

Končno bi še omenil, da se na področju zunanjetrgovinske menjave pogoji gospodarjenja niso izboljšali. Predvsem velja to za predelovalno industrijo. Ne bi navajali konkretnih razlogov, ker so nam dobro znani. Opozoril bi, da če ne bomo spremenili odnosov do izvozno usmerjenih organizacij združenega dela iz vseh stališč, ki sem jih v svoji razpravi navedel, to pa velja še posebej za elektroindustrijo, o nobenem vključevanju naše republike v mednarodno delitev dela, tako sedaj kot v bodoče ne bo mogoče govoriti.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima Jože Matjašec, področje gospodarstva, 46. okoliš, Murska Sobota.

J o ž e M a t j a š e c : Tovariš predsednik, tovarišice delegatke, tovariši delegati! Zbori Skupščine občine Murska Sobota so na zasedanju dne 19. julija 1984 med drugim obravnavali tudi analizo uresničevanja srednjeročnih razvojnih usmeritev v letih 1981-1985 v SR Sloveniji in razvoj v letu 1984 s prvimi ocenami potreb ter možnosti razvoja v letu 1985. Delegati smo v razpravi izrazili pomisleke predvsem glede tistega dela analize, kjer je govor o postopnem izvoznem in drugem prestrukturiranju slovenske industrije. Tako prestrukturiranje je namreč povezano z ogromnimi vlaganji v nekatere organizacije združenega dela, ki se že sedaj otepajo z velikimi izgubami in katerih sanacija bi pobrala malone vsa sredstva, ki bodo SR Sloveniji na razpolago za investicije.

Delegati sprašujemo, ali so dana zadostna realna zagotovila, da se bodo razmere v saniranih organizacijah združenega dela po teh velikih vlaganjih izboljšale v taki meri, da bodo te usposobljene za rentabilno proizvodnjo, glede na to, da so bile nekatere investicije že v osnovi zgrešene? Kako si naj sicer razlagamo, da v vseh letih svojega obstoja niso bile sposobne ustvarjati večjega deleža lastnih sredstev za svoj razvoj oziroma same skrbeti za svojo reprodukcijo. Koncentriranje investicijskih sredstev za razvoj v tri, štiri organizacije združenega dela v Sloveniji bo še bolj zmanjšalo možnosti za skladnejši regionalni razvoj v SR Sloveniji in bodo manj razvita in obmejna območja še težje prihajala do novih delovnih mest. Nezaposlenost pa prav na teh območjih skokovito narašča. Hvala.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima tovariš Rudi Kropivnik, podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije.

R u d i K r o p i v n i k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V Gospodarski zbornici Slovenije smo hkrati opravili razpravo o zvezni in republiški majski analizi. O tem je republiška Skupščina dobila pismena stališča. Prav tako pa je predsednik zbornice na zadnjem zasedanju Zbora združenega dela v zvezi s tem obširno obrazložil zbornična stališča.

Danes vas želim informirati samo o dveh prilogah, ki ste jih dobili k republiški majski analizi, in sicer o stališčih zbornice k oceni razpoložljivih sredstev za naložbe v gospodarstvu združenega dela Slovenije za obdobje 1984-1990 in o razreševanju deviznega neravnovesja bank.

Izvršilni odbor Gospodarske zbornice Slovenije pozdravlja, da je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije tako zgodaj seznanil Skupščino z oceno razpoložljivih sredstev za naložbe v gospodarstvo. Pomen gradiva je predvsem v opozorilu, da z nekaterimi večjimi surovinskimi, sanacijskimi in infrastrukturnimi naložbami, ki naj bi se pričele v letih 1984-1985, ne preangajiramo razpoložljivih neto investicijskih sredstev v teh dveh letih in tudi v prihodnjem srednjeročnem obdobju.

Kot podlaga za razpravo v Izvršilnem odboru Gospodarske zbornice je bila poleg gradiva Republiškega zavoda za družbeno planiranje, ki ga bo v naslednjih fazah razprave potrebno še dopolniti, podana tudi informacija predstavnikov osmih največjih naložb, pri katerih smo ugotovili, da so le nekateri ocenili možen vpliv ukrepov za finančno konsolidacijo in njihove posledice, kar pa je tudi v narodnogospodarski bilanci reprodukcijskih sredstev obdelano na osnovi predpostavk, ki jih bo potrebno v nadaljnjem delu še dopolnjevati.

Razen tega smo upoštevali tudi prve planske ocene za obdobje 1986-1990 na ravni federacije, ki po naši oceni še ne dajejo dovolj jasne slike za prelom iz ekstenzivnega v intenzivnejše gospodarjenje oziroma iz naturalno inflacijskega modela razvoja na model z motiviranjem vrednosti z upoštevanjem tržne logike in mednarodne učinkovitosti. Od stopnje inflacije znotraj in stopnje neto zadolževanja navzven v prihodnji gospodarski politiki pa so odvisne tudi odločitve o obravnavah in drugih investicijah, kar moramo upoštevati pri usklajevanju in sprejemanju planov za novo 5 letno obdobje.

Na podlagi teh gradiv smo v zbornici prejeli nekaj načelnih in konkretnih stališč. Konkretna stališča k posameznim investicijskim nameram služijo predvsem investitorjem v njihovi nadaljnji aktivnosti. Z načelnimi stališči bi vas želel seznaniti zaradi tega, ker so pomembna tako za današnjo razpravo kot tudi za sklepe, ki naj bi jih sprejeli v zvezi z majsko analizo.

Vse investicijske namere je potrebno vključiti v funkcijo finančno-ekonomske konsolidacije in v program za razrešitev finančne prezadolženosti Jugoslavije. To pomeni, da je potrebno pri sprejemanju dolgoročnih odločitev upoštevati bolj zaostrene možnosti, kot so bile v času izdelave investicijskih zasnov in programov. Zato Izvršilni odbor Gospodarske zbornice Slovenije ocenjuje, da je potrebno tudi obravnavane velike investicije soočiti s spremembami o pogojih gospodarjenja, kot so spremembe obratnih sredstev, bančnih sredstev, zaradi sovlaganj deviznega dela, cen in podobno.

Izvedba zadevnih programov bo v obdobju, v katerem bo potrebno doseči preobrat iz ekstenzivnega v intenzivni način proizvodnje. To pomeni, da je potrebno pri

presoji teh programov dati večji pomen ne naturalnim, ampak kvalitativnim in vrednostnim kriterijem ter pri tem ne samo učinkom posameznega programa, ampak tudi njegovim prispevkom k celotnemu razvoju nove strukture gospodarstva.

S tega vidika je potrebno investicijske namere temeljiteje preveriti, koliko prispevajo k izvozni usmeritvi slovenskega gospodarstva, ne zgolj zaradi deviznega, ampak tudi dohodkovnega motiva. Perspektiva izvoza ni ob zategovanju pasu in v izvozu za vsako ceno, ampak na osnovi kriterijev mednarodne učinkovitosti in konkurenčnosti.

Prestrukturiranje v višje in visoke faze tehnološke predelave ter prehod iz izvoza količin v izvoz pameti pa je mogoče le ob preišljeni alokaciji omenjenih reprodukcijskih sredstev in proizvodnih dejavnikov z ustrezno selektivno podporo ukrepov ekonomske politike.

Prednosti investiranja je treba presojati skozi učinke doseganja razvojnih ciljev, zlasti s tehnološko posodobitvijo obstoječih proizvodnih programov, računalniško podprte in vodene proizvodnje ter upravnoposlovne sisteme, z namenom izvozno konkurenčnim sortimentom, z razvojem segmentov lastne, visoke tehnologije, s čiščenjem širokih in heterogenih sortimentov, ob večjem aktiviranju kooperativnih enot drobnega gospodarstva ter z usposabljanjem strokovnjakov.

Zaradi navedenih razlogov se kaže potreba po namenjanju večjega dela omejenih reprodukcijskih sredstev pri sprejemanju novih planskih aktov za tehnološko modernizacijo izvoznega gospodarstva ter v ta namen rezervirati ustrezen delež reprodukcijskih sredstev predvsem za programe, pri katerih bo večji prispevek k novoustvarjeni vrednosti na osnovi znanja in tehnologije, manjši pa od dela in kapitala ter z nižjimi specifičnimi potroški energije, surovin in repromateriala na enoto proizvodnje. Potrebna pa je tudi ocena učinkov na osnovi mednarodne učinkovitosti in konkurenčnosti. Naložbe je treba ocenjevati tudi z vidika vrednosti investiranja v delovno mesto, ker imamo precejšnjo podzaposlenost zaposlenih, z intenzifikacijo prestrukturirane proizvodnje pa nevarnost latentno nezaposlenih tehnoloških presežkov delavcev.

S teh vidikov razvojne preobrazbe je potrebno obravnavati tudi energetske, prometne in druge infrastrukturne ter surovinske programe, katerih proizvodi in storitve so potrebni pri ustvarjanju večjega skupnega prihodka.

Glede na ekonomsko finančno konsolidacijo so sporne vse naložbe, kjer ni zagotovljenih obratnih sredstev in kjer učinki ne zagotavljajo odplačila anuitet, zlasti deviznih ter ne dajejo pozitivnih finančnih rezultatov.

Na osnovi navedenih stališč je potrebno intenzivirati projektne priprave ter ažurirati projektne investicijske dokumentacije za sprejem odločitev. Zbornični sistem in drugi dejavniki lahko pri tem pomagajo, vključno z organizacijo angažiranja domačih in tujih strokovnjakov. Vsi programi, ki so proučeni iz spredaj navedenih usmeritev, pa naj gredo čimprej v izgradnjo. Zaradi preveč intenzivnega angažiranja reprodukcijskih sredstev v posameznih letih ter po posameznih prednostnih namenih bo potrebno proučiti tudi možnost zamikov v dinamiki izgradnje.

No, glede na ta načelna stališča Zbornice predlagam, da se 3. točka predloženih sklepov dopolni, kajti predloženi sklepi omenjajo, da je potrebno, prvič, uskladiti investicijske namere z možnostmi, in drugič, da je potrebno s stališča ekonomike organizacij združenega dela čimbolj natančno preveriti investicijske namere. Treba pa bi bilo dopolniti, da je pri tem pravzaprav za novo kvaliteto v celotni razvojni politiki, česar pa ta sklep ne vsebuje.

Glede odpravljanja deviznega neravnovesja je bila na izvršilnem odboru precej obširna razprava. Glede na to, da je predlagani sklep v točki 4. v skladu s stališči zbornice, pa ni potrebno, da bi vas o tem obširneje seznanil. Hvala lepa.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima Inge Krunič, področje gospodarstva, 38. okoliš, Maribor Pobrežje.

I n g e K r u n i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Kupini delegatov občine Maribor Pobrežje za oba zbora Skupščine SR Slovenije sta se sestali na skupni seji in obravnavali analizo razvojnih možnosti SR Slovenije v obdobju 1986-1990, analizo razvojnih možnosti Slovenije v obdobju 1986-1995-2000, oceno razpoložljivih sredstev za naložbe v gospodarstvu združenega dela v SR Sloveniji za obdobje 1984-1990 in oceno nekaterih večjih investicijskih potreb. Njegov prispevek se bo nanašal na 2. in 3. točko današnjega dnevnega reda.

K predloženemu gradivu imamo več dopolnitev in spreminjevalnih predlogov. Predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije za financiranje večjih investicij v Sloveniji je nesprejemljiv v predloženem obsegu, ker zahteva prevelik del razpoložljivih sredstev za prednostne naložbe, ki ga slovensko gospodarstvo ne zmore brez škode za normalni nadaljnji razvoj. Obenem pa vsi predloženi programi ne omogočajo gospodarnega nalaganja, rentabilnega poslovanja in vračanja vloženih sredstev.

Mariborsko gospodarstvo s pretežno predelovalno industrijo podpira predlagane naložbe v modernizacijo in povečanje metalurških zmogljivosti in s tem večjo proizvodnjo surovin v republiki Sloveniji. Sprašujem pa se, če je slovensko gospodarstvo sposobno do leta 1990 hkrati financirati vse naložbene programe. Načrtovana vlaganja po predloženi in eskalirani vrednosti presegajo naložbeno sposobnost slovenskega gospodarstva, ki ima iztrošena osnovna sredstva. Zato predlagamo, da skupščina SR Slovenije temeljito oceni predloženi program naložb, ali smo ga sposobni financirati v predlagani dinamiki ter temeljito preveri, kaj lahko še popravimo in kaj naj iz programa izločimo. Zavedati se moramo, da so pred nami strateške odločitve za naš nadaljnji razvoj pri sprejemanju srednjeročnih in dolgoročnih planskih aktov. Slovenija je izredno bogata s surovinami, zato predstavlja proizvodnja aluminija enega izmed ključnih osnovnih polproizvodov, ki ima zagotovljen osnovno surovino boksit z jugoslovanskega območja, kamor vlaga Tovarna Kidričevo in aluminija Kidričevo sredstva za razširitev proizvodnje ter iz uvoza iz neevropskih in nerazvitih držav, od koder dobiva rudo na osnov kompenzacij oziroma zamenjave blaga. Pogoj za lokacijo TGA Kidričevo je bila cenena električna energija iz hidrocentral na Dravi. Menimo, da ima TGA Kidričevo še vedno vse pogoje za proizvodnjo aluminija in zato tudi vse pogoje za sanacijo in modernizacijo proizvodnje.

Pri analizi razvojnih možnosti do leta 2000 se ne strinjamo s trditvijo v poročevalcu, da bi bilo potrebno proučiti modernizacijo in povečanje proizvodnje TGA Kidričevo, ker bi se naj po letu 1995 sprostila jugoslovanska proizvodnja aluminija za domači trg.

Iz naše dosedanje prakse je znano, posebno s področja barvne metalurgije, da je sovlaganje v razširitev proizvodnje primarnih surovin v Jugoslaviji povezano s težavami predvsem pri realizaciji dobav surovin. V večini primerov razvijajo primarni pridelovalci lastne predelovalne zmogljivosti, zato se zagotovo ne bodo sprostile zmogljivosti pridelave primarnega aluminija za domači trg po letu 1995. Obstoječe zmogljivosti pa bodo takrat že iztrošene in jih bo treba zamenjati. Proizvodnja primarnega aluminija v TGA Kidričevo je utečena, nanjo pa so navezane predelovalne zmogljivosti pri različnih pomembnih končnih porabnikih, zato je proizvodnja aluminija v Sloveniji nujno potrebna in jo je potrebno obdržati oziroma jo še povečati. S proizvodnjo TGA Kidričevo bodo pokrite zmogljivosti predelovalne industrije v Sloveniji in proizvedene količine aluminija za izvoz v taki vrednosti, da bo zaprta devizna bilanca. Podpiramo pa tudi povečanje sekundarne aluminija od 2000 na 6000 ton v prihodnjem srednjeročnem obdobju ter možnost povečanja zmogljivosti na 10.000 ton letno do leta 2000.

Na osnovi samoupravnih aktov o sovlaganju v povečanje proizvodnje v Kidričevem vsi pridelovalci aluminija zavzemajo, da bodo pošiljali sekundarni aluminij v predelavo v mariborsko livarno. Pridelava aluminija v Sloveniji bo tako racionalno zaključena v skupnosti za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje, ki je tudi prevzela nalogo za združevanje sredstev za uresničitev modernizacije proizvodnje primarnega aluminija v Kidričevem. Aluminij je kovina bodočnosti, ki prodira v vse pore našega življenja, ki se ne uveljavlja samo v kovinski in strojni industriji ter v industriji prometnih sredstev, temveč tudi v gradbeništvu, živilski industriji in tako dalje. Zato je aluminij kot surovina izredno pomemben za nadaljnji razvoj gospodarstva v Sloveniji. Predlagamo, da naš zbor sprejme načrtovalne naložbe v aluminij kot prednostno naložbo za srednjeročno obdobje 1986-1990.

Pri ocenah predloga Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o razpoložljivih sredstvih za naložbe v gospodarstvo v Sloveniji v letih 1984-1990 ugotavljamo, da bi te naložbe pomenile preveliko breme za razvoj vsega ostalega slovenskega gospodarstva. Tako velika koncentracija naložbenih sredstev v vseh osmih prednostnih naložbah bi onemogočila nujno potrebno modernizacijo in prestrukturiranje slovenskega izvoznega gospodarstva, ki je temelj za razvoj celotnega gospodarstva naše družbe. Ko analiziramo vseh osem naložb, ugotavljamo, da je predvideno v prednostne naložbe 10,2 odstotka razpoložljivih sredstev za štiri delovne organizacije, ki imajo le manj kot štiri odstotke povprečno uporabljenih osnovnih sredstev. Uresničitev teh projektov pa v pretežni meri sanira obstoječe stanje.

Načrtovanovlaganje v tako velikem deležu v prednostne naložbe bo zavrlo nadaljnji razvoj drugih perspektivnih programov, ki lahko znatno bolj pomagajo pri razvoju naše družbe in pri povečanju deviznega priliva. V prihodnjem srednjeročnem obdobju moramo ustvariti pogoje za modernizacijo našega izvoznega gospodarstva, ki je temelj za razvoj celotnega gospodarstva in naše socialistične samoupravne družbe. Če tega ne bomo upoštevali in gospodarno nalagali vseh družbenih sredstev, ne bomo mogli doseči načrtovane rasti družbenega proizvoda, temveč le njegovo upadanje kot posledico iztrošenosti proizvodnih sredstev.

Naši skupini delegatov in zbori Skupščine občine Maribor Pobrežje predlagajo Skupščini SR Slovenije, da realno oceni skupni znesek možnih prednostnih naložb in še vsako naložbo posebej, predvsem glede na možnosti za uspešen plasma njihovih proizvodov ali izdelkov iz reproverige na konvertibilni trg; doseganje realnega neto deviznega učinka ob upoštevanju pokrivanja nujnih skupnih potreb; potrebne proizvode na enotnem jugoslovanskem trgu ob upoštevanju realne kupne moči potrošnikov v naslednjem desetletnem obdobju, ko bomo vračali tuje dolgove in vplive prednostnih naložb na pogoje modernizacije in prestrukturiranje ostalega slovenskega gospodarstva, če bomo še sposobni rentabilno izvažati na zahtevne konvertibilne trge ter ustvarjati potrebne devize za tekočo reprodukcijo, plačilo obresti in odplačilo glavnice za slovenske in vsejugoslovanske potrebe.

Pri bilansiranju sredstev za naložbe ne bi smeli upoštevati amortizacije po predpisanih stopnjah, ker so to minimalna sredstva, ki morajo ostati organizacijam združenega dela za tekoče obnavljanje in prestrukturiranje obstoječih proizvodnih zmogljivosti. Zato ne smemo računati na združevanje amortizacije v prednostne naložbe, saj bi s takim združevanjem še bolj zmanjševali uspešnost našega gospodarstva na svetovnem trgu.

Investicijsko vlaganje v kapitalno zahtevne projekte za proizvodnjo surovin, kjer se uporabljajo velika družbena sredstva, bi morali posebej obravnavati, kajti pozneje ta sredstva zvedenijo z amortizacijo. Nekateri kolektivni amortizacije ne vlagajo v lastno obnovo osnovnih proizvodnih zmogljivosti, temveč v predelavo ali na druga področja, ko pa je potrebno obnoviti proizvodne zmogljivosti, mora družba zbrati potrebna sredstva. Taka je doseđanja praksa in pomeni izkoriščanje družbe s strani monopolnih proizvajalcev surovin. Tega ne bi smeli več dopuščati. Na splošno pa menimo, da imamo še premalo informacij za odločitev o vseh prednostnih naložbah, zato naj bo predlog še nadalje v javni razpravi. Hvala.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima tovariš Boris Bergant, predsednik poslovnega organa žlezarne Jesenice.

B o r i s B e r g a n t : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Želel bi nameniti pozornost projektu modernizacije proizvodnje jekla.

Ko se odločamo o projektu posodobitve proizvodnje jekla na Jesenicah, govorimo o enem največjih projektov ne samo v črni metalurgiji, temveč v celotni industriji Slovenije. Ker predviden pričetek izgradnje sovpada s sedanji težkimi pogoji, ni čudno, da je temu projektu posvečena posebna pozornost. Osnovni namen projekta je posodobitev proizvodnje surovega jekla, ker današnja tehnologija taljenja v Simens Martinovih pečeh zaradi več kot dvakrat previsoke porabe energije in prek 30 odstotkov več vložnega dela, kakor v elektroobločnih pečeh, povzroča tolikšne stroške, da jih vrednost končnega proizvoda ne prenese več na domačem, še manj pa na tujem tržišču. Če smo pred leti govorili o nujnosti ekološke sanacije in boljših delovnih pogojih, je danes prav gotovo na prvem mestu ekonomska sanacija železarne Jesenice. Postavlja se vprašanje upravičenosti pridobivanja surovega jekla na šedANJI način, s tem pa tudi oskrbe in v končni

konsekvenci obstoja same železarne. Sedanji preveliki stroški proizvodnje surovega jekla so tudi največji vzrok težke ekonomske situacije na Jesenicah. Razlika v stroških za proizvodnjo 315.000 ton surovega jekla znaša letno kar 2,3 nove milijarde dinarjev. Ob predvideni letni vrednosti prodaje 36 milijard dinarjev, te razlike v stroških proizvodnje enostavno ne prenese več.

V sedanjem kriznem obdobju črne metalurgije v svetu so se proizvajalci jekla, tako kot doslej v podobnih situacijah, vselej reševali s tehnološkimi posodobitvami. Poznamo načine reševanja iz podobnih zagat v naši zgodovini, kakor tudi pri drugih razvitejših proizvajalcih jekla, tako v Franciji, Nemčiji kot v ZDA, na Japonskem in tako dalje. V tehnološka posodobljanja so šli tudi za ceno odpuščanja večjega števila delavcev. Pri tem so v večini primerov znani posegi državnih institucij v obliki olajšav pri izgradnji in zagotovitvi kontinuitete v smotrni proizvodnji jekla.

Ob takih ugotovitvah je logično vprašanje, zakaj tega projekta nismo realizirali že prej. Do 70-ih let stroški energije, transporta in živega dela niso tako močno vplivali na rezultate železarne. Kvalitetne zahteve predelovalne industrije so terjale investicije v metalurško finalizacijo. Ko smo uspeli posodobiti vroče in hladne valjarne, pa so se začele zmanjševati finančne možnosti za nove investicije, kljub temu da so hitro rastoči osnovni stroški že kazali na nujnost posodobitve.

Prve namere za izgradnjo jeklarne so bile prijavljene v letu 1970, to je v obdobju 1970-75. V naslednjem srednjeročnem obdobju je bil že oblikovan končen predlog prehoda na proizvodnjo v elektroobločnih pečeh. V tem obdobju smo intenzivno usklajevali tudi celoten razvoj jeklarstva. Do odločitve o pričetku posodobljanja proizvodnje jekla na Jesenicah v tem obdobju ni prišlo. Pač pa v dokumentu o kontinuiteti izgradnje črne metalurgije Jugoslavije ugotavljamo, da je povsod tam, kjer gre za proizvodnjo kvalitetnih in plemenitih jekel po zastarelem Simens-Martinovem postopku, le tega zamenjati s postopkom izdelave v konverterjih ali elektroobločnih pečeh.

V letu 1979 je bil že izdelan investicijski program za proizvodnjo 350.000 ton jekla po sodobni tehnologiji, vključujoč izvenpečno obdelavo jekla in kontinuirano vlivanje kot osnovne pogoje za boljšo ekonomičnost, to je za cenejšo proizvodnjo. Tak investicijski program je bil posredovan domačim in tujim strokovnim institucijam v kontrolo in v oceno. Vselej so bili upoštevanj nasveti, ki so vodili v izboljševanje predloga. Sprejete so bile sugestije za uvedbo nekaterih tehničnih novosti in kar najširšemu krogu je bil predstavljen projekt po tehnični in ekonomski plati. Bile so vodene široke razprave predvsem v zvezi z izbrano tehnologijo in lokacijo. Objavljeni so bili domači in mednarodni razpisi za dobavo tehnološke opreme in izvajanje del. Predvsem pa je bilo ves čas zastavljeno sodelovanje s potrošniki jekla, zavedajoč se, da je smotrno pripraviti le tisto jeklo in v tistih količinah, ki ga predelovalci potrebujejo za svoj program.

Najširša potrditev nujnosti te proizvodnje daje podpis 142 samoupravnih sporazumov o skupnem vlaganju na osnovi skupnega dohodka v posodobitev osnovne metalurške proizvodnje. V času intenzivnih priprav smo na osnovi celotnih potreb razvoja industrije skrčili programe modernizacije proizvodnje jekla, tako da danes govorimo le o prvi fazi za količino 215.000 ton surovega jekla. Ta investicijski program ima vrednost brez upoštevanja eskalacije nekaj nad 12 milijard dinarjev. Ob ugotovitvi, da je to eden največjih projektov v Sloveniji, velja poudariti, da vendarle pomeni le šestletno amortizacijo železarne Jesenice, ki jo v zadnjih letih že zadržujemo za ta namen.

Po eskalirani vrednosti v marcu letošnjega leta znaša investicijska vrednost prve etape 18,2 milijarde dinarjev. V tej vrednosti je 12 milijard dinarjev, namenjenih osnovnim sredstvom, ostalo so stroški kapitala, prispevki za povečano priključno moč, carina in podobno. Finančna konstrukcija je v tem trenutku zaprta, saj je 28,5 odstotka lastnih sredstev v delovni organizaciji in sestavljeni organizaciji slovenskih železarn, 25 odstotkov je združenih sredstev uporabnikov jekla, 15,5 odstotka tujih kreditov, 30 odstotkov kreditov domačih bank ter odtekanje kreditov izvajalcev investicije. Lastna sredstva so zagotovljena, vendar o njihovo angažiranje vplivalo na likvidnost železarne Jesenice. Združena sredstva so zbrana že prek 50 odstotno, obstaja pa problem pri podpisnikih, ki niso

sposobni dati garancij in tudi ne združiti sredstev zaradi nezadostnih lastnih obratnih sredstev.

Pogodbe za tuje kredite so podpisane in zavarovane. Zagotovljeno je vračanje anuitet z izvozom izdelkov predelave jekla in le v manjši meri samega osnovnega proizvoda jekla. Ustanovljen je konzorcij za zagotavljanje domačih kreditov, in razen v bankah, ki so se odločile sredstva namenjati prek uporabnikov jekla, so ustrezni kreditni dokumenti že pripravljeni. Kredit izvajalcev je ponujen v celotni višini. Tako lahko trdimo, da bo investicijo mogoče v najkrajšem času prijaviti, kajti ostala dokumentacija je pripravljena v celoti in pričakujemo, da bi ob pozitivnem razvoju dogodkov lahko taka prijava bila že v naslednjem mesecu.

Vsako odlaganje investicije namreč pomeni ponovno povečanje njene vrednosti in dodatne stroške. Zavedamo se, da brez široke družbene podpore investicije skorajda ne moremo realizirati, saj bi bilo breme v času izgradnje in takoj po njej za samo jeseniško železarno preveliko. Prav tako pa se moramo zavedati, da železarstvo predstavlja okoli 60 odstotkov družbenega proizvoda na Jesenicah in da v železarni trenutno združuje delo okoli 6300 delavcev. Opustitev sedanje proizvodnje brez nadomestitve bi poleg težav pri porabnikih jekla zahtevala bistveno zmanjšanje števila zaposlenih, zmanjšanje družbenega proizvoda in zelo oteženo prestrukturiranje proizvodnje na Jesenicah. Zato moramo upoštevati plansko že dogovorjene načrte in sugestije strokovnih institucij o nujnosti takojšnjega pričetka in pravočasnega zaključka investicije ob vseh znanih posledicah. Odgovornost za pravilno odločitev smo ob družbeni podpori pripravljene prevzeti strokovni in vodstveni delavci železarne Jesenice. Hvala.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima tovariš Miro Gošnik, predstavnik Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

M i r o G o š n i k : Tovarišice in tovariši delegati! V gradivu k tej točki dnevnega reda ste prejeli tudi ugotovitve in stališča, ki smo jih do poročila Izvršnega sveta in analize Zavoda za družbeno planiranje oblikovali na seji predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Ocenjujemo, da je prispevek predsedstva jasen in nedvoumen ter vsebovan tudi v sklepih nedavne seje Republiške konference Socialistične zveze Slovenije. V delegatsko oceno in obravnavo nekaterih družbenih prioritet do konca tega leta in projekcijo možnosti razvoja v letu 1985 smo se vključevali skladno z obveznostmi, da sproti spremljamo tekoča družbenoekonomska gibanja in s svojo družbenopolitično funkcijo in vlogo znotraj organizacij združenega dela v občinah in republikah spodbujamo potrebno ustvarjalnost, zavzetost in bitko za izpolnjevanje nalog v proizvodnji in vseh družbenih dejavnostih na kvalitativnih elementih gospodarjenja in samoupravljanja.

Ugotovitve in stališča predsedstva Republiškega sveta, ki so sicer kritična, menimo pa, da so tudi ustvarjalna, ne terjajo dodatnih razlag in utemeljitev. V svoji razpravi bi zato želel predstaviti nekatere poudarke in konkretne aktivnosti v Zvezi sindikatov, ki naj bi pomagale vzdrževati sedanje ustvarjalno vzdušje večini organizacij združenega dela, ki so prispevale k sorazmerno dobrim skupnim rezultatom iz analize in poročila.

Žal se zadnja dva meseca v nekaterih kvalitativnih pokazateljih opaža rahla tagnacija. Gre za pojave stagnacije rasti produktivnosti in zniževanje proizvodnje, še vedno prepočasne rasti akumulativne sposobnosti organizacij združenega dela, postajanje realnih osebnih dohodkov za resolucijskimi predvidevanji in za nadaljnji pritisk na povečanje cen.

Posebno pozorno obravnavamo trenutno razmerje sil, družbeno pozornost posvečamo problemom okoli 70.000 delavcev, ki so zaradi finančno plačilne nesposobnosti organizacij združenega dela in okoli 15.000 z izgubami, ob tem pa so zasenčeni problemi in težave velike večine delavcev in njihovih organizacij združenega dela, ki so solventni in dosegajo pozitivne ekonomske učinke pri gospodarjenju. Njihov pozitiven prispevek k skupnim in družbenim rezultatom v prvih mesecih tega leta je istvena opora za naša skupna pričakovanja, da bomo dosegli temeljna razmerja iz etošnje resolucije.

V Zvezi sindikatov namenjamo trem vprašanjem posebno pozornost:

1. Ocenjujemo, to pa je tudi temeljna usmeritev sindikalnega aktiva sploh, da je nujno osredotočiti vse sile na ohranitev in morebitno nadaljnjo rast dosežkov glede proizvodnje, produktivnosti in dohodka, iz česar sledi večina pričakovanih rezultatov, tako glede osebnega kot družbenega standarda. Ocenjujemo, da so dosežki na teh področjih skupaj z izvozom realna podlaga bitke za program stabilizacije. Motivacije za večje dosežke pa so vgrajene v letošnjih izvedbenih ukrepih ekonomske politike. V kolektivih, kjer so dosegli rezultate na teh prioritarnih kazalnikih gospodarjenja, so že uspeli zaustaviti padanje realnih osebnih dohodkov, kar gotovo opogumlja in potrjuje pravilnost naše skupne družbene usmeritve. Pri tem vendarle opozarjamo, da razumemo pod dohodkom njegovo realno vsebino, ne pa inflatorno doseženo z navijanjem cen, z monopoli, samoupravnimi spoznanji in tako naprej. Posamični signali o otežkočenih pogojih pridobivanja dohodka zaradi vse večjih težav pri oskrbi s surovinami in reprodukcijskimi materiali pa morali biti motiv in spodbuda za preverjanje ter utrjevanje samoupravne dohodkovne povezanosti in združevanje dela in sredstev v najširšem pomenu besede.

Za analizo morebitnih stagnacij nasproti dosežkom v prvih mesecih priporočamo tudi obravnavo vsebine polletnih bilanc, zlasti s stališč kako delujejo notranji mobilizacijski dejavniki, kako se izvajajo programi razbremenjevanja varčevanja, boljše organizacija dela intako dalje, kar vse je v rokah tistih, na katere računamo temeljno geslo dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, to je spiranje na lastne sile.

2. Drugo temeljno področje naše pozornosti je kompleks cen in cenovne politike. Zatrjamo na spoštovanju družbeno dogovorjene projekcije gibanja in korektur cen vsemi sankcijami za kršitelje, ki pomagajo dvigovati naklonski kot inflacijske spirale, kar se končno sumarno odraža na standardu delavcev. Protislovnost cenovne situacije bo veliko lažje obvladljiva in lažje jo bomo presegali z lastnimi računi, pred delavci in organi upravljanja zlasti s celovitimi informacijami glede posledic. Tudi dinamika rasti posameznih cen v okviru projekcije je pomemben element obvladovanja disproporcev, ki jih hočemo urejati to leto, kar pa seveda elimo doseči s kar najmanjšimi pretresi glede standarda.

Reprodukcijska soodvisnost zaporedja faz družbene reprodukcije in njihova objektivna navezanost tudi na cenovnem področju je še veliko premalo motiv in podbuda za postopen prehod na sporazumno ter skupno in samoupravno določanje cenovnih razmerij v reprodukcijskih verigah, kar nas edino lahko privede do čistih računov, zlasti na podlagi družbeno priznanega potrebnega dela, vloženega na leherni točki družbene reprodukcije.

3. Tretja točka, pa ne po vrstnem redu pomembnosti, je za Zvezo sindikatov vprašanje osebnih dohodkov, njihove realne ekonomske in socialne funkcije v družbi. Ne podpiramo politike nekaterih organizacij združenega dela, kjer osebne dohode obravnavajo pri vprašanjih razvoja, uspešnosti poslovanja in tako dalje ot nek ostanek. Smo za aktivno politiko osebnih dohodkov, ki morajo odražati se bolj ustrezno ovrednoten prispevek dela in njegovih rezultatov dela.

Geslo sindikatov, ki je trenutno aktualno, o prednosti osebnih dohodkov pred aložbami, ne pomeni spora med akumulacijo in porabami vseh vrst, temveč praktično napotilo za sedanje težje gospodarske razmere. Pameten in dober gospodar ob obilnejši letini, skromnih rezultatov ne nalaga v zidove, kar bi se s tem našel grožen pozimi.

Pod aktivno politiko osebnih dohodkov v Zvezi sindikatov razumemo zlasti, da njihova rast sledi uspehom v proizvodnji, produktivnosti, izvozu in skupnem izrahu dohodka. Pri doseženi stopnji padanja realnih osebnih dohodkov - slišali smo o datek okoli 5 odstotkov v primerjavi z dvema odstotkoma, kar je zapisano v resoluciji - se je nujno odreči drugim, lahko rečemo socialnim in s stališča mobiliranosti za boljše delo manj občutljivim oblikam porabe ter nadalje zmanjševali odlive iz dohodka in čistega dohodka.

Za spodbudo realnejšega ocenjevanja in delovanja vseh bistvenih funkcij osebnega dohodka, kot tudi drugih prejemkov delovnih ljudi menimo, da je s politično in samoupravno aktivnostjo vseh sil socialistične zavesti, v vseh samoupravnih in družbenih organih nujno sproti preverjati in ukrepati glede družbenoekonomsko in družbenopolitično vse bolj občutljivega vprašanja odnosov, ki izhajajo s področja osebne porabe.

Neupravičeno zaostajanje osebnih dohodkov po resolucijskih okvirih ter podatki o zadnjih gibanjih in dosežkih v prvih mesecih leta opozarjajo na možnost večje rasti osebnih dohodkov za okoli 5 odstotkov. Tako se spodbujanje aktivnosti, da se proklamirano 2 odstotno zaostajanje realnih osebnih dohodkov približuje ničnim povsod tam, kjer so uspehi, lahko spremeni tudi v pozitivna gibanja.

Širše bi morali razviti aktivnost, da bi odpravljali osebne dohodke pod 14.000 oziroma 15.000 dinarjev in prišli z najnižjimi nad raven zajamčenih osebnih dohodkov, razumljivo za polni delovni čas, normalni delovni učinek in za najenostavnejša dela.

Ta sindikalna aktivnost, kar posebej poudarjam, ne podpira uveljavljanje uravnilovke, temveč je izraz bitke za večjo socialno in materialno varnost delavcev na podlagi dela. Sproti je potrebno ukrepati v organizacijah združenega dela, ki jih zadeva zakon o počasnejši rasti osebnih dohodkov zaradi nelikvidnosti in izgub. Prvi dobri rezultati s tega področja so znani.

Ocenjujemo, da so potrebni hitrejši ukrepi, ki bi izenačevali rast osebnih dohodkov v družbenih in gospodarskih dejavnostih na podlagi dela in njegovih rezultatov. Ni posebnih opravičil za znaten časovni zamik in zaostajanje ustreznega vrednotenja dela, zlasti na nekaterih vsem znanih področjih družbenih dejavnosti.

Nadalje menimo, da je v ustreznih samoupravnih interesnih skupnostih in drugih družbenih organih potrebno resno pretresti pobude, da se ustrezno valorizirajo stroški dodatki, nadomestila za porodniški dopust, socialne podpore, pokojnine, invalidnine ter štipendije glede na podražitve, ki jih doživljamo. Tovrstni ukrepi so nujni tako v občinah, kot v republiki, odvisno pač od pristojnosti in organiziranosti posamezne interesne dejavnosti.

Glede osebnih dohodkov še opozorilo oziroma ponovitev stališča Zveze sindikatov Slovenije, da si naj redno zaposleni vse bolj zagotavljajo svojo in svoji družini socialno in materialno varnost z delom in njegovimi rezultati, vsem manj pa z najrazličnejšimi socialnimi podporami in dodatki. Le tako bo osebni dohodek pridobival na svoji ekonomski funkciji in se utrjeval kot motiv za boljše delo in gospodarjenje.

V ospredje usmeritev ekonomske politike za leto 1985 pa tudi verjetno za naslednje srednjeročno obdobje predlagamo nadaljnje izvajanje aktivne politike osebnih dohodkov, z vsemi, zlasti še motivacijskimi motivi za boljše delo in gospodarjenje. V tem smislu bo potrebno skupno družbeno preverjanje možnosti, da predvidimo za naslednje leto nižjo stopnjo zaostajanja osebnih dohodkov za rastjo dohodka kot letos: gre za znan predlog zaostajanja lo odstotkov, kar bi gotovo prispevalo k ustreznemu vrednotenju dela delavcev pri izpolnjevanju planskih nalog, pa tudi trdnejšemu družbenoekonomskemu položaju združenih delavcev, njihovi večji motiviranosti, kot tudi zavzetosti pri izvajanju njihove nadzorne funkcije, zlasti pri kontroli gospodarjenja z družbenimi sredstvi. Pri tem lahko računamo z znatnimi velikimi rezervami, ki jih imamo v družbi in tudi z ustreznijo družbenopolitično aktivnostjo vseh subjektivnih sil znotraj in izven združenega dela.

Podpredsednica I n g e K r u n i č : Besedo ima Simon Černe, področje gospodarstva, 17. okoliš, Nova Gorica.

S i m o n Č e r n e : Tovarišica podpredsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije iz občine Nova Gorica je na seji 9. julija 1984 obravnavala gradivo za 37. sejo zbora in imela v zvezi z deviznim neravnovesjem in negativnimi tečajnimi razlikami v bankah v Sloveniji naslednje pripombe.

Ob obravnavi gradiva, ki ga je pripravil Republiški sekretariat za finance, o razreševanju problemov deviznega neravnovesja in tečajnih razlik v bankah v Sloveniji je naša delegacija ugotovila potrebo po enotnem razreševanju navedene problematike. Devizno neravnovesje je po vsebini prav gotovo najzahtevnejši del gospodarskih problemov, ki zajema celotno gospodarstvo kot tudi negospodarstvo v naši republiki. Zato menimo, da se moramo ob razreševanju tako pomembnega dela najprej dogovoriti za enoten pristop, ki bo dajal in zagotavljal možnosti za

enotno reševanje tega primanjkljaja pri vseh nosilcih.

V dosedanjih obravnavah v okviru sistema Ljubljanske banke in Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino SR Slovenije so bili z naše strani večkrat izpostavljeni predlogi in zahteve po enotnem reševanju te problematike, ne glede na to, da obstajajo problemi za zagotovitev ustreznih virov.

Menimo, da je pravilno, da se rešujejo nepokrite obveznosti za objekte splošnega družbenega in skupnega gospodarskega pomena in da je to problemslovske družbe kot celote in ne samo posamezne temeljne banke oziroma združenega dela te temeljne banke, kjer se ti problemi evidentirajo. Obenem pa ugotavljamo, da obstajajo poleg nepokritih obveznosti subjektov splošnega družbenega in skupnega gospodarskega pomena tudi obveznosti po najetih tujih finančnih kreditih, konvertiranih v dinarje. Tako pridobljene devize so kreditorejmalci konvertirali prek Narodne banke Jugoslavije oziroma poslovnih bank in deviznega trga v dinarje in niso bili končni porabniki tako pridobljenih deviznih sredstev. Zato tudi ne morejo biti obvezniki za zagotovitev deviz za devizno vračilo. To stališče potrjujejo tudi sklepi skupščine SISEOT SR Slovenije, s katerimi so se zagotavljali devizni viri za poravnavo deviznih obveznosti po konvertiranih finančnih kreditih.

Iz gradiva je razvidno, da se v tem primeru rešujejo le obveznosti iz leta 1984. S tem torej niso zajete in razrešene obveznosti za vračilo konvertiranih finančnih kreditov za nazaj od 1.1.1980 do 31.12.1983. Zato predlagamo, da je potrebno poiskati vse možne vire, da bi se na enako primeran način razrešile zapadle obveznosti po konvertiranih finančnih kreditih, in to tako, da se zagotovi tem kreditom enak status, kot velja za odplačilo najetih kreditov za objekte splošnega družbenega in skupnega gospodarskega pomena. Naša delagacija predlaga, da se ti sezami uredijo tako, da se z njih zajame tudi zapadle obveznosti po konvertiranih finančnih kreditih za nazaj od 1.1.1980 dalje. Ob tem pa menimo, da mora biti status konvertiranih finančnih kreditov izenačen tudi za vbodoče, ko se bo urejalo odplačilo tistega dela sedaj reprogramiranih kreditov za objekte splošnega družbenega in skupnega gospodarskega pomena.

Hkrati ugotavljamo in vas seznanjamo, da še ni urejen sistem virov za zagotavljanje deviznih sredstev za odobrene prve kredite za pospeševanje financiranja naložb v okviru obmejnega gospodarskega sodelovanja v letu 1980. Zato predlagamo, da se za te obveznosti čimprej zagotovi ustrezen vir za njihovo pokritje. Menimo, da se ti naši predlogi morajo vključiti v sklop nerazrešenih deviznih obveznosti in s tem zagotoviti ustrezne vire, ker je nemogoče, da združeno delo s tega območja samo razrešuje te obveznosti in hkrati prispeva k razreševanju zadev skupnega pomena.

Naša skupina delegatov za Zbor združenega dela je obravnavala tudi ostalo gradivo za današnjo sejo in na podlagi stališč Družbenopolitičnega zbora Skupščine občine Nova Gorica zavzela k poročilu o uresničevanju politike družbenega in ekonomskega razvoja SR Slovenije v letu 1984 in prve ocene možnosti razvoja v letu 1985 naslednja stališča in pobude.

Strinjamo se, in po naši oceni je nujno, da ob polletju temeljito razpravljamo o uresničevanju politike družbenega, in še zlasti v teh časih, ekonomskega razvoja SR Slovenije, vendar moramo razpravljati tako, da bomo odkrito opozorili in vplivali na vzroke, ki otežkočajo ali zavirajo uresničevanje zastavljene politike, in to tudi takrat, ko so posledica na hitro sprejetih zakonskih in drugih rešitev parcialnih problemov.

Z našega stališča in naše vsakdanje prakse moramo opozoriti na močno zmanjšan interes za plasiranje blaga v izvoz in tudi padec njihovega dohodka, zaradi česar so domala vsi izvozniki v izgubi. Ocenjujemo, da je vzrokov za to več:

1. Velika rast proizvodnih stroškov, zaradi česar pada konkurenčnost gospodarstva.

2. Slabo izvajanje izplačil in zmanjševanje izvoznih stimulacij, kar povzroča slabo likvidnost za devizne posle, kakor tudi slabo likvidnost organizacij združenega dela materialne proizvodnje, in to ne po njihovi krivdi. Ob tem pa je uveljavljen zakon o začasnih prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za izplačevanje osebnih dohodkov v letu 1984, ki ne diferencira vzrokov za nastanek nelikvidnosti

kot posledice takšnega splošnega obnašanja in tudi delovanja višje sile, od vzrokov nelikvidnosti zaradi neperspektivne proizvodnje in drugih vzrokov slabega gospodarjenja.

3. Izsiljevanje tujih kupcev, ki poznajo naše gospodarske razmere in silijo v dampinški odnos, seveda na škodo naših organizacij združenega dela.

4. Zvezni odlok, ki ovira izvoz po maloobmejnem sporazumu z Italijo.

5. Neustreznost položaja dinarja glede na devizno pariteto.

Predlagamo, da naj bo ta zbor na današnji seji kar najbolj operativen in da zadolži ustrezne organe, da razščejo vzroke za nastanek zmanjšanja interesa za izvoz ter dajo predloge za njihovo odpravo tako, da bi z ustreznimi spremembami razmer obnovili stimulacijo izvoznikom.

V zvezi z gradivom, predloženim za današnjo sejo zborov, z vsebino poglavja 2/8, Gospodarjenje z gozdovi in oskrba z lesom želimo opozoriti na položaj finalistov v lesni industriji v Sloveniji, ki so pretežno močno izvozno usmerjeni in jim grozi polletna, pa tudi celoletna izguba, kolikor ne bomo hitro ukrepali. Izguba v teh organizacijah združenega dela pomeni zakonske sankcije tudi na področju izplačevanja osebnih dohodkov. S tem bo prizadeta osebna in kolektivna stimulacija izvoznikov.

Zavzeti se moramo za boljše oskrbo z reprodukcijskim materialom, zlasti z lesno maso. V želji, da bi gospodarjenje izvoznikov bolje stimulirali, predlagamo naslednje: doseči moramo povečan posek lesa ali, kolikor tega ne bi zmogli, povedati izvoz le-tega; povečati blagovno proizvodnjo v gozdovih z dodatnim vlaganjem v gozdne poti, ne glede na težave z oskrbo z energetskimi viri; še v večji meri povečati porabo lesno-industrijskih odpadkov za nadaljnjo uporabo in doseči povečanje izvoznih stimulacij, pa čeprav le v slovenskem prostoru. Hvala lepa!

Podpredsednica I n g e K r u n i č : Besedo ima Peter Simonišek, področje gospodarstva, 4. okoliš, Ljubljana Šiška.

P e t e r S i m o n i š e k : Tovarišica podpredsednica, tovarišice in tovariši delegati! Že nekaj časa je v slovenskem in jugoslovanskem prostoru veliko govora o deviznem neravnovesju in negativnih tečajnih razlikah bank, pa tudi o tem, da bo potrebno v najkrajšem času poiskati ustrezne sistemske rešitve, saj bi položaj, v kakršnega je pred časom zašla Privredna banka Zagreb dejansko pomenil bistveno otežitev pogojev pri poslovanju s tujino, predvsem organizacij, ki so veliki izvozniki. V to, da moramo čimprej zagristi v kislo jabolko, ne dvomi nihče. Zato smo upali, da bodo banke kot predlagateljice različnih poti pri odpravi nastalih problemov pohitele in pripravile strategijo za to rešitev. Vendar tega niso naredile. Zopet se je ponovilo staro pravilo, s tega mesta že nič kolikokrat ostro obsojeno: ponovno smo dobili v roke gradivo in predlog ukrepov tik pred zasedanjem Skupščine, in to kot ponavadi o najpomembnejših problemih pri gospodarjenju organizacij združenega dela, pri čemer pa naj prenesemo v Skupščino mnenje najširše razprave v organizacijah združenega dela. Mogoče je sicer opraviti razprave, nemogoče pa je izpeljati temeljite razprave in ocene posledic za nadaljnje gospodarjenje v tako kratkem času, saj se tisti, ki bi lahko v organizacijah združenega dela dali najobjektivnejše ocene, v tem času ukvarjajo s polletnimi rezultati in ne nazadnje je tudi čas počitnic. Poraja se občutek, da se še vedno nismo "streznili in spoznali" - to mislim predvsem na predlagatelje - da morajo miniti časi, ko smo se odločili na hitro, brez predhodne kvantifikacije ukrepov in posledic, ki jih lahko ukrepi prinesejo gospodarstvu, saj v primeru, v katerem naj odločamo danes, poskušamo z nekaj zamahi rešiti tisto, kar je prisotno že leta in je kljub opozorilom nekaterih ostajalo na stranskem tiru.

Mi naš namen, da bi zamižali pred problemom, saj se zavedamo posledic. Vendar, hkrati tudi nismo sposobni v tako kratkem času postaviti vsa tista vprašanja, za katera menimo, da bi lahko jasneje predočila posledice predlaganih ukrepov. Iz različnih dokumentov, ki smo jih prejeli, je mogoče ugotoviti le to, da je potrebno devizno neravnovesje v bankah reševati in rešiti. Od tu dalje se poti razhajajo. Ukrepi, ki jih predlaga Ljubljanska banka - Združena banka, predvsem glede namenkega združevanja sredstev 5 odstotnega deviznega priliva do konca letošnjega

leta z možnostjo podaljšanja združevanja deviz tudi v 1985 letu, so v nasprotju z vsemi sklepi in zahtevami gospodarstva, da se pogoji gospodarjenja med letom ne bi spreminjali oziroma slabšali, zlasti kar zadeva delež razpolaganja z izvršeni devizami. Takšnega mnenja so tudi Gospodarska zbornica Slovenije, Odbor za finance in Odbor za družbenoekonomske odnose našega zbora. Pri tem pa banka oziroma nobena druga ustrezna institucija ne podaja ocene, kaj in kako bo to vplivalo na obseg gospodarjenja, če iz tako skromnega razpolagalnega deleža deviz izvoznikov odtegnemo še 5 odstotkov priliva, saj to pomeni več kot 10 odstotkov od razpoložljive vsote deviz organizacij združenega dela. Predlog banke je pravzaprav dokončna porušitev ideje za dolar uvoza dva dolarja izvoza, saj že pri več kot 50 odstotnem odlivu tako zasluženih deviz krepko posegamo v uvoz tistega repromateriala, ki naj bi prinesel dolar več.

Da so tukaj še vedno nejasnosti, se vidi tudi iz ekspozicije predsednika Izvršnega sveta, saj na strani 5 hkrati govori, da se Izvršni svet Skupščine SR Slovenije zavzema in podpira predlog Ljubljanske banke - Združene banke, na naslednji strani pa ugotavlja, da devizni delež, s katerim trenutno razpolaga gospodarstvo, predstavlja minimalno spodnjo mejo reprodukcijskih potreb gospodarstva; o tem se je torej treba še dogovarjati.

Ob obširnih razpravah, ki jih je združeno delo že imelo prek svojih delegatskih organov v temeljnih bankah in tudi v Samoupravni interesni skupnosti za ekonomske odnose s tujino, lahko zaključimo, da je nakopičene probleme potrebno nujno reševati, če ne želimo poslovno bančništvo pripeljati v položaj popolne poslovne nesposobnosti. Zato se je oblikovalo stališče, da je v prioritetenem deviznem režimu, ki ga določa SISEOT, potrebno zagotoviti trajne in namenske vire za poravnavanje fiksnih in garantiranih obveznosti za republiško infrastrukturo, ter za organizacijo skupnega gospodarskega pomena za SR Slovenijo. Pri tem pa bi morali paziti, da krog teh organizacij ne bi preveč razširjali, ampak bi v ta okvir vključevali samo organizacije, ki tak status imajo.

Želel pa bi se dotakniti tudi tistega dela ugotovljenega deviznega neravnovesja, ki izhaja iz naslova dinarskega poravnavanja fiksnih in garantiranih obveznosti članic bank do tujine. V vseh dosedanjih razpravah je bilo ugotovljeno, in mislim, da je prav, da tudi današnji zbor to ugotovi, da bo tisti del debalansa za poravnavanje fiksnih in garantiranih obveznosti iz naslova pokrivanja obveznosti organizacij splošnega družbenega pomena pravilno prikazan ter da je predvsem pot za pokrivanje tega debalansa pravilna. Vprašljivo je samo, ali so seznamu našete organizacije res vse najširšega družbenega pomena ali ne. Kriterij v statutu pri SISEOT bi morali organi banke še enkrat pregledati in zavzeti ponovno stališče. Glede povzročene neravnovesja za članice, ki niso v skupini organizacij splošnega družbenega pomena in katerih obveznosti so bile poravnane dinarsko, pa velja ugotoviti, da je pristop analize preozek. To utemeljujemo z naslednjim.

1. Analiza prikazuje samo poravnavanje fiksnih in garantiranih obveznosti do tujine, ki so imele dinarsko kritje, ne prikazuje pa poravnavanje tekočih plačil, ki so bila izvršena z dinarskim kritjem brez ustreznega deviznega pokritja v sistemu.

2. Analiza ne prikazuje, da so po deviznem režimu za leto 1980 in delno v letu 1981 vir za plačilo fiksnih in garantiranih obveznosti do tujine tudi menjalniški posli in nakupi efektivne valute in druga nakazila, doker niso bile prenešene na Narodno banko Jugoslavije. S tem se analiza ograjuje od takrat veljavnih deviznih režimov. Poleg tega je za del poravnanih fiksnih in garantiranih obveznosti podlaga izvršitev dinarskega nakazila.

Vendar obstaja režimsko in devizno kritje iz več naslovov, predvsem iz sredstev SISEOT v letu 1981 in iz terminsko ali definitivno kupljenih deviz pri drugih bankah, zato navedenega seznama ne moremo jemati kot definitivnega in ga bo potrebno za vsako članico banke ter za vsako postavko ponovno usklajevati. Del debalansa premalo združena sredstva v fond solidarnosti v obdobju od 1.6.1982 do 31.12.1982 je izkazan nepravilno, ker za izkazani debalans Ljubljanska banka ni storila to, kar bi morala, da bi dobila ustrezno pokritje za fiksne in garantirane obveznosti, ki so zapadle v tem času. V sistemu 8,4 oziroma 12,5 odstotkov vzajemnega združevanja je bil postavljen poseben sklad solidarnosti pri Ljubljanski banki - Združeni banki med bankami v SR Sloveniji in tudi izven sistema Ljubljanske banke, kjer je

bil podpisan poseben sporazum o delovanju tega sklada. Znano je, da ta sistem ni nikdar zaživel tako, kot je bil mišljen. Problem se pojavlja pri subjektih, ki so realizirali prilive prek dveh ali več bank in v ta sklad tudi dejansko združili več, kot so znašale njihove fiksne in garantirane obveznosti v tem času. Tudi ti člani so danes na seznamu povzročiteljev debalansa, čeprav lahko nepokritost pripišemo izključno nespoštovanju bančnega sporazuma. Ta del debalansa zato oporekamo in ga bo potrebno v dokončnem usklajevanju posebej preveriti.

V tem trenutku je za članice zagotovo najtežje zagotoviti devizne vire za pokritje že izvršenih plačil, ker tega pokritja pri delu članic ravno tako kot pri banki ni. Izredno težko je tudi to, da pokrivanje obveznosti za nazaj zožuje tekoče reprodukcijske zmožnosti organizacij ter da bo ta debalans potrebno pokriti z bistveno večjimi stroški, kot je bilo to v času zapadlosti teh obveznosti.

V letu 1980 je bilo mogoče definitivno kupiti devize pri različnih bankah za 30 odstoten depozit na rok pol leta. Danes pa se te relacije gibljejo neprijemno višje in zahtevajo angažiranje dolgoročnih sredstev. Zato predlagamo, da se dopusti možnost individualnega dogovarjanja članic z banko ter da vsaka članica pripravi program pokrivanja debalansa.

K sklepom in predlogom ukrepov v predloženih analizah dajemo naslednje pripombe:

1. Predlagamo, da se dopusti možnost dogovora članic bank glede rokov pokritja nastalega debalansa.

2. Predlagamo, da so vse obveznosti definitivno potrjene le takrat, ko so usklajene s članicami.

3. Predlagamo, da se analiza dopolni tudi v skladu z zakonskim osnutkom o rokih in načinu obračunavanja tečajnih razlik. Nadalje predlagamo, da se problem prenosa tečajnih razlik ne rešuje samo v Ljubljanski banki - Združeni banki, ampak da se zadalži organe banke, da se zavzamejo za prenos dela tečajne razlike na vse članice sistema Ljubljanske banke. Prav tako predlagamo, da se seznam za rešitev problema ne prenaša pretežno na članstvo banke, ki je že tako postavljeno v neugoden položaj, ampak da banka rešuje vprašanje debalansa in tečajnih razlik tudi z iskanjem dogovora v sistemu same Ljubljanske banke. Hvala lepa.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala. Besedo ima tovariš Stanislav Lamovšek, področje gospodarstva, 12. okoliš, Kranj.

S t a n i s l a v L a m o v š e k : Tovarišice in tovariši! Glede na to, da smo o deviznem neravnovesju in negativnih tečajnih razlikah že precej slišali, bom povsem kratek. Nekatero stvari bom samo ponovil.

Skupina delegatov iz Kranja podpira predlog ukrepov Ljubljanske banke Združene banke za odpravo deviznega neravnovesja, vendar menimo, da se s tem predlogom začenja reševati problem deviznega neravnovesja oziroma dolga. Po tem predlogu bo rešena le slaba četrtnina problemov oziroma dolga, saj bo zbranih okoli 100 milijonov dolarjev. Celotni dolg iz obdobja v letih 1980 do 1983 - to je iz obdobja neopredeljenih predpisov in deviznega režima - znaša 433 milijonov dolarjev. Po predlogu Ljubljanske banke-Združene banke se rešijo le obveznosti za objekte posebnega družbenega pomena. Obveznosti za glavnino dolga, to je za približno 3/4 od 433 milijonov dolarjev, ostanejo nerešene. Ta dolg je nastal pod enakim režimom, ko je veljal režim plačevanja deviznih obveznosti s pravico nakupa na deviznem tržišču, da pa devizni trg ni deloval, je znano.

Reševanje samo dela celotnega dolga in predlagani način pomeni neenotno obravnavanje celotnega problema. Menimo, da je proizvodnja jekla, gum, cementa in podobno enakega gospodarskega pomena, kot je na primer gradnja ceste. Iz tega sledi, da je potreben enak pristop za reševanje celotnega dolga. Zato predlagamo, naj Izvršni svet, SISEOT in banke pripravijo ustrezen predlog za rešitev problema celotnega dolga oziroma še za preostale tri četrtine dolga.

Nadalje menimo, da je problem deviznega neravnovesja potrebno reševati enotno v vsem jugoslovanskem gospodarstvu in pri tem najti sistemske rešitve za vso Jugoslavijo.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Besedo ima tovariš Zdenko Cund, področje gospodarstva, 16. okoliš, Jesenice.

Z d e n k o C u n d : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Ko je tovariš Bergant govoril o investiciji v jeklaro na Jesenicah, ki bi jeseniškemu železarju in občanu ponovno vzbudila upanje, da bo zdajšnja stagnacija gospodarstva presežena, je omenil tudi zanimive podatke. Dejstvo je, da so potrebe po jeseniškem jeklu velike, zato ima tudi predelovalna industrija Gorenjske, Slovenije in Jugoslavije interes, da končno steče investicija elektrojeklarne.

Podatek, da je kar 142 organizacij združenega dela s področja predelovalne industrije podpisalo samoupravni sporazum o vlaganju, kar predstavlja 27 % potrebnih sredstev za realizacijo projekta, je dovolj zgovoren. Ta podatek bi moral biti nam vsem tudi zgovoren dokaz, da je samoupravno dogovarjanje v smislu vzpostavljanja reprodukcijske verige v tem primeru doseglo svojo praktično potrditev. Zato bi tudi eventualno zavračanje tega projekta iz delegatskih klopi moralo imeti za posledico tudi vprašanje, ali smo se v sedanjem obdobju morda odrekli reševanju problemov na podlagi sporazumevanja in dogovarjanja. Verjetno, da ne.

Zdi se mi tudi, da smo v dosedanjih razpravah premalokrat omenili dejstvo, da dogovor o temeljih plana SR Slovenije v obdobju 1981-1985 še vedno velja, da ga ta Skupščina ni spremenila in zato je investicija v jeklaro še vedno sestavni del tega plana. Ali ni potemtakem dolžnost vseh, da storijo vse za doseganje planskih ciljev? To še tembolj, ker na naslednje srednjeročno in dolgoročno plansko obdobje gledamo s precej optimizma. Nerealiziran tekoči srednjeročni načrt oziroma prenos nekaterih ključnih nalog v naslednje obdobje je verjetno precej tega optimizma odpravil. Zaostajanje razvoja bazične industrije bi se nedvomno odražalo tudi na drugih gospodarskih področjih, to pa verjetno ni v skladu s prizadevanji za gospodarsko stabilizacijo.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Besedo ima tovariš Jurij Pirš, namestnik predsednika skupščine Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet.

J u r i j P i r š : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Bom kratek. Majska analiza ocenjuje, da je področje prometa in zvez kritično področje. Navedeni podatki kažejo, da je najbolj kritično stanje na področju železnic, posebno, če pogledamo tudi podatke o izredno visoki izkoriščenosti železniške infrastrukture in če upoštevamo izjemno velike gospodarske težave železnice v tem srednjeročnem obdobju.

Ko analiziramo in ocenjujemo dosedanje stanje našega celotnega razvoja, še bolj pa ob sprejemanju usmeritev ter načrtov za nadaljnji razvoj, moramo vzeti za osnovo dolgoročni program gospodarske stabilizacije. Za področje prometa leta jasno opredeljuje, da mora v prihodnjem obdobju železnica postati glavni nosilec kopenskega prevoza v naši državi in temelj, na katerem bo rasel ves prometni sistem.

Zato je neskladno s temi opredelitvami, da so naslovi posameznih razvojnih programov železnice sicer navedeni v besodilih planskih dokumentov, ustrezna materialna osnova za to pa ni predvidena. Tako so v analizi razvojnih možnosti SR Slovenije do leta 1990, ki sicer ni predmet današnje obravnave, za obnovo in modernizacijo železnice do leta 1990, ki je že sedaj povsem zasičena, predvidena celo manjša sredstva, kot so bila po minimalni varianti planirana v sedanjem srednjeročnem obdobju. V majski analizi pa je na eni strani ugotovljeno, da so v širši družbeni skupnosti sprejete opredelitve, ki naj bi železnici zagotovile normalno poslovanje in razvoj. Posebej moramo opozoriti, da se politika cen za železniške prevozne storitve ne izvaja, zaradi česar posluje železniško gospodarstvo v letih od 1981 do 1984 pozitivno samo na račun zmanjševanja razvojnih sredstev.

Na drugi strani te iste majske analize pa stoji ocena, da bi se povračila gospodarstva za del stroškov enostavne reprodukcije železniškemu gospodarstvu Ljubljana v letu 1985 lahko zmanjšala za polovico v primerjavi s sedanjo vrednostjo, za katero pa tudi vemo, da je precej nižja od predvidene z družbenim pla-

nom. Skupščina Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet je ob obravnavi majske analize sklenila, da na to neskladje opozori delegate v Skupščini SR Slovenije in zahteva, da se v nadaljnjem postopku priprave planskih dokumentov za leto 1985 to spremeni oziroma uskladi.

Kot sem že rekel, bi morali v nadaljnjem postopku priprave novega srednje-ročnega plana in plana dolgoročnega razvoja naše republike dosledno upoštevati opredelitve dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, vendar sedaj predvidena alokacija sredstev v prometno infrastrukturo nakazuje, da bo razvoj v prometu šel v nasprotno smer od tiste, na katero vsi skupaj prisegamo že vrsto let. Kam pa lahko gredo novi prometni tokovi, tovarišice in tovariši delegati, je zelo ilustrativno razvidno iz podatkov na straneh 23 in 25 kartografske dokumentacije v zvezi z možnostmi razvoja naše republike do leta 2000.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Besedo ima tovariš Jurij Kovač, področje gospodarstva, 28. okoliš, Trbovlje.

J u r i j K o v a č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je že na prejšnjem zasedanju zbora postavila delegatsko vprašanje o odgovornosti za pripravo analize razvojnih možnosti SR Slovenije v obdobju 1986-1990. Hkrati smo dali pobudo za spremembo oziroma dopolnitev gradiva. Želeli smo tudi opozoriti na bistvene razlike pri odločanju odgovornih strokovnih in samoupravnih organov v republiških komitejih, samoupravnih interesnih skupnostih za energetiko, poslovnih združenjih in samoupravnih organih združenega dela v energetiki ter osnovami, ki jih navaja analiza.

Menimo namreč, da je za zagotovitev kvalitete v procesu sočasnega planiranja in v izogib nepotrebnih neskladij nujno potrebno že v tej fazi priprav planskih dokumentov uskladiti okvirna izhodišča in elemente, kot so plan porabe električne energije in plan proizvodnje objektov kontinuitete, če sledimo cilju realnega planiranja.

To v regiji izpostavljamo tudi zato, ker je prav planiranje razvoja naše regije neposredno odvisno od plana razvoja energetike, ki hkrati dajeta skupno osnovo v procesu sočasnega planiranja.

Delegati našega okoliša smo prejeli od Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje odgovor v zvezi z delegatskim vprašanjem, ki pa ni popoln oziroma se z njim ne moremo v celoti strinjati. V odgovoru je pojasnjeno, da analiza ni zavezujoči planski dokument, saj predstavlja le analitično osnovo za pripravo planskih dokumentov. Ob tem pa se še nadalje sprašujemo, kakšno analitično osnovo predstavlja za nosilce planiranja s področja energetike, če se napovedi za porabo električne energije, ki so osnova za izbor objektov kontinuitete, medsebojno razlikujejo. To pa je ključni element nadaljnjega planiranja in bi ga bilo potrebno posebej temeljito proučiti tako s stališča razpoložljivih sredstev, kot s stališča posledic za narodno-gospodarski razvoj in pričakujemo, da bo kdo od razpravljalcev tudi to obrazložil.

Ne moremo se strinjati s pojasnilom, da je nemogoče že sedaj izpostaviti nekatere objekte, ki se bodo zanesljivo gradili kot objekti kontinuitete, saj je Skupščina SR Slovenije postavila rok za določitev izbora objektov kontinuitete, ki pa je s 30.6.1984 že potekel. Delegati vztrajamo, da se ta sklep Skupščine realizira, saj smo za ta sklep glasovali v Skupščini SR Slovenije, kot tudi na vseh samoupravnih organih Revirskega energetskega kombinata Edvarda Kardelja.

Menimo, da z narodno-gospodarskega stališča ni dopustno, da to odločitev še nadalje prelagamo, saj lahko doživimo energetske infarkt, če bomo predolgo odlagali s pričetkom izgradnje ključnih razvojnih objektov. Nedopustno pa bi bilo načrtovati izgradnjo objektov brez upoštevanja finančnih možnosti za njihovo realizacijo.

V odgovoru je navedeno, da bo o izgradnji objektov kontinuitete odločala posebnakomisija pri Elektrogospodarstvu Slovenije. Vseskozi podpiramo odločitev, da bo osnova za določitev vrstnega reda dana z rezultati optimizacije, vendar menimo, da mora končna odločitev le ostati v združenem delu, ne pa v ožji strokovni skupini.

Glede na pojasnilo v odgovoru, da se analiza ne bo popravljala in glede na navedbo, da v času priprav analize ni bilo mogoče poznati objektov kontinuitete, predlagamo, da je potrebno čimprej, najkasneje pa do priprave osnutkov planskih dokumentov opraviti izbor objektov kontinuitete, do tedaj pa je v analizi naveden seznam objektov kontinuitete brezpredmeten, saj ne upošteva dosedanjih ugotovitev in sklepov v delegatskem vprašanju izpostavljenih organov in organizacij.

Predsednik M a r t, i n M l i n a r : Besedo ima tovarišica Mirjam Jan - Blažič, predsednica skupščine Poslovne skupnosti za aluminij.

M i r j a m J a n - B l a ž i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V imenu skupščine Poslovne skupnosti za aluminij, želim na kratko spregovoriti predvsem s stališča porabnikov aluminija v Sloveniji o pomembnosti pričetka realizacije projekta za modernizacijo aluminija v TGA Kidričevo.

Proizvajalca aluminija in njegovih proizvodov - TGA Kidričevo in Impol Slovenska Bistrica - ter porabniki aluminija in polproizvodov iz teh dveh virov so že v preteklem srednjeročnem obdobju svoje skupne interese začeli združevati in razreševati v Poslovni skupnosti za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje na področju aluminija. Poslovna skupnost za aluminij šteje danes 126 članic, od tega je neposredno na TGA Kidričevo vezanih 30 članic, 27 članic pa je iz drugih republik. V skupino najmočnejših porabnikov aluminija in polproizvodov v SR Sloveniji sodijo naslednje organizacije združenega dela: Iskra, TAM, Gorenje, LTH, Mariborska livarna, Saturnus, Tuba, Agrostroj Ljubljana, vse te, kakor tudi ostale članice skupnosti za aluminij so od leta 1980 dalje, ko je preskrba z aluminijem in polproizvodi pričela občutno pešati, začele iskati poti dolgoročnejših rešitev za svojo preskrbo.

Vsi poskusi v tem obdobju, da bi se v doglednem času in nadalje dolgoročno lahko oskrbeli iz drugih jugoslovanskih virov s potrebnim aluminijem in polproizvodi, niso dali pozitivnih rezultatov. Nekatere članice so že združevale sredstva pri nekaterih jugoslovanskih proizvajalcih aluminija, pri čemer danes lahko ugotovimo, da aluminija ne dobijo zato, ker so na eni strani vsi jugoslovanski proizvajalci aluminija, razen TGA Kidričevo, vezani na odplačevanje anuitet v Metalu in na drugi strani ti proizvajalci, kot je bilo že omenjeno, z velikimi ambicijami investirajo v svoje lastne predelovalne kapacitete, od tlačnih livarn, valjarn in podobno.

Slovenski porabniki aluminija, ki smo vezani na vir oskrbe sozda Unial, smo še pravočasno in dovolj glasno dvignili glas proti vključitvi TGA Kidričevo v meddržavni sporazum s Češkoslovaško. Nismo namreč dopustili, da prevlada samo interes proizvajalca TGA Kidričevo, ki bi skozi vlaganje inozemskega partnerja rešil svojo proizvodnjo oziroma modernizacijo, dolgoletne porabnike pa prikrajšal za količine aluminija, s katerimi bi moral po sporazumu odplačevati inozemskemu partnerju anuitete na vložena sredstva za modernizacijo. Priča smo dejstvu, da smo slovenski porabniki aluminija v pretežni meri vezani na dobave iz sozda Unial oziroma iz TGA Kidričevo in iz Impola Slovenska Bistrica in da si iz drugih virov večjih količin aluminija dolgoročno ne moremo oskrbeti. To nas je vodilo k temu, da je bil že v oktobru leta 1981 podpisan samoupravni sporazum o združevanju sredstev za modernizacijo proizvodnje aluminija v TGA Kidričevo, ki je noveliran v letošnjem letu v tem smislu, da so se sredstva za modernizacijo proizvodnje aluminija začela fizično združevati na podlagi tekočih dobav. Breme, ki smo ga neposredni porabniki aluminija prevzeli, je sicer težko, edino v tem pa vidimo rešitev. Tam, kjer je to še mogoče, skušamo del bremena prenesti oziroma porazdeliti v celotni reprodukcijski verigi, ki sega do finalistov tudi v drugih republikah.

Glede na to, da je predvsem naša strojegradnja, elektroindustrija in industrija transportnih vozil v veliki meri odvisna od aluminija - gre namreč za naše največje izvoznike - si verjetno lahko predočimo posledice v teh industrijskih vejah, ki bi jih prinesla v danih razmerah na jugoslovanskem trgu ustavitve elektrolize v TGA Kidričevo. Veliko prostora za nadaljnje oddaljevanje pričetka investicije v modernizacijo elektrolize v TGA Kidričevo ni. Iz tega razloga je potrebno pripravljala dela pospešiti in nasploh dati temu projektu ustrezno mesto in pogoje za fizični pričetek njegove realizacije.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Besedo ima tovariš Peter Flëišer, področje gospodarstva, 12. okoliš, Kranj.

P e t e r F l e i š e r : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je oblikovala naslednje pripombe k poročilu o uresničevanju politikega družbenega in ekonomskega razvoja SR Slovenije v letu 1984 in prve ocene možnosti razvoja v letu 1985.

1. Poročilo republiškega Izvršnega sveta je sestavljeno tako, da je kritično po posameznih področjih, ki jih to poročilo obravnava, globalna ocena uresničevanja letošnjih planskih nalog pa je pozitivna, kar ni usklajeno. Globalna ocena družbenoekonomskega stanja je pozitivna zato, ker je ocenjeno, da dohodek raste, da se izvoz povečuje in da investicije tečejo v skladu z družbeno dogovorjenimi kriteriji prestrukturiranja. Globalna ocena ima tudi drugo plat, na katero je treba opozoriti, in sicer, da se industrijska proizvodnja lansko leto dn letos povečuje, ker smo v tujini dobili blagovne kredite. To je omogočilo tudi izvoz, za katerega pa ni jasno, kakšne učinke prinaša oziroma koliko našega narodnega dohodka odteče v tujino. O realni rasti dohodka pa menimo, da je zelo težko govoriti, saj je inflacija zelo visoka, tako da je realna gibanja skorajda nemogoče ugotoviti. Razpoložljivi podatki pa bolj kažejo na ničelnokot na pozitivno rast.

2. V poročilu tudi ni upoštevan osnovni problem, to je zastarelost opreme, strojev in naprav, kar vse smo v letih stabilizacije že precej načeli, ne pa tudi ustrezno obnovili. Zato je trditev o uspešnosti investiranja le delno ustrezna. Globalna ocena tako upošteva le trenutne dosežke, ne upošteva pa vsebine oziroma ozadja teh dosežkov, temelji v glavnem na podatkih iz letošnjih petih oziroma šestih mesecev, za katere pa ni mogoče trditi, da bodo veljali vse leto.

3. Poročilo o cenah in o inflaciji govori le načelno, ničesar pa ni povedanega o slovenskih razmerah in težavah na tem področju. Več kot ugotovitve, da je osrednji problem gospodarske stabilizacije še vedno in da tudi v bodoče ostaja visoka inflacija, v poročilu ni.

4. Neustrezno so obravnavane družbene dejavnosti, saj poročilo razglablja o tem, da smo spoznali, da so znanost, izobraževanje, zdravstvo in druge dejavnosti pomemben dejavnik razvoja in da je potrebna trajna in neposredna povezanost obeh segmentov združenega dela. Vemo pa, da so bile prav družbene dejavnosti vse od leta 1980 naprej, posebej pa še lansko leto, v sredstvih omejene do skrajne meje in to z vrsto republiških in zveznih predpisov. Te omejitve povzročajo probleme, nezadovoljstvo in težak ekonomski položaj v družbenih dejavnostih. Poročilo pa na primer za področje zdravstva ugotavlja le, da resolucijske usmeritve uresničujemo, o bistvenih problemih, o katerih za to področje lahko slišimo vsak dan, pa v poročilu ni povedanega ničesar.

5. Trditev, da uveljavljamo usmeritve iz dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, je posplošena in z ničemer podprta. Tudi nadaljnje besedilo poročila to trditev negira, saj navaja vrsto težkih problemov, s katerimi se srečujemo: neupoštevanje ekonomskih zakonitosti, resne ovire pri razvoju samoupravljanja, delitev fiktivnega dohodka in podobno.

6. Poročilo za leto 1985 napoveduje preveč optimistično stanje. Družbeni proizvod naj bi se povečal za 2 %. To je pa kar lo-kratveč kot v letih doslej. Znano pa je, da bodo razmere tudi drugo leto težke in da take rasti ne bodo dovoljevale. Ker je dohodek osnovna kategorija planiranja, pa tudi družbenoekonomskega dogajanja, je jasno, da nerealno planiranje te kategorije postavi vsa predvidevanja za drugo leto na neprave osnove in zato se s takim planiranjem zavestno izogibamo problemom, s katerimi se bomo srečevali.

7. H gradivu "Devizno neravnovesje in negativne tečajne razlike v bankah v Sloveniji" pa predlagamo:

a) Predlagano dodatno združevanje deviznega priliva naj se usmeri najprej na zapadle fiksne in garantirane obveznosti iz 13. člena samoupravnega sporazuma SISEOT, ki jih temeljne banke niso uspele refundirati ob zapadlosti iz združenih deviz in še naprej bremenijo gospodarstvo.

b) Izdelati je treba konkretnjši program sanacije tudi za tako imenovane druge subjekte, saj gre tudi v večini teh primerov za devizno neravnovesje oziroma za del gospodarstva, ki ni bil ustrezno devizno in sistemsko reševan, kljub temu la opravlja pomembno družbenoekonomsko vlogo.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Besedo ima tovarišica Tatjana Kosovel, predsednica skupščine Zdravstvene skupnosti Slovenije.

T a t j a n a K o s o v e l ! Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegati naše skupščine smo se vključili že v razprave skupščinskih delovnih teles na podlagi ugotovitev, usmeritev in stališč, ki so jih sprejeli samoupravni organi naše skupščine in končno tudi delegatska skupščina na svoji 18. julija. Podlaga zanje sta bila dva dokumenta, in sicer informacija o družbenoekonomskem položaju zdravstva v naši republiki ter analiza razvojnih možnosti zdravstvenega varstva v naši republiki do leta 2000, s podrobnejšimi opredelitvami razvojnih možnosti v obdobju 1986 do 1990.

V informaciji so prikazana razvojna gibanja in materialne možnosti zdravstvenega varstva v letih od 1979 do 1983, deloma pa tudi v začetku leta 1984. Občutnejše spremembe so namreč nastopile po letu 1979, ko so zavoljo omejevanja skupne porabe, bolj kot je bilo predvideno v planskih dokumentih, vsako leto zaostajala sredstva za potrebe, ki jih zadovoljujejo družbene dejavnosti, za rastjo dohodka za približno 20 %. S tem se je zmanjšal delež sredstev za zdravstvo v družbenem proizvodu za celo odstotno točko. Zavoljo tega so bili nujno potrebni ukrepi za prestrukturiranje zdravstvenih dejavnosti ter za zagotovitev racionalnejšega zdravstvenega varstva. Dali so pozitivne rezultate, ki se kažejo tudi v finančnih kazalcih. Po grobi oceni se je poraba sredstev zmanjšala za okoli 9,5 %, če k temu dodamo približno za 2 % večji delež zaradi povečanja participacije, se je obveznost združenega dela do zdravstvenih skupnosti zmanjšala za 11,5 %. Po ocenah leta 1983 znašajo ti prihranki med 2,6 do 3,1 milijarde dinarjev.

Vendar ta prizadevanja in njihovi rezultati niso vplivali na izboljšanje družbenoekonomskega položaja zdravstvenih organizacij in njihovih delavcev, ampak se je le-ta neprimerno hitreje slabšal kot položaj delavcev v gospodarstvu. Osební dohodki zdravstvenih delavcev so za skoraj 11 % zaostajali za tistimi v gospodarstvu. Razlog so predvsem limitirana sredstva ob visoki rasti materialnih stroškov. Upadanja osebnih dohodkov ni bilo mogoče nadomestiti niti z zmanjševanjem dela prek polnega delovnega časa na nekaj več kot 8 %, kar je v zdravstvu glede na značaj dela že spodnja kritična meja. Skrb pa vzbujajo tudi izrabljenost opreme, ki je v povprečju že 75 %-na. Tudi valorizacija programov zaradi spremenjene rasti materialnih stroškov in osebnih dohodkov v gospodarstvu ne razrešuje v celoti teh problemov.

Zaradi teh dejstev so delegati skupščine Zdravstvene skupnosti Slovenije na svoji seji sprejeli stališča in mnenja, ki ste jih prejeli na klop. Povzeli bomo samo bistvene ugotovitve, ki jih lahko razdelimo na dve skupini, in to tiste, ki jih naslavljamo sami sebi in nas zavezujejo, da brezkompromisno uresničimo vse tisto, kar smo sprejeli s samoupravnimi sporazumi in stabilizacijskimi programi. Nekateri stabilizacijski ukrepi namreč še vedno niso uresničeni, ali pa se njihovega uresničevanja nismo lotili dovolj dosledno, ker so z njimi prizadeti tudi nekateri ozko strokovni ali lokalistični interesi.

Drugi del stališč in mnenj pa se nanaša na sam pristop pri planiranju. Cilj vseh naših prizadevanj mora biti zagotovitev ustreznega družbenega in ekonomskega položaja delovnega človeka in občana naše socialistične družbe ter kvaliteta njegovega življenja. To je po našem mnenju motivacijski dejavnik, da kvalitetneje in učinkovito gospodarimo z živim in minulim delom v vseh sferah družbene reprodukcije. Zato so večja proizvodnja, storilnost, izvoz in tako dalje sredstvo za doseg cilja, ne pa cilj. Prav tako moramo spoznati, da družbene dejavnosti prispevajo ne le h kvaliteti življenja, ampak še bistveno več k učinkovitosti gospodarjenja. Če bomo njihove programe resnično pričeli tako ocenjevati, bomo kaj hitro ugotovili, da je bore malo tistih, ki jim lahko nadenemo naziv poraba. Zadnji čas je, da spoznamo in priznamo usodno soodvisnost vseh dejavnosti - gospodarskih in negospodarskih - za usklajen razvoj.

Nevarnost administrativnih omejevalnih ukrepov na področju družbenih dejavno-

sti je toliko usodnejša, ker se posledice pokažejo šele čez nekaj let, tako kot tudi pozitivni rezultati niso takoj na voljo, ampak so pogosto potrebna leta, da se obrestuje današnje prizadevanje. To je na primer na področju zdravstva značilno za vse preventivne dejavnosti in programe. Odpraviti moramo vsako tako omejevanje oblikovanja sredstev za potrebe družbenih dejavnosti, ki bi onemogočale uresničitev utavnega načela o enakosti družbeno-ekonomskega položaja uporabnikov in izvajalcev. Bremena stabilizacije morajo biti enakomerno porazdeljena na vse dele združenega dela, da ne bodo na primer delavci v zdravstvu nosili večji delež pri zagotavljanju ravni zdravstvenega varstva, tako kot so to doslej. Zato je treba temeljito pretehtati, ali lahko sredstva za zadovoljitev skupnih potreb zaostajajo še naprej za rastjo dhodka, predvsem če vemo, da smo že presegli s protinflacijskim programom predvideno zaostajanje.

Zavzemanje za dosledno uresničevanje svobodne menjave dela ne pomeni zavzemanja za odprt račun, ampak za resnično soočanje potreb z možnostmi ter za skupno prevzemanje odgovornosti za posledice. Prepričani smo, da je samo tako lahko spoznati vlogo teh dejavnosti ter njihov neposredni in posredni vpliv na učinkovitejše gospodarjenje, s tem pa na življenjsko raven slehernega med nami.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Besedo ima tovariš Borut Eržen, področje gospodarstva, 4. okoliš, Ljubljana-Šiška.

B o r u t E r ž e n : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je obravnavala predlog ukrepov Ljubljanske banke-Združene banke in posledice, ki jih lahko tak ukrep povzroči. Tako smo v sodelovanju s sozdom Iskra ugotovili, da lahko v primeru, da bi Skupščina SR Slovenije sprejela predlog ukrepov Ljubljanske banke - Združene banke predvsem 1.a točko, to je dodatno združevanje 5 % deviznega priliva, pričakujemo naslednje: potrebno bi bilo narediti rebalans proizvodnih planov in v prvi fazi omejiti prodajo na domačem trgu. Omejitev bi zmanjšala dohodek za okoli 2,5 milijarde dinarjev. Zmanjšanje deviznega priliva v takem odstotku pomeni prepolovitev pozitivne akumulacije, posledica tega pa je povečanje števila izgubašev in nekrite izgube. Iz rebalansov proizvodnih planov bi šele lahko ocenili, kje bi lahko nastali zastoji v proizvodnji. Širše razprave in temeljitejše analize nismo mogli pripraviti zaradi absolutno prekratkega roka za razpravo.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala. Besedo ima tovariš Janko Vuk, področje gospodarstva, 44. okoliš, Ptuj.

J a n k o V u k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da vas kot delegati! Dovolite mi, da vas kot delegat Zbora združenega dela Skupščine občine Ptuj in kot delavec Tovarne glinice in aluminija Boris Kidrič, Kidričevo, seznanim s stanjem in možnostjo ohranitve proizvodnje primarnega aluminija v naslednjem srednjeročnem in dolgoročnem obdobju.

V TGA proizvedemo letno 46 tisoč ton aluminija. Elektrolitski proces teče v pečeh, ki po svoji zasnovi in značilnosti sodijo v generacijo peči iz petdesetih let. Zanje je značilna tehnologija s Sodebergovo anodo, veliko število majhnih peči s slabo tehnično opremljenostjo in nizko storilnostjo dela, visoka poraba električne energije, anodne mase, fluorovih soli in visoki stroški vzdrževanja - peči so odprte. Pri elektrolitskem procesu se sproščajo plini in aerosoli v količinah, ki nekajkrat presegajo maksimalne dovoljene koncentracije na delovnem mestu. Posledice se odražajo v zdravju delavcev, naraščanju števila za delo manj zmognih delavcev in problemih onesnaževanja okolja.

Glede na stanje proizvodnje primarnega aluminija ni mogoče več dolgo ohranjati proizvodnje na sedanjem nivoju, zato ni mogoče več odlagati začetka modernizacije TGA Kidričevo. To poudarjam, še posebej zato, ker razvojna stagnacija in agonija razvojnih obljub traja že celih 15 let. Relativno star kolektiv - v povprečju 41 let - je resno utrujen in naveličan stalnih priprav in dopolnjevanj konceptov razvoja, ki pa ne doživi realizacije. Ni pomembno tudi to, da je na lokaciji TGA - trenutno 2.200 delavcev, ki so v 30 letih dokazali, da imajo znanje in izkušnje, ki so za proizvodnjo aluminija potrebne. Stotine od njih so svojo pripadnost aluminiju plačali z zdravjem, pri čemer pa se prehitro pozablja, da v TGA proizveden aluminij ni daljal kruha samo njim, ampak še tisočim v aluminijski in drugih vejah predelovalne industrije.

Kljub povedanemu pa delavci TGA ne podpiramo zasnove modernizacije proizvodnje primarnega aluminija v Kidričevem iz človeških in socialnih razlogov, saj proizvodnja aluminija ni sama sebi namen, ampak zato, ker menimo, da je investicija tudi s širšega družbenoekonomskega vidika opravičljiva in dohodkovno uspešna. Zato mi dovolite, da vam na najkrajši način predstavim zasnovo modernizacije in razloge za njeno uresničitev.

Namen modernizacije je vlagati v osnovna in obratna sredstva, da se ohrani in poveča proizvodnja ter dosežejo naslednji cilji: dolgoročnost proizvodnje primarnega aluminija na lokaciji v TGA v obsegu 70.000 ton letno, nezmanjšan obseg proizvodnje v času modernizacije, nizki potroški surovin in energije, visoka proizvodnost, z zakonskim predpisom ustrezni delovni pogoji za zaščito okolja, čim nižja vlaganja, optimalna izraba obstoječih objektov in infrastrukture. Za uresničitev teh ciljev je potrebno zgraditi tovarno aluminijevskih blokov, rekonstruirati sedanjo elektrolizo B in tako povečati proizvodnjo od sedanjih 25.000 ton na 35.000 ton, zgraditi elektrolizo C do kapacitete 35.000 ton, usposobiti kapacitete glinice za proizvodnjo površinsko aktivne glinice in prilagoditi livarske zmogljivosti novim proizvodnim kapacitetam.

Upravičenost modernizacije utemeljujemo predvsem z naslednjim. V Kidričevem bodo obstoječi obrati za proizvodnjo glinice, anodne mase, livarne, predelave, vzdrževalni in ostali infrastrukturni objekti še naprej služili svojemu namenu. Investicijski vložek po enoti znaša zato le 1/3 svetovnega pri gradnjah na zeleno trato. Razmišljanja o upravičenosti modernizacije zaradi relativno majhne končne zmogljivosti torej nimajo osnove. S podpisom samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za modernizacijo proizvodnje primarnega aluminija so se uporabniki aluminija opredelili za naše razvojne usmeritve. Samoupravni sporazum je podpisalo 110 kupcev. Združevanje sredstev že teče, do 13.7.1984 je zbranih že 211 milijonov dinarjev. Posodobitev in ohranitev proizvodnje aluminija je usklajena z dolgoročnimi usmeritvami kovinsko-predelovalne industrije, elektroindustrije in livarn v SR Sloveniji. Še več, celotni programi prestrukturiranja temeljijo na nadaljevanju in povečanju obsega uporabe aluminija iz Kidričevega.

Potroški surovin in energije na enoto se bistveno zmanjšajo. Poraba ogljikovih materialov in fluorovih soli se zmanjša za trikrat, poraba enosmerne električne energije pa za 25 %. Skupna poraba električne energije se od 900 gigavatnih ur poveča na 1100. O dodatni priključni moči 24 megavatov imamo sklenjeno pogodbo z Elektrogospodarstvom Slovenije na osnovi že združenih sredstev. Ker se poraba električne energije do leta 2000 ne bo več povečala, pomeni to v naslednjih 15 letih le 1,3 % rast kar je bistveno manj od predvidenega povečanja ostale industrije. Dinamika izgradnje je prilagojena razpoložljivim virom sredstev. Delež bančnih sredstev je zamaknjen v zadnja tri leta investicijskega obdobja. Investicija je izvozno usmerjena in omogoča najetje in odplačilo predvidenih tujih kreditov. Za ilustracijo naj povem le to, da pomeni uvoz 70.000 ton primarnega aluminija z narodnogospodarskega vidika najmanj 105 milijonov dolarjev letno uvoz za to proizvodnjo v Kidričevem pa znaša 16 milijonov dolarjev oziroma 22 milijonov v času odplačila anuitet. Devizni prihranek v 20 letih obratovanja znaša 1 milijardo 750 milijonov dolarjev.

Tovarišice in tovariši delegati! V Kidričevem se zavedamo težke gospodarske situacije in zoženih možnosti razvoja našega gospodarstva, zato je prav, da se smotrnost vsake večje investicijske namere vsestransko prouči. Kljub temu bi želel ponovno poudariti, da je dokončno odločitev potrebno čimprej sprejeti, saj se življenjska doba naprav v elektrolizi izteka. Z neupravičenim podaljševanjem odločitve bo delavcem naše delovne organizacije, ki do sedaj še ni poslovala z izgubo, dokončno onemogočeno, da si v nekaj naslednjih letih z vlaganjem lastne amortizacije in akumulacije v druge ustrezne programe zagotovijo svojo materialno in socialno varnost. To pa je uresničljivo le v primeru, če imamo v SR Sloveniji programe, ki jih zaradi pomanjkanja finančnih sredstev druge organizacije združenega dela ne morejo uresničiti.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Besedo ima tovariš Ivan Kastrevc, področje gospodarstva, 41. okoliš, Maribor-Tabor .

I v a n K a s t r e v c : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegati iz občine Maribor-Tabor ugotavljamo, da so predložena gradiva za

to točko dnevnega reda solidna podlaga za temeljito in poglobljeno razpravo o sedanjem gospodarskem trenutku, kakor tudi o nekaterih usmeritvah za bodočo naravnost. Čeprav je odprt zelo širok kompleks vprašanj, pa v celotnem gradivu pogrešamo oris komunalne problematike in predloge ukrepov, s katerimi se pričakuje odprava določenih problemov, ki so nakazani.

Pozitivna in ohrabrujoča je trditev o trendu rasti družbenega proizvoda, povečanega izvoza ter večji pokritosti uvoza z izvozom. Vendar vse navedene učinke v izdatni meri zmanjšujejo podatki o zaostajanju rasti osebnih dohodkov in padanju realnega življenjskega standarda. Čeprav smo se za politiko zaostajanja dogovorili, pa so sedanja gibanja na teh področjih zaskrbljujoča, če že ne destimulativna.

Problematika oskrbljenosti s surovinami in reprodukcijskim materialom se je nekoliko izboljšala, vendar je še daleč od zadovoljjujočega stanja. Še vedno se srečujemo s pojavi izvažanja reprodukcijskega materiala na škodo zagotavljanja redne oskrbe predelovalne industrije doma oziroma izvažanja končnih proizvodov.

Ugotovitev o manjši porabi naftnih derivatov oziroma kurilnih olj in mazuta je prej rezultat slabe založenosti, zaradi česar smo beležili resne zastoje in izpadanje proizvodnje v nekaterih tovarnah, kot pa doseženega varčevanja. Spodbudna je ugotovitev, da smo končno le prišli do spoznanja, da sodijo znanost, izobraževanje, zdravstvo in še druge dejavnosti k dejavnikom razvoja in ne porabe, kar bi naj v končni fazi pomenilo tudi drugačen pristop do teh dejavnosti.

Ob obravnavi finančnih rezultatov gospodarstva bi kazalo bolj osvetliti razmere med posameznimi panogami, ki so zelo različne in nam skupna ocena zelo zamegljuje sliko dejanskega stanja.

Soglašamo z ugotovitvijo, da dosedanji ukrepi za izboljšanje dinarske likvidnosti še niso dali zadovoljivih rezultatov, vendar mislimo, da je ob tem treba opozoriti, da prav tako zamujamo z ukrepi iz protinflacijskega programa in da samo z ukrepi restriktivne kreditno-monetarne politike nakopičenih problemov ne bomo razrešili.

Končno bi le moralo prevladati spoznanje, da se spodbude in motiviranosti združenega dela in delavcev v združenem delu ne da doseči z administrativnimi ukrepi, pa čeprav imamo za njih takšna ali drugačna opravičila. S takšnimi ukrepi se ne da razrešiti problema inflacije, pač pa se problemi prenašajo iz enega leta v drugo.

Menimo, da se v gradivu pravilno ugotavlja, da dodatnega združevanja deviz na nivoju SISEOT-a SR Slovenije ni mogoče uveljaviti za odplačilo fiksnih in garantiranih obveznosti za infrastrukturne objekte, pri čemer naj bi Skupščina danes priporočila SISEOT-u, da sprejme obveznost za dodatno združevanje deviz.

Soglašamo z mnenjem, da se žarišča inflacije odpravljajo s povečano proizvodnjo in produktivnostjo dela, z zniževanjem stroškov in realnim vrednotenjem proizvodnih tvorcev, zlasti ustvarjalnega dela, sredstev za reprodukcijo ter finančno konsolidacijo. Vendar se ob tem le zastavlja vrsta vprašanj, od katerih navajamo samo nekatera.

Dosedanji restriktivni odnos do investicij - tudi v gospodarstvu - nas je že pripeljal v situacijo, da je odpisanost in iztrošenost sredstev za delo v industriji 85 %-na. Ali lahko tako stanje zagotavlja nadaljnje povečanje proizvodnje in produktivnosti dela? Slabi oziroma zelo skrhani oskrbni tokovi, pa tudi monopolno obnašanje dela črne in barvne industrije ter industrije premazov z uveljavljanjem višjih cen ne prispevajo k normalizaciji razmer na tem področju.

Zelo slabo spodbuda predstavlja dejstvo, če se vrsta omejitev nanaša samo na združeno delo, občino in republiko, medtem ko se zvezni proračun naravnava na nivo pričakovane stopnje inflacije.

S cilji povečane proizvodnje se tudi ne ujemajo pojavi, s katerimi se sedaj srečujemo, ko pomembne trgovske organizacije zaradi znižanja marž po zveznem odloku odklanjajo prodajo izdelkov, ker bi s tem slabšali svoj dohodkovni položaj. Ali k takim naporom prispeva letos sprejeta projekcija cen, ki ustvarja razlike med posameznimi panogami do višine 18 % in s tem že tretjič letos pogloblja cenov-

ne in tudi dohodkovne disproporce ter že danes onemogoča konkurenčnost izvoza končnih proizvodov s področja predelovalne industrije?

Teško se je sprijazniti z logiko takšnih odnosov, ko jekleno pločevino izvažamo za ceno 90 pfenigov, za isti material, ki naj bi bil doma vgrajen v izvozni izdelek, pa zahtevamo preračunano ceno v višini 1,6 marke. S tem pa v teh razmerjih še ni zajeto letošnje končno povečanje.

V predelovalni industriji si težko predstavljamo svoj dohodkovni položaj, ker se že tretje leto srečujemo s podobnimi gibanji. Ob tem gre za načelno vprašanje, ali bomo položaj baznih dejavnosti reševali prek cenovnih odnosov ali prek dinarskega in deviznega združevanja. Nemogoče pa je v breme predelovalne industrije uveljavljati hkrati vse tri oblike odliva akumulacije.

Mar ni zaskrbljujoča ugotovitev, da ekonomičnost slovenskega gospodarstva, posebno pa v industriji, upada že tretje leto, kar samo po sebi, ob trditvi o rasti produktivnosti kaže na nevdržnost cenovnih relacij, ki so v nasprotju s cenami na svetovnem tržišču?

Ob takih odnosih in ob takšnem prelivanju akumulacije bo težko uresničiti pričakovanja po modernizaciji in tehnološkem napredku in nadaljnji rasti družbenega proizvoda, posebno, če upoštevamo dejstvo, da je delež industrije v ustvarjenem družbenem proizvodu 48,8 %. Znotraj tega ima predelovalna industrija pomembno mesto.

Ugotovitve v majski analizi nedvomno kritično potrjujejo odsotnost ekonomskih gibanj in ekonomskih odnosov v preteklem obdobju. Predlagani ukrepi, kot so zamrznitve, prepovedi, restrikcije, zapletenost postopkov, centraliziranje sredstev in odločitev, vseh teh problemov in razvojnih neskladij ne razrešujejo, pač pa jih prej ohranjajo oziroma še bolj zaostrujejo. Posledice take politike dejansko zmanjšujejo motiviranost združenega dela. Zato naj bi bilo osnovno spoznanje majske analize opredeljevanje za tako razvojno politiko, ki bo oprta na uveljavljanju osnovnih ekonomskih zakonitosti in poglobljenem samoupravljanju.

Priloženo gradivo, ki obravnava oceno razpoložljivih sredstev za naložbe v gospodarstvu v SR Sloveniji v obdobju 1984-1990 in ocena nekaterih večjih investicijskih potreb, ocenjujemo samo kot prvo informacijo o nekaterih potrebah na področju naložb, o katerih naj bi tekla široka javna razprava. Ob tem pa menimo, da je ocena razpoložljivih sredstev slej ko prej preoptimistična, saj bo ob hkratnem izvajanju ostalih ukrepov finančne sanacije dejansko razpoložljivih sredstev manj.

Čeprav bi osnovna naloga morala biti ugotavljanje pogojev za prestrukturiranje industrije, pa je vsebina osmih projektov - z izjemo projekta Karavanke - prej politično-socialne sanacijske narave, kot pa ustvarjanje novih možnosti nadaljnjega bistvenega povečanja proizvodnje. Kolikor bi se že sedaj odločali za tako zastavljen paket, se moramo zavedati, da s tem že angažiramo takšen obseg sredstev, ki onemogoča obnavljanje in prestrukturiranje večjega dela industrije.

Glede naložb za prvo fazo jeklarne II in TGA Kidričevo bi bilo potrebno posredovati ustrezne strokovne podlage, ker so to naložbe širšega družbenega pomena. Skupina delegatov izraža nasprotovanje in resen pomislek praksi, da se sanacija raznih izgubašev predvideva z novimi investicijami. Čvrsto stojimo na stališču, da je treba pred vsako novo investicijo izpeljati realno in dokazano sanacijo. Ne strinjamo pa se z nameni, da se zgrešene investicije prenašajo na breme vse slovenske skupnosti.

Glede izgradnje karavanškega predora menimo, da je treba še pred sprejetjem odločitve posredovati celotno finančno konstrukcijo z obrazložitvijo, kdo bo devizni kredit koristil in kdo bo vrnil devize in spremljajoče stroške.

V oceni pa manjka podrobna obrazložitev področja energetike in drugih področij, glede katerih menimo, da so skupnega pomena. Zato le kaže celotno naložbeno problematiko obravnavati kompleksno in ne parcialno, kajti ob tem gre za obremenitve in angažiranja do leta 2000. Čvrsto pa stojimo na stališču, da v nobenem primeru ne moremo računati z obveznim združevanjem minimalne amortizacije.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Vlado Vuga, gospodarsko področje, 21. okoliš, Piran.

V l a d o V u g a : Naša skupina delegatov se pridružuje mnenjem tistih razpravljalcev, ki so razpravljali o deviznem neravnovesju in negativnih tečajnih razlikah v bankah.

Začetek deviznega neravnovesja ter s tem slabšanje devizne likvidnosti bank in povečanje negativnih tečajnih razlik sega v četrto trimesečje 1979. leta, ko je Narodna banka Jugoslavije zaradi znanih devizno-bilančnih težav postopoma zniževala prodajo deviz na deviznem trgu, ob začetku leta 1980 pa popolnoma prenehala s prodajo oziroma nakupom deviz na medbančnem sestanku.

Omenjena problematika je šele v zadnjem času dobila ustrezno družbenoekonomsko razsežnost, saj je bila pred tem enostransko in neargumentirano obravnavana kot izključno bančni problem, ki se naj rešuje v okviru bančnega sistema. Takšno umetno zoževanje kroga pristojnih za reševanje problematike deviznega neravnovesja seveda niti slučajno ni prispevalo k razreševanju tega problema. Bremena deviznega neravnovesja so se zaradi takega pristopa nenehno večala in prerasla v obseg, ki ga ni več mogoče zanemariti v procesih sanacije narodnega gospodarstva. Ker je problem vedno močnejše pritiskal na poslovno sposobnost temeljnih bank, so le-te nenehno opozarjale na vzroke in posledice nastajanja deviznega neravnovesja in hkrati predlagane določene ukrepe za njegovo sanacijo. Ta prizadevanja pa dolgo časa niso dobila ustrezne družbene podpore in niso sprožila vseh tistih mehanizmov gospodarske politike, ki so nujno potrebni za obvladovanje obravnavanih ekonomskih problemov.

V okviru Ljubljanske banke-Združene banke so bili v mesecu juliju že oblikovani določeni predlogi za postopno razrešitev deviznega neravnovesja, ki predstavljajo glede konkretizacije in operativnosti nedvomno korak naprej. Ni pa mogoče prezreti dejstva, da se omejuje predvsem na razreševanje deviznega neravnovesja, ki je nastalo zaradi najemanja in kasneje vračanja tujih kreditov za gradnjo objektov splošnega in skupnega gospodarskega pomena.

Ob tem ostaja nedorečeno reševanje problematike deviznega neravnovesja, vezane na vse ostale gospodarske subjekte, ki prav tako izvira iz prenehanja delovanja deviznega trga. Menimo namreč, da formalno-pravno ni razlike med zadolževanjem v tujini za objekte splošnega in skupnega gospodarskega pomena in ostalimi gospodarskimi organizacijami, saj je šlo v obeh primerih za zadolževanje, ki je temeljilo na predpostavki, da bo devizno tržišče delovalo. Seveda ni mogoče zanikati, da so možnosti pridobivanja lastnih deviznih sredstev pri gospodarskih organizacijah združenega dela večje, kot pri ostalih subjektih, ki so se zadolževali v tujini, vendar je tudi res, da niso vse gospodarske organizacije pri tem v enakem položaju.

Zastopam območje, na katerem so gospodarske organizacije zelo aktivne pri izvozu blaga in storitev na konvertibilno območje, zato ne moremo neprizadeto mimo dejstva, da so v sedanjih predlogih za razrešitev deviznega neravnovesja nakazane rešitve leza objekte splošnega pomena, v bankah, katerih članice so izvozne organizacije slovenskega pomena, pa ostaja problem neravnovesja še vedno popolnoma odprt.

V Splošni banki Koper znaša devizno neravnovesje 30 milijonov dolarjev, od tega odpade kar 16 milijonov dolarjev oziroma več kot polovica na Splošno plovbo Piran, ki se kot edini slovenski ladjar aktivno vključuje v mednarodno delitev dela. Ni pričakovati, da bi Splošna plovba Piran pokrila devizne obveznosti, ki izhajajo iz obdobja po prenehanju delovanja deviznega trga, saj ima velike težave že pri pokrivanju tekočih deviznih obveznosti. Poudariti je potrebno, da ima Splošna plovba poleg nerealiziranih deviznih pravic iz prejšnjih obdobj v višini 72 milijonov dolarjev tudi 10 milijonov dolarjev deviznih terjatev do domačih komitentov. Zaradi tega mora kljub nekajkrat večjim deviznim terjatvam od obveznosti nositi znaten del stroškov in tečajnih razlik, ki nastajajo kot posledica devizne nelikvidnosti.

Devizna problematika Splošne plovbe Piran presega realne možnosti reševanja v okviru deviznega potenciala članic Splošne banke Koper, zato je nujno potrebno

poiskati rešitev, da bi preprečili ohromitev vsega gospodarstva na območju, kjer deluje banka.

Zato predlagamo, da se zaradi celovitejšega reševanja obravnavane problematike konkretizirajo viri za odpravo deviznega neravnovesja tudi za banke, pri katerih pretežni del le-tega izvira iz poslovanja članic z dejavnostjo širšega družbenega pomena.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Besedo ima tovariš Janez Bedina, podpredsednik poslovodnega odbora Ljubljanske banke - Združene banke.

J a n e z B e d i n a : Tovariš predsednik, spoštovane tovarišice in tovariši delegati! 20. maja ste nas zadolžili, da v poslovnih bankah pripravimo analizo vzrokov, ki so privedli do deviznega neravnovesja, kakor tudi, da pripravimo predloge ukrepov, s katerimi bi to devizno neravnovesje odpravili.

Želim vas obvestiti, da smo o tem obširno razpravljali dvakrat na izvršilnem odboru, na zboru banke in v drugih organih temeljnih bank, na republiški koordinaciji in Gospodarski zbornici Slovenije. Zbor banke kot zadnji organ, ki je to obravnaval, je sprejel analizo vzrokov, ki so pripeljali do deviznega neravnovesja, kakor tudi predlog ukrepov, ki smo vam jih posredovali. Zbor banke je v celoti sprejel predlagane ukrepe, kakor tudi analizo, pri čemer se je posebej opredelil do postopnosti pri reševanju problema deviznega neravnovesja, skratka, zavzel se je za to, da se poskuša devizno neravnovesje zaustaviti v njegovem naraščanju. To pomeni, da se je opredelil za to, da se najdejo viri predvsem za tisto novo neravnovesje, ki nastaja v teku letošnjega leta, zato ker ni zagotovljen vir za pokrivanje obveznosti za kredite za objekte splošnega gospodarskega in družbenega pomena in hkrati naložil strokovnim službam ter izvršilnemu odboru, da najkasneje do septembra pripravijo kompletno analizo po temeljnih bankah, kakor tudi predloge ukrepov za odpravo deviznega neravnovesja v celoti. Prav tako zbor nalaga, da poskušamo v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije, Izvršnim svetom ter SISEOT-om najti skupne rešitve za to, da bi to neravnovesje v doglednem času lahko rešili.

Dovolite mi, da vas podrobneje informiram še o nekaterih drugih problemih in predvsem o dilemah, ki so se pokazale v razpravi.

Najprej bi rad spomnil na to, da alarmni zvonec, ki opozarja na nevarnost deviznega neravnovesja v bankah, zvoni že od leta 1981. V tem času smo uspeli ne samo podrobneje analizirati vzroke za nastanek deviznega neravnovesja, ampak smo poskušali opredeliti tudi pravila igre, kako to devizno neravnovesje razrešiti. Gre namreč za to, da so bile v posameznih temeljnih bankah zelo različne situacije in zato tudi zelo različni interesi, ko smo se opredeljevali za to, kako in na kakšen način to reševati. Imamo štiri temeljne banke od štirinajstih, v katerih je to devizno neravnovesje močneje izraženo, imamo pa banke, ki so tako ali drugače zaradi svoje aktivnosti in različnih okoliščin ostale tako rekoč brez deviznega neravnovesja. Razumljivo je, da ko govorimo o skupnem razreševanju tega problema, interesi ne morejo biti enaki.

V današnjih razpravah delegatov je bilo čutiti dilemo in zahtevo tistih bank, ki terjajo, da je treba problem reševati naenkrat in v celoti za vse in seveda zahteve delegatov iz drugih okolišev, ki pravijo, da so pripravljene sprejeti v reševanje samo tisto, kar je resnično skupnega splošno slovenskega pomena, da pa niso pripravljene reševati neravnovesja, ki izvira iz poslovanja posamezne temeljne banke in njenih članic in ko gre za to, da so tam tudi te članice vsaj delno tudi sami izvozniki. Hočem povedati, da smo po večkratnih razpravah prišli do nekaterih kompromisov, da pa končne rešitve nismo uspeli razrešiti.

Posebej velja pripomniti, da smo bili v bankah vsaj delno ali pa relativno uspešni v razreševanju deviznega neravnovesja. V tem času je iz naslovov, ki smo jih v predloženem gradivu podrobneje opredelili, nastalo neravnovesje za 725 milijonov dolarjev. Od tega smo rešili za 317 milijonov dolarjev neravnovesij, odprt pa je ostal problem 408 milijonov. Da problema nismo uspeli rešiti v celoti, sta dva glavna razloga. Eden je objektiven.

Materialni okviri, v katerih poslujejo banke, so se od leta 1980 pa do leta 1984 bistveno spremenili. V letu 1980 je poslovna banka razpolagala z vsemi deviznimi prilivi od izvoza blaga in storitev na konvertibilno območje, razpolagala je s približno 160 milijoni dolarjev tako imenovanih menjalniških deviz, ki jih je pridobila s tem, ko je menjala devize od tujcev, od naših zdomcev in delavcev v tujini in je seveda razpolagala z deviznimi hranilnimi vlogami.

Situacija leta 1984 je obrnjena. Od deviznih prilivov od izvoza blaga in storitev razpolagamo le še s 56 %, menjalniške devize so v celoti odvedene v Narodno banko Jugoslavije, devizne hranilne vloge pa se že tretje leto bistveno zmanjšujejo; slednje so samo v letošnjem prvem polletju manjše za 60 milijonov dolarjev. To pomeni, da banke razpolagajo z zelo omejenimi deviznimi sredstvi, in sicer s 56 % vseh deviznih prilivov in s tistimi deviznimi sredstvi, ki jih banke še uspejo pod sorazmerno neugodnimi pogoji odkupovati od občanov, ko nudijo ugodne dinarske kredite za definitivno prodajo deviz. Zaradi tega je seveda očitno, da tako zaostreni materialni pogoji otežujejo razreševanje tega problema.

Treba je pojasniti tudi vprašanje odgovornosti, kako smo se lahko takrat tako močno zadolžili, da je ta problem sedaj tako velik. Ne gre za to, da bi bil obseg zadolženosti previsok v odnosu na ustvarjeni devizni priliv danes ali pa v odnosu na devizni potencial takrat, ko so se sprejemale odločitve o zadolževanju. Gre za to, da je ta zadolžitev previsoka sedaj, ko je bistveno zmanjšan razpoložljiv devizni potencial, s katerim banke še upravljajo. Skratka, odvodi za druge namene so bistveno večji. Gre za prepolovljena sredstva, s katerimi še razpolagamo in za ta razpolovljena sredstva so obveznosti prevelike.

Načrt obveznosti, ki jih imamo do leta 1990, govori o tem, da bi banka ob pogojih, da ne bo prišlo do nadaljnjih refinanciranj, morala odplačati še za približno milijardo dolarjev. V letu 1985 je treba odplačati 321 milijonov dolarjev, leta 1986 255 milijonov dolarjev, leta 1987 212 milijonov dolarjev in tako dalje. Kot vidite, zadolženost iz leta v leto močno pada, vendar je treba povedati, da so v teh 321 milijonih leta 1985 ali pa v milijardi dolarjev do leta 1990 tako imenovani infrastrukturni objekti, o katerih je govor v naših ukrepih praviloma zmeraj udeleženi s prek 50 %. Zato smo v situaciji, ko ni zagotovljen vir ne v Narodni banki Jugoslavije, kjer se sedaj koncentrirajo pretežno vsa devizna sredstva oziroma kje drugje, npr. v SISEOT-u, dolžni predlagati ukrepe, s katerimi bi dosegli, da se ta položaj ne bi zapletel. Položaj pa se zapleta, tudi zato moramo nekaj predlagati.

Od dilem, ki so se pojavile, bi začel najprej z vprašanjem tolikokrat omenjenega 5 %-nega zbiranja ali združevanja deviznih prilivov. Razumljivo je, da nihče od predlagateljev ni računal, da bo bolj popularen, če bo moral predlagati tak nepopularen ukrep. Vendar moramo ugotoviti, da zato, ker ni zagotovljenega drugega vira, po zakonu pa je banka dolžna najprej poravnati fiksne in garantirane obveznosti, deviznih sredstev, ki jih predlagamo za združevanje, banka dejansko nima več, ker jih je že namenila za odplačilo fiksnih in garantiranih obveznosti, ker drugega vira kot tekoči devizni priliv od izvoznikov, delno edino še sredstev, odkupljena od občanov, nima več. Gre torej za to, da bi se ob neukrepanju znašli konec leta v položaju, da bo vrsta čakajočih nalogov tako velika, da izvoznik ne bo več vedel, s čimer pravzaprav še dejansko razpolaga in kakšna je njegova razpolagalna pravica nad devizami.

V banki nismo mogli oceniti in nismo ocenjevali škode, o kateri je govoril delegat iz Iskre zaradi tega, kaj se bo zgodilo, če se za 5 % oziroma za 10 % sedaj razpoložljivih deviznih prilivov še zmanjša pravica razpolaganja, ker bi morali tudi oceniti, kakšna bo škoda v nasprotnem primeru, če razpolagalno pravico pustimo tako, kot je, pa ne bomo mogli več izvrševati plačilnih nalogov oziroma kaj se bo zgodilo, če vi ne boste kot kupci blaga v tujini mogli dobavitelju povedati, kdaj bo to blago plačano in kako bo plačano. Zaradi tega smo dolžni predlagati ukrepe, da se izognemo še večji katastrofi. Gre torej za organiziran pristop in kakorkoli je nesimpatično predlagati spremembo pogojev gospodarjenja, za katere se tudi v banki zavzemamo, da bi bili čimbolj stabilni, smo enostavno prisiljeni, da to tudi tako storimo.

Drugo je bilo vprašanje, ki sem ga že omenil, kako pristopati k razreševanju deviznega neravnovesja, ali postopno ali samo zaustaviti novo naraščanje. Če ničesar ne ukrenemo, pomeni, da ne bo neravnovesja v Ljubljanski banki - Združeni banki 408 milijonov dolarjev, ampak ga bo še za 105 milijonov več, ker to pomeni, da to neravnovesje dodatno narašča, ker nimamo novega vira. Druga možnost pa je, da rešujemo vse hkrati, tako kot je bila to zahteva v štirih temeljnih bankah. Zaradi velikosti problema ne moremo predlagati drugega kot postopnega reševanja. Ker je problem tako zelo velik, sredstva za reševanje pa tako zelo skromna, razen postopnega reševanja ne pride nič drugega v poštev.

Nekaj je bilo spornega tudi glede tega, ali naj dodatno združevanje deviz sprejme SISEOT ali banke. Kakršnakoli bo že končna rešitev, bi vendarle rekel, da smo v bankah predpostavljali, ne zato, da bi se izognili svoji odgovornosti ali svojemu delu odgovornosti, da bi bilo prav, če ena institucija opredeljuje devizni režim. Danes smo na izvršilnem odboru banke dobili pooblastila, da lahko delujemo naprej tudi kot banka in poskušamo seveda na osnovi interesnega povezovanja z izjasnjevanjem organizacij združenega dela skleniti samoupravni sporazum o tem, da se ti devizni prilivi tako združujejo zaradi nujnosti, o kateri sem govoril ter da se v banki sklenejo samoupravni sporazumi med temeljnimi bankami o združevanju 35 milijonov dolarjev, odkupljenih od občanov. Skratka, s temi aktivnostmi naj nadaljujemo in da ne kaže nadaljevati z razpravo o tem, kdo naj bo nosilec, temveč čim hitreje napraviti vsaj ta prvi korak. Kot sem že rekel, moramo najkasneje do 30. septembra pripraviti predloge in definicijo deviznega neravnovesja po vseh temeljnih bankah v celoti, kakor tudi predvideti dinamiko razreševanja tega problema.

Rad bi povedal tudi to, da je bila razprava dolgotrajna tudi o tem, kako drugi pristopajo k razreševanju tega problema. Lahko vas obvestim, da so prav vse republike in pokrajini na nek način pristopile k temu problemu, najbolj enostavno morda na Kosovem, Črni gori in Makedoniji, kjer Narodna banka Jugoslavije odplačuje njihove fiksne in garantirane obveznosti. Vendar bi rad povedal, da so zato v Vojvodini izvozili hrano, pšenico, koruzo in ostalo in priliv od tega definitivno namenili za pokritje fiksnih in garantiranih obveznosti te pokrajine, da so na Hrvaškem podobno dosegli z izvozom nafte in naftnih derivatov in da so se v Bosni dogovorili o namenskem združevanju 6 % deviznega priliva za kredite, konvertirane v dinarje, da bi prav tako tudi te obveznosti lahko skupaj na nek način solidarnostno pokrili.

Govor je bil o alternativnosti ukrepov, da bi se lažje odločali. Moram povedati, da smo v predlogu ukrepov poskušali napraviti in združiti prav vse možne vire, ki so bili na razpolago za to, da se to devizno neravnovesje odpravi. Zato ne vidimo več alternativ pri teh ukrepih, ker smo izčrpali vse možne vire. Seveda bomo zelo hvaležni, če nam bo še kdo predlagal druge, ki so še možni. Žal pa nas vsakdanja praksa zmeraj znova navaja k temu, da z gotovostjo računamo samo na to, kar sami ustvarjamo, pri čemer se štejejo za sestavni del združenega dela in zato tudi lahko rešujemo probleme, ki tu nastajajo.

Zato vas na koncu prosim, da bi kot Skupščina vendarle podprli ukrepe, ki jih je sprejel zbor banke, in ki bi jih poskušali v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije in Samoupravno interesno skupnostjo za ekonomske odnose s tujino razrešiti, s tem da bomo o nadaljnji aktivnosti, zlasti pri razreševanju celotnega deviznega neravnovesja - tudi tistih 408 milijonov dolarjev - radi poročali Skupščini.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala. Besedo ima tovarišica Milena Sedovnik, področje gospodarstva, 30. okoliš, Celje.

M i l e n a S e d o v n i k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je na svoji seji 20.7.1984 razpravljala o predlogu smernic za dolgoročni plan SR Slovenije in oblikovala pripombe k analizi razvojnih možnosti zdravstvenega varstva v SR Sloveniji do leta 2000.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Tovarišica, samo trenutek, vi govorite o smernicah do leta 2000. To je naslednja točka, sedaj pa govorimo o majski analizi. Glede na vsebino boste razpravljali pri naslednji točki dnevnega reda.

Želi še kdo razpravljati k tej točki? (Da.) Besedo ima tovariš Mihael Vrtačnik, kmetijska dejavnost, 5. okoliš, Lenart.

M i h a e l V r t a č n i k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je dala pripombe k informaciji Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju programa ukrepov in aktivnosti po uveljavitvi ukrepov za odmrznitev cen in finančno konsolidacijo gospodarstva, v katerih smo izrazili zaskrbljenost zaradi predlaganih ukrepov, opozorili smo na tekoče probleme v kmetijstvu, ki bodo imeli če jih ne bomo pravilno in pravočasno rešili, verjetno dolgoročne posledice, kolikor ne že v letu 1984, kar mi trdimo, pa prav gotovo v letu 1985.

Skupina delegatov ugotavlja, da se tako Gospodarska zbornica Slovenije kot odbori, katerih poročila smo prejeli, na primer Odbor za agrarno politiko, Odbor za družbenoekonomske odnose, Odbor za finance, zavedajo dosedanjih težav v kmetijstvu, vendar pa bo le potrebno narediti nekaj konkretnega na področju cenovnih neskladij in pri kreditni politiki, sicer bo proizvodnja resno ogrožena.

Potrebna je takojšnja intervencija glede presežkov mesa v hladilnicah, saj ti presežki ogrožajo reden odkup živine. Prav tako je nujno najti sredstva za beneficirano obrestno mero za kredite v kmetijstvu in v predelovalni industriji. Pri tem gre za kredite za naložbe in za kredite za tekočo proizvodnjo, in to vsaj za nekaj mesecev, da se reši sedanja situacija, zlasti zaradi težav klavniške industrije. Zaradi velikih zalog v klavnicah je ogroženo vlaganje tudi v tekočo proizvodnjo za surovine, v nezavidljivem položaju pa so prav tisti, ki so skrbeli za podmladek in vlagali sredstva v ta namen.

Predlagamo, da se pozorno spremlja tekoča problematiko v kmetijstvu in sproti sprejema ukrepe za odpravo problemov, kar vsebuje tudi sklep pri 3. točki dnevnega reda 35. seje Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije.

In še nekaj! Delegacija je tako zaskrbljena za razvoj kmetijstva in kmetijske proizvodnje med drugim tudi zaradi tega, ker so posamezna področja 5. okoliša nerazvita in zelo odvisna od kmetijstva, razvojne možnosti pa so ob primernem ravnanju zelo velike.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala. Besedo ima tovariš Bernard Krivec, področje gospodarstva, 3o. okoliš, Celje.

B e r n a r d K r i v e c : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je obravnavala tudi devizno neravnovesje in tečajne razlike. Podal bom samo povzetke iz pismene razprave.

Menimo, da se morajo tečajne razlike, nastale v preteklih letih, voditi tam, kjer so nastale in se maksimalno koristiti v možnostih za njihovo razmejevanje in pokrivanje v naslednjih letih. Tako bo najbrž predvideval tudi zakon, ki je v razpravi. Vse to seveda pod pogojem, da bodo banke še naprej pospeševale izvoz in da se pripravi kompleksna rešitev problematike deviznega neravnovesja in pokrivanja deviznih obveznosti za objekte splošnega družbenega pomena in za ostale objekte, o čemer je bilo danes že precej govora. Naša delegacija meni, da morajo temeljne banke izdelati načrte za odpravo deviznega neravnovesja, nastalega zaradi splošno gospodarskih objektov in drugih odplačil kreditov, ki so jih najemale njihove članice pod pogojem nakupa deviz na deviznem trgu. To pomeni, da morajo temeljne banke prioritarno rešiti devizna neravnovesja, izhajajoč iz svojih in splošno gospodarskih primerov, v nadaljevanju pa naj sodelujejo pri reševanju deviznega neravnovesja pri tistih temeljnih bankah, pri katerih je devizno neravnovesje relativno največje.

Naša delegacija pa posebej opozarja, da je treba preveriti seznam objektov, ki ga je sprejel SISEOT, nikakor pa ga ne širiti ali povečevati, ker bodo tu gotovo tudi določeni pritiski. Prav tako se bo treba pri pokrivanju nujno posluževati krogov pokrivanja, predvsem znotraj delovnih organizacij in sestavljenih organizacij, ker se sedaj verjetno tudi tega ne koristi. Dejstvo je namreč, da pokrivanje teh deviznih neravnovesij ni nova, ampak znana stvar, pač pa so se vse banke tega več ali manj izogibale, ker so lahko s krediti ali drugače to neravnovesje pokrivalo. Sedaj je situacija taka, da to ni več mogoče. Zaradi tega stvari prihajajo na dan in če ne bo prišlo do reševanja, bodo stvari še težje.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima Peter Simonišek, področje gospodarstva, 4. okoliš, Ljubljana-Šiška.

P e t e r S i m o n i š e k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Glede na razpravo tovariša Bedine bi rad opozoril na nekaj. Zanima me, če bodo izvozniki v resnici razpolagali s 40 oziroma 41 % deviz za zagotavljanje uvoza repromateriala, blaga in storitev, ali bodo lahko potem sploh izvažali in ali bo potem sploh še kakšen interes izvoznikov za izvoz? Ali ne obstaja strah, da se bo še zmanjševal devizni priliv, na katerega banke in celotno slovensko gospodarstvo pravzaprav računa. S tem bi pravzaprav sami sebe onemogočili. Mi danes lahko sprejmemo tako usmeritev, v resnici pa jo bo nemogoče izvajati.

Predstavnik banke je tudi opozoril, da banke že od 1981 leta naprej bijejo plat zvona glede deviznega neravnovesja, prihajajo pa pred skupščino šele danes. Res pa je, da se je stvar zaostрила šele z letošnjim letom, ker so se ta sredstva razpolovila in banka praktično ne more poravnati fiksnih in garantiranih obveznosti. Vendar nam je to znano že od začetka leta. Dobili pa smo gradivo in predloge ukrepov brez kakršnekoli ocene nekaj dni pred današnjo sejo. To izgleda kot izsiljevanje s strani banke, menim pa, da bi morala banka jasneje, konkretnije, bolj argumentirano in kvantificirano predočiti posledice ukrepov, ki jih predlaga.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima tovariš Pavel Tepina, predstavnik SISEOT-a.

P a v e l T e p i n a : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V Samoupravni interesni skupnosti za ekonomske odnose s tujino se zavedamo teže problema deviznega neravnovesja Ljubljanske banke-Združene banke, ki izvira tudi iz dela neporavnanih obveznosti za objekte splošnega, gospodarskega in družbenega pomena. Vendar vas moram opozoriti, da dodatno združevanje v SISEOT-u za plačilo teh obveznosti za sedaj ni mogoče. Z odlokom o skupni devizni politiki za leto 1984 je določen maksimalni odstotek izločanja deviz iz tekočega deviznega priliva za potrebe republik. Ta meja je po sklepu skupščine SISEOT-a že dosežena, saj v SR Sloveniji združeno delo že izloča 10 % iz tekočega deviznega priliva po 13. členu samoupravnega sporazuma za devizni režim za splošne družbene potrebe, za tekočo proizvodnjo in delno tudi za vračilo anuitet. Ta sredstva se uporabljajo za namensko proizvodnjo, za rezerve, za intervencije v zdravstvu, za energetiko, kulturo in podobno. S tem je dosežena zgornja meja, ki jo dopušča odlok in zato tudi ne moremo predlagati skupščini SISEOT-a, da gremo v dodatno združevanje za kakršenkoli namen v okviru obstoječega ali novega samoupravnega sporazuma za devizni režim.

Kolikor pa bi predlagali koriščenje sredstev iz 13. člena za plačilo obveznosti za objekte splošnega gospodarskega in družbenega pomena v višini 5 %, se moramo zavedati, da bi v tem primeru velik del potreb, ki se pokrivajo iz tako zbranih sredstev, ostal nepokrit.

Opozoril bi tudi, da je v sklopu aktivnosti za znižanje deviznega neravnovesja poslovnih bank in odplačila kreditov za infrastrukturne objekte skupščina Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino na 49. seji dne 30.5. sprejela sklep o porabi zagotovljenih deviz iz 13. člena zaradi preusmeritve planiranega uvoza opreme z gotovinskim načinom plačila tako, da se del določenih sredstev, ki se zbirajo v alineah za energetiko in zdravstvo, preusmeri za plačilo zapadlih obveznosti po najetih tujih kreditih za te objekte.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Besedo ima tovariš Janez Bedina, podpredsednik poslovnega odbora Ljubljanske banke-Združene banke.

J a n e z B e d i n a : Najprej bi se rad opravičil delegatu iz Šiške, če je razumel tako, da je to izsiljevanje. Gre namreč za to, da sem poskušal prikazati logično zvezo med tem, da če se izvoznikova deviza porabi za plačilo fiksnih in garantiranih obveznosti, v kar je banka prisiljena po zakonu o konvertibilnih plačilih, se te iste devize ne morejo še enkrat porabiti. Plačilni nalogi v tujino pa so na zadnjem mestu lestvice, kako se plačila v tujini smejo trčati. Zaradi tega bomo lahko prišli v položaj, ko bo teh nalogov toliko, da praktično ne bomo mogli dati roka, v katerem bo nekaj plačano. Sestavni del vsake pogodbe, tudi

s tujcem, pa je plačilni rok. Če bomo sedajle prišli v situacijo, v kateri so že nekatere banke, da praktično traja plačilo v tujino nekaj mesecev, je jasno, da je to v končni posledici strahotno drago.

Da prihajamo pred Skupščino danes in ne leta 1981, pa je razlog v tem, da je bil to dolgo časa dejansko bančni problem in so nas vsi zavračali s tem, naj ga v banki sami rešujemo. Kot sem že povedal, smo ga reševali in uspeli rešiti do tiste stopnje, da smo ga za 317 milijonov dolarjev razrešili, da smo pa sedaj zato, ker so se viri tako zelo skrčili, prisiljeni seznaniti javnost, da od sedaj naprej tega več ne moremo, ker so moči preprosto izčrpane. Zato prosim, da tega ne razumete kot grožnjo, ampak kot pojasnilo dejstva.

Mi še danes, ko prihajamo pred Skupščino SR Slovenije, delamo v bistvu v nasprotju z enotnimi kriteriji, ki veljajo, ker je bilo v družbeno priznanih reprodukcijskih potrebah vsaki članici posebej odobreno, da lahko kupuje na deviznem trgu devizna sredstva za poravnavo svojih fiksnih in garantiranih obveznosti. Ker pa ta devizni trg ne deluje, smo morali preprosto ugotoviti, da vira za to ni, zato smo rekli, da moramo najti druge načine.

Težko je delati proti zveznemu predpisu oziroma proti zveznemu zakonu, zato sem tudi navedel prakso v ostalih republikah in pokrajinah, da bi dokazal, da so povsod morali nekaj napraviti in ne samo v Sloveniji. Prosim, da tega ne razumete kot izsiljevanje.

Žal moram kolego iz SISEOT-a popraviti v toliko, da se resnično v okviru sklepa skupščine Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino ne da zbirati več kot 10 %, vendar bi moral opozoriti, da bi lahko po zakonu o konvertibilnih plačilnih banki tudi ta sredstva najprej namenila za plačilo fiksnih in garantiranih obveznosti in šele potem za tekočo porabo, ker gre za iste subjekte. Kaj bi to pomenilo v energetiki in zdravstvu, kjer ne bo več uvoza zdravil, zato ker moramo najprej poravnati fiksne in garantirane obveznosti. Zato ne smemo in ne moremo na ta način razpravljati, ker zakon jasno pravi, da imajo te vrste plačil prednost pred ostalimi. Zato smo predlagali dodatno združevanje, predlagali pa smo tudi SISEOT-u, da bi pregledal porabo po vseh alineah in našel v okviru svojih 10 % rezerve, da bi se tekoča poraba zmanjšala v korist fiksnih in garantiranih obveznosti v bistvu za te iste subjekte.

Sklep zbora z dne 30. maja podpiramo, ker je nekaj vendarle prinesel, delegate pa moram žal opozoriti na to, da je Skupščina 30. maja nekaj sprejela, ker je vse skupaj vredno morda štiri, morda tri ali še manj milijonov dolarjev, problem pa zajema 105 milijonov dolarjev. Ni mogoče enostavno reči, da hočejo banke dvojno rešitev za nek problem, ker tudi mi živimo od tega, kar se v združenem delu ustvarja, ker je tudi nam do tega, da bi bili devizni prilivi večji in ne manjši, pa se žal to tako dogaja.

Še nekaj bi rad povedal glede analize ukrepov in škode, ki bi nastala zaradi 5 %-nega dodatnega združevanja. Moram reči, da smo v banki pripravljene napraviti to analizo in da bomo zelo hvaležni, če bomo z delegati združenega dela pri tem sodelovali. Moram pa seveda povedati, da je tudi to res, da je v Sloveniji izvoz za 5 % večji od uvoza. Skoraj vse organizacije združenega dela imajo poleg poslov klasičnega izvoza in priliva, o katerem sedaj govorimo, v povprečju najmanj 38 %-ni delež celotnega izvoza v poslih v razmerju 1:1, o čemer je govoril tudi tovariš Šinigoj v svoji uvodni besedi. Zato ne morem reči, kaj bo lahko delovalo in kaj ne. Če bomo še naprej tako zavzeto pospeševali samo posle v razmerju 1:1 in verjeli, da bomo po čudežu lahko pokrili fiksne in garantirane obveznosti, bomo zelo težko ali pa še težje delali. Kaj pa se bo zgodilo, ne vedo povedati ne v banki, pa tudi v Iskri verjetno ne.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Želi še kdo besedo? (Ne.) Obveščam vas, da so k tej točki dali pismene prispevke delegati iz Radovljice ter dva prispevka iz občine Maribor-Rotovž.

Vsa razprava, ki se je nanašala na devizno naravnovesje in ocene razpoložljivih sredstev do leta 1990, je v bistvu potrdila, da so opredelitve, ki so predložene v 4. in 5. točki naših ugotovitev, stališč in sklepov, ki ste jih dobili, take, da so lahko osnova za nadaljnje ravnanje tistih subjektov, ki jih to neposredno prizadeva. Medzborovska skupina se bo sestala po naslednji točki in prouči-

la, kaj bi bilo eventualno potrebno še dopolniti. Pri predlogih za dodatno izdvajanje 5 % iz deviznega priliva ste lahko videli, da ta ukrep našemu zboru ni ponujen v odločanje, ker v tem trenutku to ni potrebno niti zbor lahko odloča o tem. Zato je ta opredelitev povzeta iz stališč Odbora za finance, da morajo pravzaprav gospodarski subjekti kot člani poslovnega bančništva znotraj sebe s samoupravnimi sporazumi iskati možnosti, da to vprašanje razrešijo. Vse organizacije združenega dela niso v enakem položaju, saj so nekatere letošnji izvoz povečevale s sistemom kompenzacijskih poslov imele pa hkrati neokrnjene družbeno priznane reprodukcijske potrebe. Na ta način si lahko pokrijejo del svojih potreb po uvozu repromateriala. Zato jim devizna sredstva za ta namen iz družbeno priznanih reprodukcijskih potreb niso nujna.

Hočem povedati tudi to, da mi, ki tukaj sedimo, ne predstavljamo drugačno združeno delo, kot tisto, ki prek delegatskega sistema deluje v temeljni ali združeni banki in v SISEOT-u. Skratka, gre za enotne interese in enotne probleme. Seveda pa gospodarstvo ne more delovati, če ima nelikvidne banke. Zato mora biti prioriteten interes tistih, ki so v 4. točki opredeljeni, da ta problem razrešijo. Lahko pa se stvari zapletejo do te mere, da se bomo s to problematiko ponovno sprečali v Skupščini, vendar z drugačnim predlogom in ne z nekim projektom združene banke. V takem primeru se bo moral naš Izvršni svet opredeliti, kako stvari urejati dalje. Sedajle se opredeljuje skladno z našimi stališči v 4. točki glede deviznega neravnovesja.

Kar zadeva ocene razpoložljivih sredstev, pa menim, o tem je govoril tudi delegat iz Maribora, da je to le ena od prvih informacij. Tudi objekti, ki so tu naštet, predstavljajo vsi skupaj le informacijo. Zaradi tega sem povabil predstavnike teh organizacij združenega dela, da nas podrobneje seznanijo o predvidenih naložbah. Seveda pa ta zbor, kakor tudi Zbor občin, v tem trenutku, tudi če bi razpolagal z vso projektno dokumentacijo, ni poklican, še manj pa usposobljen, da bi odločil ali je izbor tehnologije pravilen ali ne in če je stvar tržno in ekonomsko upravičena.

Mislím, da je vsebina našega sklepa popolnoma jasna, da naj o tem odločajo strokovnjaki in tisti delavci v združenem delu, ki za te namene združujejo sredstva. Če je njihov interes, da sredstva združijo, potem naj se tudi dogovorijo, kakšno tehnologijo bodo imeli in kakšen obseg rizika bodo nosili. Seveda pa to vprašanje zadeva tudi poslovno bančništvo, ki mora računati s tem, da z dopolnilnimi sredstvi za pokritje takih investicij ne bi pregloboko poseglo v razpoložljiv bančni potencial, da ne bi kasneje zmanjkalo sredstev za razreševanje drugih neskladij, ki jih imamo pri čemer pa bi bili lahko ogroženi tudi projekti za izvoz in podobno. Upam, da poslovno bančništvo resno računa s tem, da ne bi kasneje prišli v težave. Organizacije združenega dela, ki interesno združujejo sredstva za razširitev kapacitet v Kidričevem in na Jesenicah, morajo tudi upoštevati svojo likvidnostno stanje in dejanske materialne možnosti.

Zdi se mi, da na tej točki ne bo potrebno bistveno dopolnjevati predloženih sklepov, sicer pa naj to oceni skupina.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog smernic za dolgoročni plan SR Slovenije.

Predlog smernic je Skupščini SR Slovenije predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Objavljen je bil v Prilogi III Poročevalca.

K predlogu smernic ste prejeli še naslednja gradiva: analizo razvojnih možnosti Slovenije v obdobju 1986-1995/2000, objavljena je bila v Prilogi I in II Poročevalca, stališče Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, predlog Paziskovalne skupnosti Slovenije, stališča Izobraževalne skupnosti Slovenije ter pripombe in pobude Kulturne skupnosti Slovenije. Danes pa ste prejeli amandmaje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k predlogu smernic. Ti amandmaji so pripravljani na podlagi predlogov, stališč in pripomb delovnih teles Skupščine in zborov, skupin delegatov, občinskih skupščin ter drugih organov in organizacij.

Predlog smernic je obravnaval Družbenopolitični zbor, ki je na podlagi 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pripravil predlog stališč, ki ste jih

prejeli. V tem primeru še ne vem, če jih je že dokončno sprejel. O končnem besedilu stališč vas bom obvestil kasneje.

K predlogu smernic ste prejeli tudi osnutek ugotovitev in stališč, ki ga je pripravila skupina delegatov za spremljanje uresničevanja srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije. Skupina naj spremlja razpravo tudi pri tej točki in predlaga morebitne spremembe in dopolnitve ugotovitev in stališč. Prav tako naj se opredeli do predlaganih amandmajev k predlogu smernic.

Uvodno obrazložitev smo poslušali na skupnem zasedanju.

Pravkar je predsednik Družbenopolitičnega zbora sporočil, da so k stališčem k predlogu smernic oblikovali krajše dopolnilo, ki ga bom prebral.

Na 2. strani v drugi alineji se v drugi točki v prvi vrsti beseda "enoten" nadomesti z besedama: "vsebinsko usklajen".

V tretji alineji te točke se začetek stavka spremeni in dopolni tako, da se glasi: "- pripraviti dolgoročni koncept zaposlovanja s ciljem odprave nezaposlenosti, ob upoštevanju nujnosti prestrukturiranja in razreševanja problemov".

V 2. točki se doda nova alineja, ki se glasi: "- posebno pozornost je treba posvetiti uveljavljanju ustavnih pravic italijanske in madžarske narodnosti".

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Bogdan Fon, področje gospodarstva, 22. okoliš, Sežana.

B o g d a n F o n : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Glede na pozno uro bom skrajšal svojo razpravo.

Zbor združenega dela Skupščine občine Sežana je obravnaval predlog smernic za dolgoročni razvoj Slovenije ter sprejel naslednje pripombe in stališča za področje prometa in zvez.

1. Na področju železniškega prometa je dan premajhen poudarek modernizaciji železniškega vozlišča v Sežani, ki zaradi premajhnih kapacitet uvozne in aranžirne grupe tirov predstavlja ozko grlo v mednarodnih blagovnih tokovih, s tem pa nastaja velika narodno-gospodarska škoda. V letu 1980 je železniški mednarodni in blagovni promet prek Sežane predstavljal 13,4 % celotnega jugoslovanskega železniškega prometa. V prvih šestih mesecih leta 1984 pa je prek železniškega mejnega prehoda Sežana šlo 1.441.930 ton blaga in 125.558 vagonov. S strani italijanskih železnic je bilo zaradi tehničnih napak in slabega nakladanja zavrženih 5.744 vagonov. V obdobju od leta 1976 do letošnjega junija je bilo zavrženih 71.577 vagonov, kar predstavlja veliko ekonomsko škodo. Ker predstavlja to vozlišče ozko grlo v mednarodnih blagovnih tokovih, ki ima za posledico zmanjšanje deviznega priliva, predlagamo, da se modernizacija železniškega vozlišča v Sežani vnese kot prioriteta naloga na področju železniškega gospodarstva v naslednjem srednjeročnem obdobju.

2. V cestnem prometu je pri planiranju izgradnje avtocest v naslednjem dolgoročnem in srednjeročnem obdobju vse premalo upoštevan Osimski sporazum in predlagamo, da se v dolgoročni plan vnesejo naloge iz Osimskih sporazumov in iz pogodb, ki jih imamo z Evropsko gospodarsko skupnostjo.

3. Na področju integralnega transporta je pri opredelitvi vloge ter zlasti pri načrtih za modernizacijo in gradnjo primarnih blagovnih transportnih centrov za agregiranje in distribuiranje blagovnih pošiljk premalo upoštevana geografska prometna lega Sežane, že dokončana izgradnja prve faze suhozemnega terminala Sežana in njegove povezave z avtoportom Fernetiči, kakor tudi naraščanje blagovnih tokov prek mejnega prehoda Sežana in možnosti ustanovitve carinske cone.

Predlagamo, da se v delovni sklep vnese opredelitev razvoja intermodalnega transportnega centra "Suhozemni terminal Sežana", vključujoč možnosti za ustanovitev v njegovem okviru carinske cone, saj je iz prikazane geografsko-prometne lege Sežana in mednarodnih blagovnih tokov prek sežanskega mejnega prehoda razvidno, da je tak predlog utemeljen.

4. Vodno gospodarstvo je velik problem našega območja. Predlagamo, da se v dolgoročni razvoj Slovenije vnese nadaljnja izgradnja vodovodnega sistema Brestavica-Lipa-Sežana od Sežane do Rudika kot vejo primorskega vodovoda Malni-Obala ter izgradnjo 40.000 tekočih metrov primarnih vodovodov v občini. V karto vodnih virov pa naj se vnese oziroma označi ožji zaščitni pas brestaviškega vodovoda, ki je določen z odlokom občinske skupščine z dne 14.10.1983.

Vsi ti in še drugi predlogi so bili pravočasno predloženi Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije.

Podpredsednica I n g e K r u n i č : Hvala lepa! Besedo ima tovarišica Terezija Donko, področje gospodarstva, 47. okoliš, Lendava.

T e r e z i j a D o n k o : Tovarišica podpredsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na kratko bom predstavila stališča zborov Skupščine občine Lendava k analizi razvojnih možnosti in predlogu smernic za dolgoročni plan SR Slovenije, ki so bili sprejeti dne 5.6.1984.

Zbori pogrešajo nekaj konkretnjših usmeritev in ciljev razvoja italijanske in madžarske narodnosti v Sloveniji. Zato se zavzemajo za to, da bi zadnji odstavek 6.1. na 7. strani ustrezno dopolnili tako, da bo jasno opredeljeno, da bo sestavni del strategije mednarodnih odnosov s sosednjimi državami predvsem gospodarska krepitev obmejnih narodnostno mešanih območij v Sloveniji, kar bo prispevalo h krepitvi vseh oblik sodelovanja z obmejnimi območji sosednjih držav.

Zbori Skupščine občine Lendava menijo, da bi morali pri opredeljevanju skladnejšega regionalnega razvoja posebej izpostaviti tudi obmejna narodnostno mešana območja, saj ugotavljajo, da dosedanji srednjeročni program ni dal pričakovanih rezultatov. Zato bi bilo potrebno v izvedbenih planih konkretnje opredeliti obveznosti do teh območij, sicer so vsa prizadevanja za ohranitev narodnosti zaman.

Zbori tudi predlagajo, da se dopolni točka 6.4.1. glede nadaljnjega razvoja osnovnega in srednjega šolstva na narodnostno mešanem območju ter možnosti za nadaljevanje izpopolnjevanja jezika narodnosti na visokošolskih ustanovah. V zvezi s tem zbori predlagajo, da se dopolni točka 3.5. na 5. strani.

Nadalje zbori tudi predlagajo, da se tretji odstavek 7. točke na 10. strani dopolni v tem smislu, da se v omrežje središč skupnega regionalnega pomena vnese tudi Lendava kot središče narodnostno mešanega območja, ki je obenem tudi občinsko središče. Zaradi te specifične vloge mora biti tudi z dolgoročnim planom opredeljena posebna skrb republike za smotrno usmerjanje razvoja ustreznih gospodarskih in družbenih dejavnosti na tem narodnostno mešanem in obmejnem območju. Samo tako bo mogoče utrjevati in razvijati sodelovanje z obmejnimi območji sosednjih držav.

Podpredsednica I n g e K r u n i č : Hvala lepa! Besedo ima tovariš Davorin Marušič, področje gospodarstva, 23. okoliš, Postojna.

D a v o r i n M a r u š i č : Tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je na svoji seji 20.7.1984 obravnavala gradivo za pripravo dolgoročnega plana SR Slovenije in oblikovala k predloženim smernicam za dolgoročni plan pripombe in stališča.

V našem prispevku se omejujemo le na predvidevanja o gospodarskem razvoju, torej o naši perspektivi do leta 2000.

Menimo, da bi morali kljub težavam, v katerih se nahajamo, bolj smelo zastaviti dolgoročni cilj gospodarske rasti in predvideti hitrejšo dinamično rast proizvodnje in družbenega proizvoda. Predvidena stopnja gospodarske rasti 3,7 % oziroma 3,6 % za obdobje do leta 1995 oziroma do leta 2000 je po našem mnenju nekoliko prenizko postavljena in ne odraža teženj po hitrejšem

gospodarskem napredku in v tem okviru k izboljšanju življenjskega standarda delovnih ljudi in občanov vsaj na raven, ki smo jo že imeli.

V predloženih smernicah pretirano izhajamo le iz ocene, da bodo materialne možnosti manj ugodne, kot so bile v preteklosti, pri tem pa niso v zadostni meri nakazane smeri, kako odstranjevati ovire, ki omejujejo naš razvoj. Preveč se opiramo tudi na to, da bo gospodarstva rast v razvitem svetu počasnejša. Ta primerjava se zdi nerealna in tudi ni primerna, ker ne upošteva, da je bil naš gospodarski razvoj v zadnjih letih dosežen na bistveno nižji ravni. Imamo pa tudi še veliko neizkoriščenih znanih možnosti, predvsem kvalitativnih dejavnikov, ki so v smernicah izpostavljeni in bi jih morali dovolj hitro in učinkovito izrabiti. To pa je tudi namen določitve globalne strategije, ki naj jasno pokaže osnovne smeri delovanja gospodarskih in drugih subjektov za doseg cilja. Ni namreč dovolj samo opozarjanje ali naštevanje in opredeljevanje pogojev.

Poleg doseženih uspehov v doseganju razvoju bi bilo treba oceniti, kaj in koliko nam lahko, razen močne fizične rasti proizvodnje, pripomore k razvoju oziroma k povečevanju vrednosti proizvodnje in družbenega proizvoda prestrukturiranja gospodarstva in uveljavljanje drugih kvalitativnih dejavnikov razvoja. Že več let poteka ta proces z večjim ali manjšim uspehom. O tem pričajo tudi številne investicijske naložbe zadnjih let, ki so izpolnjevale družbene kriterije za prestrukturiranje gospodarstva. Njihov učinek-dohodkovni, izvozni in devizni seglede na to mora pomembno odraziti že v začetnem obdobju dolgoročnega plana, zlasti v letih 1986 in 1987, seveda s pogojem, da so bili investicijski programi realni glede načrtovanih učinkov.

Prestrukturiranje gospodarstva se je torej že začelo, zato tudi ni sprejemljiva predlagana opredelitev prvega obdobja dolgoročnega plana, ki časovno ustreza bodočemu srednjeročnemu planu, da bomo v tem obdobju šele urejali pogoje za razvoj. Osnovne pogoje za razvoj si moramo ustvariti veliko prej. Začnemo jih lahko ustvarjati že v prihodnjem letu. Z boljšim in učinkovitejšim gospodarjenjem in poslovanjem brez izgub ter z nadaljnjim osvajanjem zunanjih tržišč lahko že v prvem obdobju, to se pravi od leta 1986 do 1990, dosežemo bistven napredek v razvoju našega gospodarstva.

Vsekakor imamo možnosti, da z odločnejšim preobratom v učinkovitosti gospodarjenja, kakor je to omenjeno v samih smernicah, v dolgoročnem obdobju dosežemo boljše rezultate od tistih, ki jih predvideva srednja varianta rasti družbenega proizvoda.

V VI. poglavju smernic, kjer je podana globalna usmeritev razvoja proizvodnje, bi bilo treba konkretnije nakazati razvojne usmeritve po panogah industrije, zlasti predelovalnih industrij, na primer kovinske, lesno-predelovalne in drugih, ki so sicer že izvezno usmerjene. Prav tako pa menimo, da morajo biti temeljni in drugi strateški cilji politike dolgoročnega razvoja v smernicah ustrezno kvantificiranih po vseh najpomembnejših kazalcih razvoja, izhajajoč seveda iz analize in razvojnih teženj. Le tako dobijo postavljeni cilji svojo pravo vrednost in niso zgolj deklarativni.

Nadalje menimo, da je treba v smernice vključiti tudi ustrezne usmeritve ravnanja organizacij združenega dela materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti v pogojih visoke inflacije, zlasti glede uveljavljanja antiinflacijskih ukrepov, predvidenih z dolgoročnim programom gospodarske stabilizacije. To je pomemben strateški element v strategiji odpravljanja oziroma zmanjševanja inflacije in njenih posledic. Analiza razvojnih možnosti ga sicer obravnava, ni pa vključen v smernice za dolgoročni plan.

Osrednjo pozornost bi bilo treba posvetiti inflaciji cen osnovnih surovin, vseh vrst energije in storitev, kajti to nedvomno povzroča osnovne disparitete v cenah glede na končne proizvode in ustvarja verižno reakcijo v splošni rasti cen.

Nekaj pripomb imamo tudi h kartografski prilozi, ki jih posredujem v pisni obliki. Ker v tem trenutku ni mogoče podati ustreznega amandmaja k predlogu smernic, predlagam, da pripravljalci planskih dokumentov naše pripombe proučijo in upoštevajo pri oblikovanju osnutka dolgoročnega plana. Sicer pa ob upoštevanju predloženih amandmajev podpiramo predlog smernic.

Podpredsednica I n g e K r u n i č : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Janko Maček, področje gospodarstva 14. okoliš, Radovljica.

J a n k o M a č e k : Tovarišice in tovariši delegati! V predlogu smernic za dolgoročni plan Slovenije za obdobje do leta 2000 je poudarjeno povečano koriščenje vodne sile za izgradnjo novih hidroenergetskih objektov na Savi in Muri.

V analizi razvojnih možnosti SR Slovenije v obdobju 1986-1995 z elementi do leta 2000 je kot možna lokacija za gradnjo enega pomembnejših objektov na reki Savi opredeljena tudi možnost lociranja nove hidroelektrarne na reki Savi pod Radovljico. Razmišljanja o izgradnji tega objekta so prisotna v številnih študijah in dokumentih posameznih nosilcev planiranja že od leta 1960 dalje, vključena pa so tudi v okvirni plan razvoja energetskih zmogljivosti na območju SR Slovenije do leta 2000. Kot izgradnja večnamenskega zadrževalnika je gradnja opredeljena v vodnogospodarskih osnovah Slovenije.

Z dogovorom o temeljnih družbenega plana Slovenije za obdobje 1981-1985 smo se dogovorili, da se bomo dokončno opredelili do izgradnje tega objekta do leta 1985. Ker se je Izvršni svet Skupščine občine Radovljica zavedal posledic, kakršne bi imela na občutljiv prostor ob sotočju obeh Sav in neposredno na Bledu eventualna realizacija hidroenergetskega objekta, s katerim naj bi nastalo kar 8 km² veliko akumulacijsko jezero, s skupno prostornino 90.000.000 m³ vode in katerega gladina naj bi zaradi osnovne funkcije objekta - izravnavanje pretoka reke Save - nihala tudi do 20 m, je leta 1980 pri Urbanističnem inštitutu Slovenije naročil posebno študijo, v kateri je podrobno obdelan vpliv tega objekta na prostor naše občine.

Urbanistični inštitut je svoje delo zaključil konec leta 1983. Na svojih sejah dne 28. decembra lanskega leta pa so informacijo o zaključkih študije obravnavali tudi vsi zbori Skupščine občine Radovljica. Iz strokovnega gradiva je razvidno, da bi akumulacija v Radovljici prekrila 800 ha površin, v največji meri pašnikov, travnikov ter nekaj gozdnih površin. V naseljih ob Savi bi bilo potopljenih 58 območij, kjer danes prebiva 193 prebivalcev, od tega bi bilo potopljenih kar 11 kmečkih gospodarstev. Poplavljen bi bil tudi eden naših najlepših kampov, to je kamp Šobec v Lescah, ki je nastal s prostovoljnimi delom naših občanov. Potrebna bi bila izgradnja novih cestnih povezav z desnim bregom Save.

Veliko nihanje gladine, ki je nujno potrebno, če bi hoteli zadostiti osnovnemu namenu objekta, bi povzročilo, da bi imeli ogromne površine jezerskih obrežij in dna, ki bi bile ali prekrite z vodo ali odkrite. Te površine bi bile v največji meri zablatene, kar bi predstavljalo element, ki bi bistveno poslabšal bivalne kvalitete sredi največjih urbanih aglomeracij, to je Radovljica-Lesce, in onemogočal nadaljnji razvoj turizma na širšem blejskem območju.

Umetno jezero, ki bi bilo popovršini kar šestkrat večje kot Blejsko, bi povzročilo spremembo mikroklima, povečalo bi se število meglenih dni in vlažnost zraka. Velika akumulacija bi verjetno povzročila večjo potresno nevarnost. Zaradi neugodne sestave tal območja Savice bi zaradi vplivov nihanja prihajalo do rušenja ter drsenja posameznih obrežnih površin, kar bi povzročalo dodatne nevarnosti in uničevanje delov obstoječih naselij ter prometnic. Novonastalo umetno jezero zaradi velikega nihanja gladine in njenih posledic ne bi nudilo možnosti za izrabo v turistične in rekreacijske namene.

Energetski učinek objekta bi bil v nasprotju z vsemi škodljivimi vplivi na okolje izredno skromen, saj je možna instalirana moč naprave 28 megavatov, z letno proizvodnjo 112,4 gigavantnih ur, kar predstavlja v energetski bilanci Slovenije minimalni odstotek. Hkrati pa je študija urbanističnega inštituta v svojih zaključkih nakazala možnost izkoristka vodnega potenciala reke Save z izgradnjo majhnih energetskih objektov z nizkimi zaježitvenimi stopnjami.

Po zaključeni javni obravnavi so na sejah dne 11.7.1984 vsi trije zbori soglasno sprejeli naslednja stališča do predvidene izgradnje hidroelektrarne v Radovljici:

"Do gradnje hidroelektrarne v Radovljici ne sme priti in je treba tudi prenehati z vsemi raziskovalnimi deli. Ta gradnja bi namreč s svojim akumulacijskim bazenom razvrednotila prostorske značilnosti radovljiško-blejskega prostora do take mere, da bi bil poleg poslabšanih ekoloških pogojev onemogočen nadaljnji razvoj turizma, hkrati pa bi se v celoti izmaličilo osrčje gorenjske krajine. Poleg tega pa poseg predstavlja relativno majhen ekonomski učinek.

Zaradi možnosti izkoriščanja energetskega potenciala reke Save zbori predlagajo izgradnjo nizkih zaježitvenih stopenj na Savi Dolinki iznad blejskega mostu in na skupni Savi, ki naj služijo izkoriščanju pretočne energije, pri čemer je zaradi naravnovarstvenih vidikov v celoti izključiti Savo Bohinjko.

Stališča naj se posredujejo vsem nosilcem predvidenih posegov, Skupščini SR Slovenije ter sredstvom javnega obveščanja. Zbori menijo, da je potrebno pri eventualnih nadaljnjih posegih v prostor naše občine vedno upoštevati nujnost čuvanja naše naravne dediščine."

Zbori so zadolžili vse delegate družbenopolitičnih in samoupravnih skupnosti, da v vseh sredinah informirajo delegate o problemu vpliva regionalnih posegov v prostor naše občine in da so v vseh razpravah dolžni upoštevati sprejeta stališča.

Na osnovi vseh naštetih argumentov in sprejetih stališč zborov Skupščine občine Radovljica predlagamo zborom Skupščine SR Slovenije, da zavzamejo dokončno stališče do možne gradnje hidroelektrarne Radovljica, s katerim naj se gradnja tega objekta izključi iz planskih dokumentov, s katerim bomo opredelili dolgoročno razvojno politiko naše republike.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima tovariš Peter Simonišek, področje gospodarstva, 4. okoliš, Ljubljana-Šiška.

P e t e r S i m o n i š e k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Povedal bom samo nekaj pripomb k predlogu smernic za dolgoročni plan Slovenije, ki so jih oblikovali vsi trije zbori občinske skupščine in naša skupina delegatov.

Delegati ocenjujemo, da so smernice za dolgoročni plan SR Slovenije ustrezno pripravljene, predvsem pa so postavljene v realnejše okvire glede na podobne dokumente iz preteklih let. Zavedamo se, da je to lahko zgolj le prva faza v pripravi plana, ki je lahko oziroma mora biti postavljen v okvire realnih možnosti slovenskega gospodarstva, kar lahko dosežemo zgolj na podlagi objektivnih ocen možnosti po posameznih panogah, sicer se lahko taki načrti hitro izrodijo v skupek želja.

Preseneča pa nas, da predlog smernic namenja največ pozornosti tistemu delu, ki nakazuje predvsem razvojne in ekonomsko zanimive gospodarske panoge, za katere upamo, da naj bi v prihodnje predstavljali temelj našim razvojnim načrtom, pri čemer pa ni postavljene objektivne kvantifikacije, ali jih lahko ob kopici prisotnih in napovedujočih se težav sploh izpeljemo. Menimo, da je dokument usmeril premalo pozornosti tistim gospodarskim panogam, ki danes prinesejo največ k skupnemu dohodu, predvsem zaradi tega, ker imajo te panoge že solidne temelje in še boljše rezultate. V mislih imamo na primer zapostavljane posameznih segmentov v kmetijski proizvodnji, kjer smo znanstveno in razvojno v samem svetovnem vrhu, to je pri pridelovanju koruze in pšenice, večji poudarek pa dajemo biotehnologiji in mikroelektroniki, kjer kljub nekaterim uspehom zaostajamo daleč za svetovnim razvojem; to pa ne vpliva zaupanja v prihodnost.

Menimo, da se morajo vsaj do delne finančne konsolidacije gospodarstva opreti vse razvojne sile na tiste temelje, kjer že imamo vrhunske rezultate, ki pa zaradi premajhnega angažiranja, predvsem pa zapostavljanja še ne dajejo dohodkovnih rezultatov, podobnih njihovih razvojnim uspehom. Predlagamo, da naj dolgoročni plan razvoja posveti več pozornosti predvsem tem segmentom gospodarjenja, ki lahko v relativno kratkem času dajo podlago, predvsem pa sredstva ostalim panogam v smernicah dolgoročnega plana.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima Franc Zakrajšek, področje gospodarstva, 5. okoliš, Ljubljana Vič-Rudnik.

F r a n c Z a k r a j š e k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dolgoročno planiranje ni le zakonska zahteva, ampak predvsem nujno potreben okvir pri reševanju vsakodnevnih problemov. Zato je že v fazi oblikovanja republiških smernic še posebej potrebno mobilizirati delovne ljudi in občane in si s tem zagotoviti ustvarjalno vključevanje vseh temeljnih sredin v proces dolgoročnega planiranja. Naj bo ta naša razprava tudi korak v tej smeri.

Najprej splošne pripombe in predlogi.

1. Mnenja smo, da je v predlogu smernic premalo jasno opredeljeno, katera področja bomo razvijali in na račun česa, torej kje bomo spodbujali hitrejši ali počasnejši razvoj oziroma kje bomo v razvoju celo za nekaj časa zastali. V primeru, da ne bomo jasno postavili selektivnega seznama, se lahko zgodi, da bomo glede na spopadanje z vsakodnevnimi problemi pozabili na nekatere strateške pomembne smeri razvoja.

2. V predlogu smernic je premalo konkretnih izhodišč za pripravo dolgoročnih planov v organizacijah združenega dela. Glede na rezultate raziskovalnega projekta Slovenija 2000 in analize razvojnih možnosti bi lahko že v smernice vključili več številčnih opredelitev, na primer sektorska struktura zaposlenih in družbenega proizvoda.

3. Zavedati se moramo, da še tako dobro postavljeni planski cilji niso dokončni, posebej v tako dinamičnih in hitro se spreminjajočih pogojih razvoja, zato je potrebno sočasno s pripravo planskih dokumentov dejansko v praksi vzpostaviti sistem kontinuiranega družbenega planiranja, podprtega s sodobnim informacijskim sistemom, ki nam omogoča stalno dograjevanje in spremljanje izvajanja sprejetih odločitev.

Nekatere konkretne pripombe k predlogu smernic.

1. Prav je, da smo v poglavju 6.2. smelo vključili seznam osnovnih smeri razvoja in osvajanja novih tehnologij, pogrešamo pa v poglavju 6.4., kako s posameznimi gospodarskimi panogami, ki so trenutno nosilke gospodarskega razvoja; s tem mislimo na avtomobilsko industrijo, metalurgijo, tekstilno industrijo in podobno.

2. Mnenja smo, da bomo polno zaposlenost, poglavje 3.2. zagotavljali le z izobraževalnim sistemom, ki je popolnoma usklajen s potrebami gospodarskega in družbenega razvoja. Obenem pa je potrebno vzpostaviti še določene inštrumente, ki naj omogočajo prekvalifikacije zaposlovanja izven večjih središč in izkoriščanje možnosti, ki nam jih ponuja še zlasti drobno gospodarstvo. Menimo pa, da mora razprava o skrajševanju delovnega časa temeljiti le na znatnem povečanju produktivnosti dela.

3. Podpiramo pomen, ki ga je predlagatelj namenil znanju, raziskovanju in znanosti. Predlagamo pa, da se v poglavju 2.2. neposredno izpostavi poleg naštetega tudi potreba po razvoju raziskovalnih kadrov in zlasti skrb za vključevanje mladih raziskovalcev v proces raziskovanja.

V poglavju 6.9.2. bi veljalo posebej izpostaviti tudi raziskovanje, ki povezuje družbene vede s tehničnimi vedami. S tem mislimo na iskanje in proučevanje mesta ter pomena naj sodobnejših tehnologij v našem družbenem sistemu.

4. V zvezi z nalogami prestrukturiranja gospodarstva bi bilo potrebno ob poglavju o izobraževanju, 6.9.1., več in posebno pozornost nameniti prekvalificiranju ter predvsem izobraževanju ob delu in iz dela. Poleg tega predlagamo, da se izpostavi tudi potreba po izobraževalni opremi, računalniški in drugi, zlasti v srednjem izobraževanju.

Ocenjujemo, da gradivo Analiza razvojnih možnosti daje zlasti v določenih poglavjih zelo poglobljeno oceno stanja in možnosti razvoja. Pogrešamo pa vsaj grobo oceno dinamike plačevanja dolgov v tujini v naslednjih obdobjih ter delež le-teh, ki odpade na republiko Slovenijo.

Menimo pa, da bi se lahko v tej fazi izognili tiskanju za skupščinski Poročevalec kartografskih prikazov, ki v večini primerov vsebujejo le prikaz obstoječega stanja in bi lahko ostali v obliki strokovnega delovnega gradiva.

Tovarišice in tovariši delegati! Posebej pomembno je, da s sprejemom smernic ne moremo odlašati. Zato naše predloge ne podajamo kot amandmaje, ampak kot pripombe in sugestije, ki naj jih predlagatelj prouči in vključi v nadaljnji proces dolgoročnega planiranja na ravni republike. Hvala!

Predsdnik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa. Besedo ima tovarišica Milena Sedovnik, področje gospodarstva, 30. okoliš, Celje.

M i l e n a S e d o v n i k : Tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije s sedežem v občini Celje je na svoji redni seji oblikovala naslednje pripombe k analizi razvojnih možnosti zdravstvenega varstva v SR Sloveniji.

1. Za področje solidarnosti je preveč splošna opredelitev, kar ne daje celovite podobe solidarnosti za Slovenijo, zato naj strokovna služba Zdravstvene skupnosti Slovenije pripravi konkreten izračun in ga preveri na eni od občinskih zdravstvenih skupnosti. Ker so to smernice do leta 2000, ne bi smeli preveč pogojevati, kdo s solidarnostjo dobi več in kdo manj, kljub temu pa bi bilo potrebno izračun solidarnosti približati letni realnosti in ne nekemu vnaprej postavljenemu planu.

2. Ugotavlja se, da je različna udeležba sredstev za zdravstvo v družbenem proizvodu po posameznih občinah, treba pa bi bilo doseči, da bi bil ta odstotek sredstev za zdravstveno varstvo v družbenem proizvodu enoten za vso Slovenijo, razlike med občinami pa naj bi se pokrivalo iz sredstev solidarnosti, kajti občina je za ta namen premajhna rizična skupnost.

3. Da bi lahko popolno zaživel enoten sistem solidarnosti, je potrebno doseči tudi enotno oblikovanje cen specialistične in hospitalne dejavnosti v vsej Sloveniji, zato bi se morala menjava dela s temi institucijami usklajevati in sklepati na ravni republike.

4. Prav tako bi bilo potrebno poenotiti kadrovske normative tudi za hospitalno specialistično in ekstrapitalno dejavnost in doseči, da se ti normativi dosledno spoštujejo.

5. Analiza razvojnih možnosti bi morala razrešiti tudi vprašanje posteljnega fonda za starejše občane s kroničnimi obolenji. Kolikor se to ne reši v analizi razvojnih možnosti, je potrebno ustrezno korigirati sporazum o delitvi dela med zdravstvenimi organizacijami.

6. V zvezi s participacijo se ugotavlja, da to ni samo vzgojni moment, ampak tudi ekonomska kategorija.

7. V analizi razvojnih možnosti je izpadla podrobnejša opredelitev vloge združenega dela pri kreiranju in koriščenju oblik zdravstvenega varstva, kot na primer vpliv na stalež, neposredna menjava dela in podobno.

8. V analizi razvojnih možnosti bi bilo potrebno enotno za Slovenijo proučiti in razdelati vprašanje obračunavanja prispevkov za zdravstveno varstvo tudi od nekmetov, ki so lastniki zemlje.

9. Ko se v analizi razvojnih možnosti obravnava razvoj zdravstvenega informacijskega sistema, je potrebno bolj poudariti, da bo potrebno razvijati enotni zdravstveni informacijski sistem v Sloveniji in ne vsaka regija svojega. Hvala.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! S tem je lista prijavljenih razpravljalcev izčrpana. Sprašujem delegate, če želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovariš Vlado Vuga, 21. okoliš, Piran.

V l a d o V u g a : Opravičujem se, ker bo moja razprava nekoliko daljša. Naša stališča k predložu smernic za dolgoročni plan SR Slovenije pa so naslednja.

Podpiramo smernice za dolgoročni plan SR Slovenije in ugotavljamo, da nudijo kot splošno usmeritev ustrezno osnovo in izhodišča za oblikovanje smernic in dolgoročnega plana razvoja obalnega območja. Temeljna izhodišča za razvoj Slovenije do leta 2000, ki upoštevajo opiranje na lastne sile, s čimboljšim ekonomsko racionalnim izkoriščanjem reprodukcijskih dejavnikov in boljšim vrednotenjem naravnih danosti ter dolgoročni razvoj usmerjajo zlasti v tri temeljna področja: tehnologijo, energijo in hrano, ustrezno poudarjajo tudi vrednotenje našega zemljepisnega položaja in naših naravnih danosti, predvsem lego na križišču mednarodnih poti in tranzitnih tokov, vključno z obmorsko lego, morje kot potencialni vir surovin in hrane, ugodne možnosti za razvoj turizma in neizkoriščene možnosti za razvoj kmetijstva.

Ugotavljamo, da so ta izhodišča tudi ustrezno upoštevana v selektivni razvojni strategiji in pri izboru dejavnosti, na katere se strategija predvsem opira, zato menimo, da bodo tudi delovni ljudje in občani obalnega območja, opirajoč se na te usmeritve, zagotavljali s svojimi dolgoročnimi plani ustrezen gospodarski in družbeni razvoj.

V zvezi z analizo razvojnih možnosti SR Slovenije v obdobju 1986 do 2000, ki je strokovna podlaga za pripravo smernic, opozarjamo na nekatere strokovne opredelitve, ki bi jih bilo potrebno še preveriti, uskladiti ali dopolniti ter ustrezno upoštevati v nadaljnjih fazah nastajanja dolgoročnega plana Slovenije.

1. Podpiramo stališče, da je treba izgradnjo novih industrijskih objektov usmeriti predvsem tja, kjer so za njihovo izgradnjo in za dodatno izgradnjo stanovanjskih sosesk na voljo za kmetijstvo manj primerna zemljišča, ne pa na kakovostna kmetijska zemljišča in območja, ki so primerna za turizem in rekreacijo. Opozarjamo pa na pravilno ugotovitev v analizi, da je med ključnimi dejavniki, ki lahko prispevajo k pospežitvi našega razvoja, tudi možnost izrabe lokacijskih prednosti obale za razvoj zanimivih industrijskih dejavnosti, zlasti še, če bomo okrepili sodelovanje z Italijo in če se bomo v Jugoslaviji vendarle odločili, da začnemo izkoriščati tudi možnosti, ki jih za industrijski razvoj nudi, ob najmočnejših tokovih tranzitnega prometa ustrezna institucija proste carinske cone. Na to opozarjamo zato, ker je ob slovenski obali možnost take izrabe vezana na rabo zemljišč, ki so zelo primerna za razvoj kmetijstva ter deloma turizma in rekreacije in naj bi ne bila, sicer pravilna splošna usmeritev, prepreka za drugačno alternativno rabo, kadar je ekonomsko upravičena in objektivno možna le v določenem prostoru.

2. Smernice upoštevajo zahtevo za hiter in varen prevoz potnikov v cestnem prometu, predvsem z nadaljevanjem izgradnje cestnega križa, v analizi razvojnih možnosti pa je v okviru prednostnega dokončanja slovenskega cestnega križa zajet tudi odsek avtoceste Razdrto-Divača-Dekani in Dragonja, meja s Hrvatsko. Menimo, da avtorji analize predpostavljajo pod tem izgradnjo nove avtoceste na celotnem odseku od Razdrtega do meje s SR Hrvatsko do Dragonje do leta 2000. Iz kartografskih opredelitev prostorskih elementov, tematska karta 23., izhaja, da je obalna cesta med Dekani in Lucijo ekstremno obremenjena. Tako so v Sloveniji obremenjene samo še cestne prometnice okoli Ljubljane, ki se sedaj pospešeno rešujejo z izgradnjo obvoznic.

Nasprotno se posamezni odseki obalne ceste zelo počasi razrešujejo in se z razvojem turizma in luke prometne razmere na še nerešenih kritičnih točkah še vedno zaostrujejo. Z dograditvijo obalne ceste se bodo prometne razmere in propustnost cestnega omrežja vzdolž obale toliko uredile, da bo potreba po gradnji predvidene zaledne avto ceste od Dekanov do Dragonje prav gotovo odmaknjena v obdobje po letu 2000. Zato poudarjamo, da je potrebno nujno in prednostno reševati sedanje prometne zagate na obali s čimprejšnjo dograditvijo odsekov obstoječe obalne ceste, vključno z njeno navezavo na avtocesto, ki se po italijanskem ozemlju približuje mejnemu prehodu Škofije.

Kar zadeva tisti del odseka predvidene nove avtoceste, ki gre od Razdrtega do Dekanov, je potrebno v okviru njene postopne izgradnje in hkrati z zahtevo, ki izhaja iz Osimskih sporazumov, da je odsek Razdrto-Divača prednosten, reševati tudi najbolj obremenjene ostale dele relacije, med katerim je najbolj kritičen črnokalski klanec. Prek tega klanca gre namreč edina povezava slovenske obale s

Slovenijo, skupno z močnimi tranzitnimi tokovi za Hrvatsko in Istro. Poleg tega pa je tudi nujno, da se hkrati z izboljšanjem prometnih povezav Trsta in turističnih krajev sosednje italijanske regije z neposrednim zaledjem ustrezno uredijo vsaj najbolj kritične točke v povezavah naše obale z zaledjem, da ne bomo sami povzročali preusmerjanja turističnih in blagovnih tokov v našo škodo.

3. Strinjamo se z usmeritvami in ocenami, ki jih vsebujejo glede pomorskega in luškega gospodarstva smernice in analiza, vendar moramo ponovno opozoriti, kako podobne usmeritve in stališča v našem dosedanem razvoju niso dale rezultatov, ker ukrepi ekonomske politike niso omogočali njihove uresničitve. Potrebno je, da jugoslovanska pomorska politika dejansko upošteva ustrezne opredelitve iz dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, zlasti s tem, da se zagotovijo možnosti gradnje ladij v domačih ladjedelnicah za domače brodarje in da se omogoči uvoz ladij, kupljenih na kredit, zavarovane s hipoteko ob znižanih uvoznih dajatvah. Še zlasti pomembno je, da se del sredstev, ki so namenjena za kreditiranje izvoza ladij, izloči iz kreditiranja gradnje ladij za domače naročnike v domačih ladjedelnicah.

Domače ladjarske delovne organizacije dosegaajo z zaposlovanjem doma zgrajenih ladij boljše devizne učinke kot ladjedelnice z izvozom ladij. Splošna plovba Piran, ki v sedanjem in prejšnjem srednjeročnem obdobju od sklenitve piranskih sporazumov dalje praktično ni več obnavljala svoje flote, bo morala zamenjati do leta 2000 samo v okviru enostavne reprodukcije 21 ladij, če naj se obdrži na tržišču pomorskih prevozov. Pri modernizaciji flote bo morala upoštevati sodobne tendence v razvoju pomorskega prometa, to je specializacijo ob upoštevanju vloge, ki jo v sredozemlju lahko uveljavlja, v okviru prestrukturiranja svetovnih pomorskih tokov, ki bo v naslednjem obdobju še posebno izrazito.

4. V analizi razvojnih možnosti se računa z znatno hitrejšo stopnjo rasti tujskega turističnega prometa in razvoja turističnih zmogljivosti, kot je bila dosežena v preteklem obdobju. Mnenja smo, da so ocenjeni možni razvojni cilji dosegljivi ob ustreznem reševanju celotne turistične ter ostale, za razvoj turizma pomembne infrastrukture, ki mora biti medsebojno usklajena na vseh nivojih.

Za razvoj tujskega turizma ob slovenski obali so zlasti pomembne ureditev vodne oskrbe in prometnih razmer, gradnja obalne ceste in posodobitev prevoznih sredstev, kjer je stanje že sedaj v konicah turistične sezone izredno kritično. Sestavni del turističnih investicij pa mora biti tudi razvoj trgovske mreže in gradnja stanovanj, šol, vrtcev, zdravstvenih ustanov in tako dalje, kolikor so povezani z razvojem turizma. Teh problemov občani v turističnih regijah in krajih ne bomo mogli reševati na enak način in pod enakimi pogoji kot občani v neturističnih krajih, kjer gre za znatno večje zmogljivosti od sicer potrebnih, ki pa se polno koristijo le ob konicah turističnega prometa. Zato morajo biti tudi te investicije sestavni del razvojne strategije turizma, kar do sedaj vedno ni bilo primerno in se je odražalo kot zaviralni dejavnik v razvoju turizma, kar v analizi razvojnih možnosti ni ustrezno poudarjeno.

Glede oskrbe z vodo opredeljujejo smernice kot osnovno nalogo zagotovitev pod ekonomsko sprejemljivimi pogoji dovolj pitne vode na vseh območjih in ob vsakem času ob hkratnem varovanju kvalitetne vode.

V analizi razvojnih možnosti je poudarjena posebna skrb, ki bo morala biti namenjena oskrbi z vodo na vododeficitarnih območjih, med katere spada tudi obalno območje, ter prednost, ki jo je treba dajati pri reševanju vodne oskrbe gradnji regionalnih vodovodnih sistemov, med katerimi se navaja tudi primorski vodovodni sistem.

Menimo, da bo potrebno v naslednjem obdobju nameniti mnogo večjo skrb tako v Sloveniji kot v Jugoslaviji splošni oskrbi z vodo, tako zagotavljanju količin kot varovanju kakovosti. Do sedaj smo solidarno v Sloveniji prek Zveze vodnih skupnosti reševali predvsem območja, ki jih tare problem odvečne vode, odvodnjevanje, obramba pred poplavami in tako dalje. Območja, ki imajo premalo vode, pa smo v glavnem, z delno izjemo Krasa, v zadnjem času prepuščali same sebi, kar ni bilo v prid trajnemu in racionalnemu razreševanju problema. To je sililo v iskanje začasnih premostitvenih rešitev, ki so se v končni fazi izkazale kot zelo drage, kar je povzročilo velikanske razlike v ekonomskih pogojih zagota-

valjanja pitne vode (cene, združevanju cen in samoprispevki) med občani posameznih območij.

V naslednjem obdobju bo treba omogočiti ekonomsko sprejemljiv način zagotavljanja vodne oskrbe na vseh območjih z večjim solidarnostnim združevanjem sredstev v ta namen prek Zveze vodnih skupnosti, kar se mora odražati v kolikor toliko izenačeni ceni vodne oskrbe tudi v območjih, kjer so pogoji njenega zagotavljanja težavnejši. V primeru Obale je še treba upoštevati, da je voda omejitveni dejavnik razvoja, predvsem v poletnih mesecih v turistični sezoni, kar terja gradnjo in vzdrževanje mnogo večjih zmogljivosti, kot bi jih delovni ljudje in občani potrebovali samo za lastno preskrbo.

V analizi razvojnih možnosti se glede razvoja sadjarstva in vinogradništva poudarja izpopolnjevanje sortnega izbora, tehnologije in zaščitne znamke ko naj bi se površine pod vinogradi in sadovnjaki ne povečale. V osnovi se s tako usmeritvijo strinjamo. Opozarjamo pa na specifični problem oljke na slovenski obali. Z izkoriščanjem možnosti, ki jih daje gojitev oljk, prispevamo k razreševanju problema zagotavljanja osnovne hrane in naj bi zato tudi gojitev te kulture uživala ustrezno prednostno obravnavo. Z naslednjim srednjeročnim obdobjem se bo obalno območje vključilo v realizacijo juoslovskega projekta FAO za gojitev oljk, in sicer s površino 450 ha, ki bi se do leta 2000 povečala na 2000 ha, projekt pa bi zajemal tudi eno predelovalno linijo. Gre za površine, ki niso primerne za drugačno intenzivno kmetijsko rabo. Hvala!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Želi še kdo besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Slavko Medle, gospodarsko področje, 25. okoliš, Novo mesto.

S l a v k o M e d l e : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je smernice sprejela, ima pa naslednje krajše pripombe.

Analiza razvojnih možnosti za obdobje do leta 2000 občine Novo mesto je pokazala, da je občina Novo mesto slabo opremljena z energetsko infrastrukturo; to velja sicer tudi za celotno območje Dolenjske. Po republiških planskih dokumentih za dolgoročno obdobje ostaja Dolenjska še vedno po oskrbi z električno energijo na sedanji ravni, to je 110 KV daljnovodom in z razdelilno transformatorsko postajo. Menimo, da je potrebno proučiti možnost, da se Dolenjsko in Novo mesto poveže s 380 KV daljnovodom.

Predvidena je povezava Dolenjske s plinovodom, s čimer se strinjamo.

Po analizi razvojnih možnosti, izdelanih za pripravo dolgoročnega plana republike, spada Dolenjska med območja, ki so slabo oskrbljena s prometno infrastrukturo. Posebej velja to za Novo mesto, kjer zmogljivosti letošnjega gospodarstva ob vse večji preusmeritvi na transport po železnici predstavljajo že ozko grlo. Tudi magistralna cesta Ljubljana-Zagreb je preobremenjena in je potrebna nove in razširitve.

Izvršni svet Skupščine občine Novo mesto je pri obravnavi republiških in občinskih smernic za dolgoročni plan ugotovil, da bi razvoj letališča v Prečni, kot je predviden in prikazan v kartografskih prilogah, to je na strani 26, ohromil razvoj Novega mesta v smeri Prečne in razvoj celotnega območja Straže. Prav tako pa bi tudi predstavljal omejitveni dejavnik za razvoj zdraviliškega turizma v Dolenjskih toplicah in tudi v Šmarjeških toplicah. Zato so zbori Skupščine občine Novo mesto podprli predlog Izvršnega sveta, naj bi letališče v Prečni ostalo le športno letališče, ne potniško, nikakor pa ne vojaško, s tem, da bi se posodobile letališke naprave in oprema. Hvala.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Želi še kdo besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Franc Kolmanič, področje gospodarstva, 42. okoliš, Maribor-Tezno.

F r a n c K o l m a n i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov občine Maribor Tezno je obravnavala smernice in se z njimi strinjala, izoblikovala pa je tudi določene pripombe.

Menimo, da bi morali poleg naštetih avtocestnih povezav vnesti v srednje-ročne dokumente tudi cestno povezavo Maribor-Ptuj. Predlog utemeljujemo z naslednjim.

Cestna povezava Šentilj-Maribor-Ptuj-Zagreb je sestavni del širše evropske cestne povezave Severne Evrope z Južno Evropo s kondorjem Severna Evropa-Nürnberg-Linz-Gradec-Maribor-Zagreb, tako imenovana pyhrnska smer. Zaradi naravno ugodnega poteka te trase vstopa in izstopa na mejnem prehodu Šentilj v Jugoslavijo največ vozil. Po podatkih Zvezne uprave carin je leta 1983 prečkalo mejni prehod Šentilj okoli 20 % vseh tovornih vozil, ki so vstopila oziroma izstopila iz Jugoslavije. V letu 1983 je bilo na mejnem prehodu Šentilj plačanih 631 milijonov din oziroma 29 % vseh taks za tuja motorna vozila in izdanih prek 25 % vseh TIR karnetov. Prek tega mejnega prehoda je bilo v letu 1983 pripeljano prek 3 milijone ton blaga ter vstopilo in izstopilo prek 2,2 milijona vozil. Iz primerjalne študije, ki jo je izdelal profesor Staindvard z Dunaja, izhaja, da tudi po celotni dograditvi Thurnške avtoceste München-Karavanke ne bo prišlo do pomembnejše preusmeritve iz pyhrnske na thurnško smer, ker ima vsaka smer svoj izvor in svoj cilj. To isto trditev potrjuje tudi prometna študija, ki je služila kot osnova za izdelavo investicijskega programa izgradnje Karavanškega predora. Z dokončanjem izgradnje pyhrnske avtoceste v sosednji Avstriji v letu 1986 lahko pričakujemo samo povečanje prometa, ki bo že tako neznosne prometne razmere na tej potezi še poslabšal.

Skupina delegatov meni, da je nujno, da se v dolgoročne planske dokumente SR Slovenije vnese predlagana poteza Maribor-Ptuj. Hvala lepa.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo, prej imenovana skupina pa naj se prosim sestane. Pred tem pa naj vas še obvestim, da me je predsednik Družbenopolitičnega zbora obvestil, da so k 2. točki, ker ta skupina pregleduje stališča za obe točki, predložena stališča dopolnili in sicer v točki 2 se začetni del besedila v prvi alineji spremeni tako, da se glasi: "Ekonomski odnosi s tujino, kjer je treba nujno sprejeti ukrepe, s katerimi bi spodbudili gospodarske subjekte za dolgoročno usmeritev v takšen izvoz".

Prvi stavek druge alineje v točki 2 pa se spremeni tako, da se glasi: "Izvajanje protiinflacijskega programa kasni, kar se kaže tudi na področju politike cen."

Prosim, da te spremembe upoštevate, kolikor to že ni smiselno zajeto v naših sklepih. Prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 4 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na poročilo o izvajanju meddržavnih sporazumov in pogodb na področju cestne infrastrukture.

Poročilo je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. K poročilu ste danes prejeli predlog sklepa, ki je bil pripravljen na podlagi dosedanjih razprav. Uvodno obrazložitev smo poslušali na skupnem zasedanju.

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Bogdan Fon, gospodarsko področje, 22. okoliš, Sežana.

B o g d a n F o n : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija gospodarskega področja, 22. okoliš iz Sežane je pri obravnavi poročila o gradnji objektov iz meddržavnih sporazumov in pogodb na področju cestne infrastrukture zavzela naslednja stališča.

Skupščini dajemo priznanje, da je vključila v program dela republiške Skupščine eno od tematik Osimskega sporazuma, s katerimi so v svojem podpisu leta 1975 dokončno rešili odprta vprašanja med Jugoslavijo in Italijo, kar je ogromnega pomena za obe državi, še posebej za nas, ki živimo ob tej meji in ne nazadnje kot svetel vzgled sodelovanja med narodi in državami.

Vzgled, ki je bil postavljen z Osimskimi sporazumi, pa se mora nadaljevati tudi na vsebinskem področju, od katerih so bila v veliki meri nekatera vprašanja

dokončno rešena, medtem ko so ostala popolnoma odprta vprašanja avtocestnih povezav tako od Fernetičev do Razdrtega, kot od Vrtojbe do Razdrtega, da ob tem niti ne omenimo proste industrijske cone. Ta nedorečenost pa povzroča tako nam kot sosednji Italiji ogromne težave, pa tudi že določeno ekonomsko škodo, ki pa ima lahko ogromne dolgoročne posledice, predvsem s stališča projekcije avtocest in povezav med Zahodno in Vzhodno Evropo. Prav na tej relaciji med Zahodno in Vzhodno Evropo pa sta ta dva kraka avtoceste ključnega pomena, pri tem pa naj omenimo le blagovne in transportne tokove prek mejnega prehoda Fernetiči. V obdobju od leta 1978 do 1983 je šlo prek tega mejnega prehoda 444.924 tovornjakov ali povprečno letno 74.154 tovornjakov ter 4.977.296 ton blaga ali povprečno na leto 829.549 ton blaga. Izreden porast blagovnega prometa pa je bil opazen v letu 1983, ko je šlo prek meje skoraj trikrat več tovornjakov in skoraj dvakrat več tovora kot v letu 1982. Prek mejnega prehoda Fernetiči je bilo koli 80 % tovora v tranzitu, v Vrtojbi pa 10 %. Podatki o prometu tovornjakov prek mejnega prehoda Vrtojba govorijo, da je ta mejni prehod v letu 1982 prekoračilo 61.000 kamionov, kar pomeni 830 ton blaga, leta 1983 pa je prevozilo mejo 72.281 kamionov, kar pomeni 913.000 ton blaga. Prek mejnega prehoda v Fernetičih gre tudi prek 60 % vseh potnikov v mednarodnem potniškem prometu v obalno-kraški regiji. V letu 1982 je mejni prehod Fernetiči prestopilo 9.166.677 potnikov oziroma 62,4 % vsega mednarodnega potniškega prometa, ki je potekal na tem območju.

Poleg tega vztrajamo pri ugotovitvi, da je avtocesta od Razdrtega proti Divači in Fernetičem in dalje proti Kopru in Reki osnova za dograjevanje sistema avtocestnih povezav od severne Evrope proti severnemu Jadranu, kar pa je osnova tako v razvoju našega turizma kot dejavnosti luk severnega Jadrana, kar je še posebej podkrepljeno v danem gradivu pri argumentiranju gradnje Karavanškega predora, ki mu moramo na tem območju nujno vzporedno slediti. Ogromna investicija v Karavanški predor ostaja kot zgrešena investicija, kolikor ni povezana z Luko Koper in Reko ter omrežjem italijanske avtoceste.

Ko govorimo o vzporednem spremljanju, to gotovo pogojuje tudi spremljanje gradnje avtoceste München-Trst s prodorom Monte-Croche-Carnico na italijanski strani, kjer se Italija z avtocesto približuje Fernetičem in bo dograjena do naše meje najkasneje do konca letošnjega leta. Ob krepkem upoštevanju skla- diščno pretovorne dejavnosti ter sistema urejenih prehodov so Fernetiči v okviru EGS opredeljeni kot glavni in osnovni mejni prehod za tranzit na tem delu juž- ne Evrope.

Ob vsem tem pa je potrebno omeniti nemogoče pogoje dela in življenja, ki se ob takem tranzitu pojavljajo v mestih ob cesti, prek katerih, skozi ozko prevozno cesto, prevozi dnevno od 400 do 650 kamionov različnega prometa, ki gredo v tranzit skozi Jugoslavijo, da o domačem prometu niti ne govorim. Vse to pa pomeni nemogoče zaplete, nemogoč prometni režim, ogrožanje varnosti življenj, ki ugašajo pod avtomobilskimi kolesi, pa tudi ob naši skupni indole- ntnosti, ki se poraja do tega prometno najbolj frekventnega območja, prek katerega poteka magistralna mednarodna prometna žila med vzhodom in zahodom in obratno in ki lahko v vsakem trenutku postane prizorišče raznih cestnih tragedij.

Glede na povedano, še enkrat pozdravljamo pristop, da se je problematika gradnje cest po Osimskem sporazumu vključila v dnevni red republiške Skupščine, vendar zahtevamo, da se obravnavata oba kraka tako Gorica-Razdrto kot Fernetiči-Razdrto najmanj enakopravno, kolikor ne upoštevamo vseh kriterijev ter ostalih danosti. Ob tem pa si ne smemo dovoliti niti najmanjšega niti par- cialnega niti lokalističnega pristopa nasproti Republiki Italiji niti nasproti Evropski investicijski banki. S tega vidika menimo, da jetudi v tem gradivu storjen prejudic, ker se brez kakršnihkoli kriterijev, kar je opredeljeno tudi v gradivu Izvršnega sveta, že postavlja imaginarna finančna konstrukcija, samo za krak avtoceste Razdrto-Vrtojba, imaginarna pa zato, ker menimo, da ni nobe- nih ustreznih, še manj pa zaključenih pogovorov na ustreznih ravneh, niti z republiko in niti z Evropsko investicijsko banko in kolikor so bili ti razgovo- ri opravljeni, potem ta delegatska Skupščina o njih ni obveščena. Zato spraš- jemo republiški Izvršni svet, zakaj je v gradivu že z zapiranjem imaginarne fi- nančne konstrukcije načeloma dana prednost enemu kraku avtoceste?

Republiški Skupščini pa predlagamo, da s svojimi delovnimi sklepi zadolži vse za to odgovorne republiške organe, da zastavijo vse napore za izgradnjo cest po Osimskem sporazumu ter da v svojih sklepih tudi opredeli, kolikor bodo potreb-

ne še kakšne prioritete, da le-te temelje na strokovni oceni in na ekonomski analizi obstoječih in predvidenih transportnih blagovnih tokov in iz tega podanih strateških opredelitev razvoja cestnega omrežja tako na ravni Slovenije kot na ravni Jugoslavije, na podlagi katerih bi vsekakor morale temeljiti današnje gradivo.

Hkrati predlagamo, da republiška Skupščina na osnovi svojih že znanih opredelitev čimprej obravnava vsa področja, na katera se nanašajo tudi določila Osimskega sporazuma, s poudarkom na področju prometa in zvez, kajti prav porazno stanje na tem področju je v soboto 14. julija botrovalo katastrofalni železniški nesreči v Divači.

V nobenem primeru pa, tovarišice in tovariši delegati, si ne moremo v tem trenutku privoščiti negospodarskih investicij, ki bodo tudi negospodarne. Hvala.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala. Besedo ima tovariš Rudi Kröpivnik, podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije.

R u d i K r o p i v n i k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V razpravi o oceni razpoložljivih sredstev za naložbe v gospodarstvu do leta 1990 smo v zbornici razpravljali tudi o najemanju deviznih kreditov za izgradnjo cestne infrastrukture. Ob tem smo zavzeli stališče, da je smiselno najemati devizne kredite, kolikor bodo te devizne kredite uporabili v gospodarstvu za modernizacijo in to gospodarstvo usposobili, da te kredite tudi vrne. Zato predlagamo, da se 4. točka predloženih sklepov dopolni tako, da se prvi stavek nadaljuje z dodatkom, ki se glasi: "s tem, da se devizne kredite Evropske investicijske banke in Mednarodne banke za obnovo in razvoj odstopi tistim organizacijam združenega dela za uvoz tehnologije in opreme, katerih razvoj je v skladu s cilji prestrukturiranja gospodarstva in so sposobni vrniti devizne kredite."

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Martin Toplak, področje gospodarstva, 21. okoliš.

M a r t i n T o p l a k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov 21. okolišča s sedežem v Piranu je oblikovala stališča k poročilu o izvajanju meddržavnih sporazumov in pogodb na področju cestne infrastrukture.

Podpiramo napore, da bi usposobili slovenski cestni križ za hiter in učinkovit promet, s tem, da se prednostno realizirajo objekti iz meddržavnih sporazumov in pogodb, ki nam po eni strani zagotavljajo ustrezno navezavo na sodobno cestno infrastrukturo v sosednjih državah, po drugi strani pa omogočajo zaradi skupnih interesov inozemsko sofinanciranje pod ugodnimi pogoji, ko nam je taka finančna podpora nujno potrebna. Obalno območje, ki ima svoje razvojne interese v posploševanju luškega gospodarstva in turizma, je še posebno zainteresirano, da se izboljša cestna infrastruktura, ki ga povezuje s centralno Evropo, to je z območjem, od koder dobiva svoje najpomembnejše turistične ter tranzitne blagovne tokove.

Glede na dejstvo, da že zgrajena cestna infrastruktura v Avstriji pozitivno vpliva na povezavo severnega Jadrana s centralno Evropo in da na italijanski strani hitro napreduje gradnja avtoceste od avstrijske meje, bi vsak zastoj pri modernizaciji našega cestnega križa kakor tudi njegovo počasno in izolirano urejanje lahko bilo usodno za uveljavitev ene izmed osnovnih usmeritev v našem bodočem razvoju, to je vrednotenja našega zemljepisnega položaja in naših naravnih danosti, ki jo predstavlja predvsem lega na križišču mednarodnih poti in tranzitnih tokov ter ugodnih možnosti za razvoj turizma. Pri vsem tem pa je vendar potrebno upoštevati dvoje. Tudi investicije v okviru teh prizadevanj naj bodo prednostno usmerjene v reševanje najbolj kritičnih cestnih odsekov, kjer bodo lahko takoj in bistveno prispevali k hitrejšemu in varnejšemu prometu, prednost pa naj imajo investicije, ki lahko zagotavljajo čimprej in kar največje sekundarne učinke pri ustvarjanju deviznega priliva.

Inozemske kredite bo treba v končni fazi vračati iz našega celotnega neto deviznega priliva, saj je dosedanja praksa kruto dokazala, da ne moremo vedno zanesljivo računati na tiste, ki želijo realizirati svoje razvojne ambicije z odkupom deviz iz posojil in z obljubo, da bodo pozneje poravnali ustrezne devizne obveznosti; po drugi strani pa je sekundarni učinek razvoja cestne infrastrukture, ki se odraža zlasti v naraščanju obsega storitev tranzitno-prometne in z njo povezanih drugih dejavnosti (brodarstvo, špedicije in tako dalje) ter turističnega gospodarstva, zanesljiv generator novega neto deviznega priliva.

Izhajajoč iz teh predpostavk, podpiramo izgradnjo predora Karavanke in očno, vsebovano v gradivu o pomenu, ki ga bo imel ta nižinski cestni predor za okrepitev prometa iz centralne Evrope proti našemu morju in proti severnojadranskim lukam.

Pri tem naj poudarimo še poseben pomen, ki ga imajo ustrezne cestne povezave luke z zaledjem pri razvijanju kontejnerskega ter RO-RO in drugih sistemov trajektnega prometa, kar je ena izmed temeljnih razvojnih usmeritev koprške luke. Koper se je že uveljavil kot najpomembnejša jugoslovanska luka za posredovanje kontejnerskega in RO-RO prometa, zlasti tranzitnega, saj prek te luke poteka 90 % jugoslovanskega luškega tranzitnega blaga v kontejnerjih, saj je na primer leta 1981 bilo od skupnih 213.694 ton tranzitnega prometa jugoslovanskih luk v kontejnerjih odpremljeno prek Kopra 93.409 oziroma 94 % in praktično ves tranzitni RO-RO promet. Za razvoj tega prometa ima Koper poleg ugodne lege in razpoložljivega prostora še vrsto drugih ugodnih pogojev, ki jih praksa vsakodnevno potrjuje, vendar so to prednosti v odnosu do drugih jugoslovanskih luk. Koper jih mora uveljavljati v konkurenci z alternativnimi tujimi transportnimi relacijami, ki imajo poleg prednosti večje koncentracije prometa ter številnejših in kvalitetnejših pomorskih linijskih zvez tudi učinkovitejše prometne povezave z zaledjem.

Prav tako so dobre cestne povezave pomembne za razvoj turizma in odvečno bi bilo vsako utemeljevanje v tej zvezi. Omenimo naj le, da je atraktivnost marin ob slovenski in istrski obali eden od najpomembnejših elementov turistične infrastrukture, ki je zasnovan predvsem na možnosti lahkega in hitrega dostopa do njih in največjih urbanih središč v zaledju Dunaj-München in podobno.

Kar zadeva gradnjo cest po Osimskem sporazumu smo odločno mnenja, da je treba prednostno reševati prometno najbolj obremenjene odseke cestnega omrežja, ki ga ti sporazumi obravnavajo. To je nedvomno odsek ceste med Razdrtim in Senožečami, katerega gradnja bi se morala pričeti že pred leti, pa je bila odložena iz razlogov, ki niso bili nikoli opravičeni. Iz analize, izdelane na osnovi podrobnega opazovanja prometa iz leta 1977, izhaja, da so edino na tem odseku cestne relacije, ki jih obravnavajo Osimski sporazumi, prometne razmere kritične, saj presega povprečna obremenitev ceste za 19 % njeno zmogljivost in je izkoriščenost tega cestnega odseka večja od zmogljivosti 1288 ur v letu. Glede ostalih osimskih relacij pa kaže izpostaviti pomen odseka nove ceste med Senožečami in Divačo, ki bo služil tudi prometu proti koprski luki in istrski obali in prek katerega bo še z nekaj kilometri relacije Divača-Sežana-Fernetiči dosežena povsem ustrezna navezava na italijanski sistem avtocest.

Ko obravnavamo gradnjo osimskih cest, ne smemo spregledati njenega verjetnega učinkovanja na preusmerjanju prometnih tokov v našo škodo, če ne bomo hkrati rešili vsaj najbolj kritičnih odsekov v naši cestni povezavi do morja, in to sta obalna cesta ter črnokalski klanec. Iz že omenjene analize opazovanja prometa je razvidna že sedanja ekstremna obremenjenost obalne ceste. Tako so obremenjene samo še cestne prometnice v Ljubljani, katere propustnost pa se razrešuje z intenzivno gradnjo obvoznice, medtem ko napreduje gradnja obalne ceste izredno počasi (tematska karta 23 iz analize razvojnih možnosti SR Slovenije do leta 2000). Z izgradnjo priključkov v Kopru in z ureditvijo obvozne ceste Koper-Šmarje-Dragonja se je sicer prometna propustnost dela obalne ceste nekoliko izboljšala, vendar so zlasti odseki ceste med Izolo in Valetu ter Ankaranom in Koprom še vedno skrajno kritični. Na najbolj kritičnih točkah med Izolo in Valetu (klanci in križanja) presega izkoriščenost cest ter njeno zmogljivost kar za 180 do 246 % obremenitev ceste, presega pa zmogljivost 3.873 ur v letu, operativne hitrosti vozil pa znašajo le 8 do 10 km na uro. Po podatkih analize so to najbolj kritične razmere na celotnem cestnem omrežju Slovenije. Med Koprom in Ankaranom gre po podatkih navedene analize dnevno povprečno 26.200 vozil, med katerimi je 1.610 težkih tovornjakov in 540 avtobusov, ki cesto še

posebej obremenjujejo. Ta cestni odsek je preobremenjen glede na zmogljivost in v povprečju za 124 %; obremenitev presega zmogljivosti 5.161 ur v letu; operativne hitrosti vozil pa ne presegajo 17 km na uro.

Med najbolj obremenjene cestne odseke spada tudi črnokalski klanec, izkoriščenost ceste 16 % nad zmogljivostjo, operativne hitrosti vozil komaj 21 km na uro, prek katerega gre edina povezava obale s slovenskim prometnim križem.

Za navedene cestne relacije je značilen visok delež tovornega prometa v celotnem prometu, ki bo z razvojem luke še naraščal. Na to bo vplival predvsem razvoj kontejnerskega in RO-RO prometa. Ko je leta 1981 ta promet presegel v Luki 700.000 ton, so bile razmere na cesti, zlasti črnokalskem klancu skrajno nevzdržne, pozneje se je zaradi političnih zapletljajev na Bližnjem in Srednjem vzhodu promet sicer zmanjšal, leta 1983 je znašal 389.000 ton, vendar Luka realno računa ob ponovni normalizaciji razmer na povečanje do leta 1990 na 1.050.000 ton in do leta 1995 na 1.445.000 ton, kar pomeni podvojitvev v primerjavi z redkordnim letom 1981.

Devizni priliv, ki ga ustvarja Luka skupno z ostalimi udeleženci v tranzitnem prometu, znaša sedaj 48 milijonov dolarjev letno in se bo do leta 1985 predvidoma povečal na 105 milijonov dolarjev.

Na področju turizma načrtujemo v Sloveniji v dolgoročnem razdobju naraščanje prometa po stopnji 5 % letno s poudarkom na turističnem razvoju slovenske obale in z zahtevo, da pri tem Obala svojo turistično ponudbo prilagaja vse bolj zahtevnemu povpraševanju. V SR Sloveniji pričakujemo, da se bo devizni priliv od turizma povečal do leta 2000 na milijardo dolarjev, obalno območje pa je udeleženo v tujskem turizmu v Sloveniji z okoli 45 %. Izgradnja predora Karavanke bo vsekakor podpora takemu razvoju Luke in turizmu, vendar če pri izgradnji osimskih cest ne bomo dali prednosti najbolj obremenjenemu odseku, ki so pomembne tudi za dostop do našega morja, in če ne bomo hkrati rešili najbolj perečih problemov na obalni cesti in pri vstopu na obalo (črnokalski klanec) bodo ustrezni napori prav gotovo razvrednoteni.

To poudarjamo tudi zato, ker v do sedaj objavljenih gradivih o možnostih gradnje cest v naslednjem srednjeročnem obdobju ni izrecno navedena rešitev tega problema, čeprav gre v primeru odseka obalne ceste med Izolo in Valetu za že začeto investicijo, to je objekt kontinuitete, začet na osnovi republiškega dogovora o temeljnih družbenega plana za tekoče srednjeročno obdobje. Kolikor tega problema ne bomo rešili ob izgradnji osimskih relacij v smeri proti Italiji, bodo posledice zanesljivo prišle do izraza v ustreznem preusmerjanju prometnih tokov, tako blagovnih kot turističnih. Na ta način bi najpomembnejše stranske devizne učinke, ki jih prinaša gradnja navedenih cest, vključno s predrom Karavanke, poželi drugi, bremena za najete kredite pa bi ostajala v celoti na ramenih slovenskega gospodarstva. Hvala lepa.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala. S tem je lista prijavljenih razpravljalcev k tej točki izčrpana. Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo.

Glede na predlog Gospodarske zbornice, da dopolnimo naš sklep, predlagam nekoliko drugačno rešitev, in sicer, da ne bi šli takoj v podrobnosti kot predlagajo. Še enkrat bom prebral besedilo, ki se glasi takole: "Ker bo za zagotovitev finančne konstrukcije za gradnjo predora skozi Karavanke potrebno najeti tudi tuje kredite, zbor poudarja, da mora biti obseg tujih kreditov..." predlagam, da dodamo besedi: "in koriščenje", besedilo pa se nadaljuje: "tujih kreditov v skladu s slovensko projekcijo o možnostih zadolževanja in vračanja najetih tujih kreditov."

Razlog zakaj predlagam besedi "in koriščenje", je v tem, ker imamo v naši projekciji opredeljeno, kam vlagati devizna sredstva, kar je predlagal že podpredsednik Gospodarske zbornice, gre za modernizacijo izvozno usmerjene industrije, ker bo sredstva lahko dobil samo tisti, ki bo sposoben ta kredit tudi vrniti.

Se strinjate s predlagano dopolnitvijo? Dajem predloženi sklep z dopolnitvijo na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (110 delegatov glasuje za.) je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delègat.)

Ugotavljam, da je predloženi skelp z dopolnitvijo sprejet z večino glasov.

Predlagam, da preidemo na 7. točko dnevnega reda, potem pa bi se vrnili na 6. in kasneje še na 5. točko zaradi uskladitve razprav z Zborom občin in Družbenopolitičnim zborom.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Predlog zakona je obravnavala tudi Zakonodajno-pravna komisija, ki ni imela pripomb.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Rudi Šepič, republiški sekretar za finance.

R u d i Š e p i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet je za to točko dnevnega reda pripravil obširno obrazložitev glede zadnje razprave, ki je bila v zvezi z osnutkom zakona. Ker pa je že pozno, sem se odločil, da obrazložitev ne bi bral, če se s tem seveda strinjate. Kolikor pa bi bilo v razpravi zastavljeno kakšno vprašanje, bom nanj poskušal odgovoriti po razpravi. Hvala lepa.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Ali gre za vprašanja, ki niso bila razčiščena ob uvodu pri osnutku?

R u d i Š e p i č : V obrazložitvi, ki smo jo priložili k zakonu, so odgovori na vsa vprašanja, ki so bila zastavljena v razpravi ob osnutku zakona, zato menim, da jih ni potrebno ponavljati.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Začenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Pišmenih prijav za razpravo k tej točki nimam.

Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (113 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984 z večino glasov sprejet.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o začasni prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobitev določenih objektov v letih 1984 in 1985.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Ekspoze predsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije smo poslušali na skupnem zasedanju.

K predlogu zakona ste prejeli amandmaje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k naslovu, k 1., 2., 5. in 6. členu predloga zakona, danes pa ste prejeli amandma skupine delegatov za gospodarsko področje iz občine Šentjur pri Celju k 5. členu, amandma skupine delegatov za gospodarsko področje iz občine Novo mesto k tretjemu odstavku 2. člena in 1. točki 3. člena, amandma skupine delegatov za področje obrti 1., 2., 3., 4. in 5. okoliša k 5. členu, amandma skupine delegatov za gospodarsko področje iz občine Lendava k 2. točki 3. člena, amandma skupine delegatov za gospodarsko področje iz občine Trbovlje k 6. členu in amandma skupine delegatov iz občine Maribor Pesnica k 6. členu,

občine Grosuplje k 5. členu in občine Kranj k 5. členu. Med sejo zbora ste prejeli tudi nov amandma Izvršnega sveta k 6. členu, ki smiselno povzema amandma iz Lendave in predlog koordinacijskega odbora invalidskih organizacij.

Predlog zakona je obravnaval tudi Družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije in na podlagi 72. člena poslovnika sprejel dopolnitev že predloženih stališč, in sicer:

V točki 1. se v 15. vrstici za besedami "odstopanja od dogovorjene politike" doda stavek: "Družbenopolitični zbor ocenjuje, da je potrebno ponovno preveriti v letošnjem letu že začete neproizvodne in negospodarske investicije in zaostri odgovornost vseh nosilcev investicijskega odločanja za odstopanje od z resolucijo sprejetih usmeritev in uresničevanja že sprejetih stališč Skupščine ter družbenopolitičnih organizacij. Zato Družbenopolitični zbor nalaga Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije, da pripravi analizo neproizvodnih in negospodarskih investicij in o tem poroča Skupščini".

Na 2. strani se drugi stavek spremeni tako, da se glasi: "Ob tem pa bi morali izhajati iz načela, da se morajo tudi odločitve o negospodarskih in neproizvodnih investicijah sprejemati z neposrednim osebnim izjavljanjem delavcev temeljnih organizacij združenega dela, ki za te namene združujejo sredstva oziroma v odnosih svobodne menjave dela skupaj z delavci v neproizvodnih in negospodarskih dejavnostih odločajo o razširjeni reprodukciji v teh dejavnostih."

Danes te prejeli skupno dodatno poročilo Odbora za finance in Odbora za družbenoekonomski razvoj, v katerem so opredelitve do amandmajev, ki so bili vloženi do tedaj.

Ker se do vseh amandmajev niso opredelila delovna telesa, predlagam, da imenujemo skupino delegatov, ki naj se opredeli do teh amandmajev, skupaj s predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in Zakonodajno-pravne komisije.

V skupino delegatov predlagam tovariša Davorina Marušiča, člana Odbora za finance in delegata skupine delegatov za gospodarsko področje, 23. okoliša, Postojna, tovarišico Inge Krunič, članico Odbora za družbenoekonomski razvoj in delegatko skupine delegatov za gospodarsko področje 38. okoliš, Maribor-Pobrežje in Petra Simoniška, delegata skupine delegatov za gospodarsko področje, 4. okoliša, Ljubljana-Šiška.

Želi o skupini delegatov kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne, potem dajem predlog za skupino delegatov na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (111 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je skupina delegatov imenovana z večino glasov.

Uvodno obrazložitev je podal predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Želi morda predstavnik Izvršnega sveta še kaj dodati? (Ne želi.) Želijo besedo poročevalci delovnih teles? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Bogdan Fon, področje gospodarstva, 22. okoliš, Sežana.

B o g d a n F o n : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija gospodarskega področja, 22. okoliša iz Sežane je pri obravnavi predloga zakona o začasni prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobitev določenih objektov v letu 1984 in 1985 imela naslednja stališča.

1. Kot smo že večkrat poudarili v razpravah, smo tudi pri sprejemanju omenjenega zakona neugodno presenečeni, saj gre za pomembno delegatsko odločitev predvsem delavcev v združenem delu mimo sprejete delegatske poti po enofaznem postopku v trenutku, ko je veliko delavcev na kolektivnih dopustih.

2. Po našem mnenju indeksi rasti negospodarskih investicij v tekočem letu glede na leto 1983 niso realni pokazatelji situacije. Poleg vzrokov, ki jih navajata Odbora za finance in družbenoekonomski razvoj, obstaja še dejstvo,

in sicer, da so se v letošnjem letu aktivirale kot negospodarske investicije tudi investicije, ki so se v obdobju prepovedi gradile pod različnimi nazivi.

3. Investicijska politika naj bo enotna za celoten jugoslovanski prostor. S prepovedjo v naši republiki smo omogočili odliv dela namenskih sredstev organizacij združenega dela v druge republike, na primer kot sovlaganja, finančne kredite, komercialne kredite in tako dalje za negospodarske investicije. Dober gospodar namreč ne bo dopustil, da bo sredstva, predvidena za investicije v omenjene namene, razvrednotila inflacija. Iz navedenega smo proti predloženemu predlogu in predlagamo, da se investicijska politika sistemsko pripravi za celoten jugoslovanski prostor brez poseganja v samoupravne pravice.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Besedo ima tovariš Janko Maček, področje gospodarstva, 11. okoliš, Radovljica.

J a n k o M a č e k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Pred nami je predlog za izdajo enega številnih interventnih zakonov, s katerimi v zadnjih letih krojimo politiko našega gospodarskega in družbenega razvoja. Politika začasnega omejevanja investicijskih vlaganj na vseh področjih sama povzroča situacijo, kakršni smo bili priča v prvih mesecih letošnjega leta. Zavedati se moramo, da je zvezni zakon prepovedal investicijska vlaganja v negospodarske naložbe do konca leta 1983, kar je logično povzročilo skokovito rast vlaganj v negospodarske naložbe v prvih mesecih letošnjega leta. Življenje kljub vsem omejitvam, opredeljenih s stabilizacijskimi prizadevanji, zahteva realizacijo nekaterih negospodarskih naložb in prav te so bile pričete v tem letu. S sprejetjem predlaganega interventnega zakona bi bili številni investitorji, ki za pripravo tega zakona niso vedeli in so s pripravo investicij začeli šele po prenehanju zakonskih omejitev iz leta 1983 ter so zaradi vseh potrebnih predhodnih postopkov v tem trenutku investicijo šele pripeljali do realizacije, v neenakopravnem položaju z vsemi ostalimi, ki so za to vedeli, saj zakon ostro zareže v investicijsko politiko, ne upoštevajoč tudi tiste življenjske potrebe (gradnja šol, objektov osnovne preskrbe in podobno), katere je v primeru večjega obsega stanovanjske gradnje dopuščal do konca leta 1983 veljavni zvezni predpis.

Predlagatelje vprašujem, kaj naj bi bilo z do sedaj zbranimi sredstvi, na primer za gradnjo šol v naši občini, saj vemo, da bi v primeru, če bi sredstva leto in pol ležala neizkoriščena, le povečevala bančni kapital do konca leta 1985 (moramo povedati, da v tem času še nismo imeli na razpolago amandmajev), do konca leta 1985 pa glede na gibanje cen v gradbeništvu sredstva ne bi zadoščala niti za realizacijo polovičnega obsega investicij?

Prav tako ugotavljamo, da vračanje teh sredstev združenemu delu ne more bistveno vplivati na situacijo v gospodarstvu. Še večji nesmisel bi bil v primeru, ko bi trajanje zakona omejili le na leto 1984, kar smo tudi storili. Menimo, da je situacijo mogoče reševati z večjo vlogo komisij za presojo investicij in poudarjeno odgovornostjo za sprejem odločitev o posameznih investicijah s strani investitorja.

Na osnovi navedene obrazložitve menimo, da za zagotovitev ustrezne investicijske politike pri negospodarskih naložbah ni potrebno sprejemati interventnega zakona, temveč le zaostri odgovornost o upravičenosti posameznih naložb. Hvala lepa.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Besedo ima tovariš Jože Stanonik, področje gospodarstva, 13. okoliš, Škofja Loka.

J o ž e S t a n o n i k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Ob obravnavi gradiva za današnjo sejo smo delegati skupine za Zbor združenega dela in Zbor občin zelo podrobno obravnavali predlog zakona o začasni prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobitev določenih objektov v letih 1984 in 1985. Stališča in predloge smo uskladili tudi na skupni seji delegatov Gorenjske in jih tako posredujem temu zboru kot skupna stališča in predloge vseh petih gorenjskih občin, torej Jesenic, Kranja, Radovljice, Tržiča in Škofje Loke.

Upoštevali smo tudi že do danes poznane amandmaje predlagatelja zakona in skupna poročila Odbora za družbenoekonomski razvoj ter Odbora za finance tega zbora.

Takoj naj sporočim zboru, da smo delegati gorenjskih občin proti sprejetju predlaganega zakona, upoštevajoč tudi amandmaje predlagatelja. Razlogi za tako stališče so predvsem v naslednjem:

1. Razvoj republike Slovenije smo v srednjeročnih in dolgoročnih planskih dokumentih opredelili na začetku tega desetletja. Jasno smo zapisali, da se opredeljujemo za tista področja, ki krepijo znanje, organizacijo, visoko tehnologijo in produktivnost na policentrično zasnovanem razvoju prostora. V teh ključnih elementih pa ne moremo postavljati na predlagateljev način ločnice med gospodarstvom in negospodarstvom. Uspešen razvoj bo lahko edinole skupen, dosežen z dogovori, trdno postavljenimi cilji in z združevanjem intelektualnega in materialnega potenciala. Tem ciljem smo sledili tudi v gorenjskih občinah, k temu pa mi lahko pritrdijo tudi delegati vsaj nekaterih drugih teritorialnih skupnosti.

2. Ločevanje gospodarstva - negospodarstva postaja resen problem, ki ima že široko in globoko razraščene korenine. S tem označujemo dobro in zlo naše družbe, razdružujemo in ščuvamo, kot da bi to zlo nastalo samo po sebi, mimo gospodarstva in tudi mimo predlagatelja. S takim načinom kopljemo prepad, namesto da bi skupaj planirali, odločali, se dogovarjali, združevali in uresničevali cilje, ki bi jih imeli tako vpeti v skupna prizadevanja pred seboj.

3. Štiriletne omejitve naložb v negospodarstvu imajo za posledico dohitavanje izostalega v tem času. Ne dvomim v pokazane indekse, ki predvsem resno opozarjajo na posledice preteklih linearnih ukrepov, ki po dosedanjih izkušnjah vedno prinašajo več škode kot koristi, hkrati pa dajejo moč za administrativno in birokratsko reševanje v imenu gospodarstva in višjih ciljev naše družbe.

Varuštvo na področju investicij ni več potrebno. To ugotavljajo tudi komisije za presojo investicij, ki ocenjujejo, da so ekonomska merila že toliko streznila investitorje, da temeljito pripravijo osnove za odločanje o naložbi. Če je že potrebno zaostri presojo, bodimo dosledni v vseh fazah priprav na naložbo, bodimo jasni in iskreni pred delovnimi ljudmi, tu pa mislim tudi na delovne ljudi v negospodarstvu, ko naložbe predlagamo in se vnaprej zaveđajmo posledic odločitve za vso življenjsko dobo in ne le do poroda.

Predlagatelj zakona ima vso moč in možnost za vpogled v naložbe, preverja naj odločanje in zaostri odgovornost z ekonomskimi in političnimi ukrepi. Če je to premalo, naj se uskladi v skupnih prizadevanjih z zbornico, združenji in družbenopolitičnimi organizacijami.

Predlagani zakon ne kaže na samoupravni način reševanja problematike. Pretečena štiri leta omejitve naložb kot da niso bila dovolj dolga, da bi pripravili systemske rešitve, ki bi veljale po prenehanju omejitvev. To pa kaže na nedelo pristojne inštitucije ali na slabo načrtovanje, tembolj, če bomo sedaj v petih mesecih lahko prinesli odrešujoča merila. Primerjanje letošnjih mesecev z meseci iz obdobja omejitvev ni doraslo strokovnemu pristopu.

4. Predlagatelju zamerimo neselektiven pristop pri predlogu zakona. Menimo, da takega delegati ne moremo podpreti, četudi gre le za pet mesecev. Tudi močno dvomimo le v petmesečno veljavnost in menimo, da hoče predlagatelj s tem pridobiti le čas za drug, tudi omejitveni ukrep. Če naj nekaj takega sprejmemo še v federaciji čez določen čas, bomo spet drveli v vedno večje razkorake pri nujnih naložbah v gospodarstvu in negospodarstvu. Da pa bi bila ironija še večja, ocenjujemo, da bomo v vmesnem času združevali sredstva za negospodarske naložbe za nerazvite in se s tem še bolj osiromašili v lastnem gospodarskem prostoru.

Predlagatelj se bo lahko tudi prepričal, da bodo pretežno vse letos nameravane naložbe, katerim je namenjen intervencijski zakon, formalno že začete pred današnjim dnevom. Za to so poskrbeli investitorji, subjekti, ki združujejo sredstva in ne nazadnje tudi upravni organi.

Poleg teh navedb v celoti podpiramo prvotno poročilo Odbora za družbenoekonomski razvoj in Odbora za finance, saj opozarjata na ključne pomanjkljivosti

predloga, ki ga res ne kaže podpreti.

Tovarišice in tovariši delegati! V imenu delegatov gorenjskih občin Jesenic, Kranja, Radovljice, Tržiča in Škofje Loke predlagam, da ne glasujemo za sprejem predlaganega zakona. Zaupajmo združenemu delu, da se bo znalo dogovarjati za naložbe, ki so dejansko potrebne in omogočajo naš hitrejši in celovit razvoj, ki ga bomo lahko dosegli le s sodelovanjem in medsebojnim dogovarjanjem gospodarstva in negospodarstva. Predlagatelj pa naj izvaja ukrepe po veljavni zakonodaji in zaostri moralno, politično in materialno odgovornost tam, kjer ne bodo uresničevali planskih ciljev. Kajti omejitveni ukrepi so destimulativni in vodijo v doseganje slabših rezultatov, zato naj jih predlagatelj nadomesti s stimulativnimi, ki bodo prispevali k hitrejšemu napredovanju. V tem je tudi smisel pozitivne samoupravne in gospodarske zakonodaje.

Našega predloga ne spreminjamo tudi po dodatnih obrazložitvah in po spremenjenih stališčih Odbora za finance in Odbora za družbenoekonomski razvoj tega zbora, ki smo jih prejeli danes na klop. Hvala lepa!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Besedo ima tovariš Franc Kastelic, področje gospodarstva, 9. okoliš, Grosuplje.

F r a n c K a s t e l i c : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Čeprav se zavedamo, da je za učinkovitost nekega zakonskega predpisa potrebno predvideti čimmanj izjem, menim, da je v zakonu nujno zajeti izjemno obravnavanje tudi tako imenovanih mešanih objektov, to je stanovanjsko-poslovnih objektov, ki se gradijo v velikih stanovanjskih soseskah, kjer je poleg stanovanj potrebno vzporedno zgraditi tudi spremljajoče objekte, trgovske, skladiščne in druge poslovne prostore. Mešani objekti so grajeni tako, da so v spodnjih prizemnih težah predvideni poslovni prostori, v višjih etažah pa stanovanjski prostori. Iz tega sledi, da je nemogoče zgraditi stanovanjski del zgradbe, ne da bi bil predhodno zgrajen poslovni del.

Z uveljavitvijo predlaganega zakona o začasni prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobitev določenih objektov v letih 1984 in 1985 bo nastal problem, kaj storiti s poslovnimi prostori, ki jih bodo gradbene delovne organizacije morale zgraditi, če bodo hotele graditi stanovanja, ne bodo pa našli kupcev zanje. S tem, ko bo zakon prepovedal nakup takšnih objektov, bo vse breme izgradnje poslovnih prostorov v mešanih objektih padlo na ramena gradbenih delovnih organizacij, ki bodo v izgradnjo takšnega objekta morale vložiti ogromna sredstva, realizacijo pa bo mogoče ustvarjati le za stanovanjski del.

Kakšne posledice bodo lahko iz tega nastale, naj navedemo konkretno na primeru stanovanjsko poslovnega objekta v Soseski BS-5 v Ljubljani, ki ga gradi delovna organizacija Gradbeno podjetje Grosuplje. V tem mešanem objektu je predvideno, da se v prizemnih etažah zgradi 4.196 kvadratnih metrov poslovnih in trgovskih prostorov ter 1953 m² skladišnih prostorov. Nad temi prostori bo zgrajenih 156 stanovanjskih enot. V skupni končni vrednosti objekta predstavlja jo samo poslovni prostori okoli 40 starih milijard. V današnji situaciji si nobena gradbena delovna organizacija ne more privoščiti, da bi vložila tolikšna sredstva v izgradnjo prostorov, ki jih potem ne bi mogla prodati, ker zakon prepoveduje potencialnim kupcem nakup teh prostorov, zato je za gradbeno delovno organizacijo v takšnem primeru edini izhod, da takšne gradnje sploh ne začne, že začete gradnje po ustavi, s tem pa seveda tudi ne bodo zgrajena stanovanja, katerih gradnja v zadnjem obdobju že tako ali tako močno stagnira in ne dosega načrtovanega obsega in potreb.

Navedene številke prikazujejo posledice, ki jih bo prinesel zakon le na enem objektu, če pa upoštevamo, da je število takšnih objektov samo v Ljubljani precejšnje, si je nemogoče predstavljati vso daljnosežnost negativnih posledic te prepovedi. Zato predlagamo, da zakon izvzame iz prepovedi tudi nakup poslovnih prostorov v mešanih poslovno-stanovanjskih objektih. Iz tega tudi izhaja naš predlagani amandma, da se doda nov člen ali pa 5. člen dopolni z besedilom: "ter za nakup poslovnih prostorov, ki so grajeni kot sestavni del novih stanovanjskih sosesk oziroma objektov."

Kolikor takšna izjema ne bo našla prostora v zakonu, pa menimo, da bi morali v izjemno obravnavanje vključiti vsaj tiste mešane objekte, ki so že v gradnji, ne bodo pa do uveljavitve zakona še prodani. V nasprotnem primeru se za gradbeništvo, pa tudi za stanovanjsko gospodarstvo zgoraj opisane posledice

neizogibne.

S tem v zvezi podpiramo vsaj vključitev amandmaja Skupščine občine Trbovlje. Hvala.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Pismenih prijav za razpravo nimam več. Sprašujem, ali želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima Marko Kobe, 10. okoliš, Novo mesto.

M a r k o K o b e : V Novem mestu se je 19. tega meseca skupina delegatov opredelila povsem enako, kot smo slišali delegata iz gorenjske občine. Ne vem, zakaj ni razpravljal? Hvala lepa.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovarišica Terezija Donko, 47. okoliš, Lendava.

T e r e z i j a D o n k o : Želela bi opozoriti medzborovsko komisijo glede na to, da je tovariš predsednik v svojem uvodu omenil, da je amandma Lendave v celoti zajet v današnjem amandmaju Izvršnega sveta k 6. členu. Amandma ni popolnoma zajet, ker drugega dela tega amandmaja nisem zasledila nikjer, glasi pa se takole: "ki so uporabnikom družbenih sredstev dana iz sredstev republiških interesnih skupnosti družbenih dejavnosti za pospeševanje razvoja manj razvitih območij v SR Sloveniji." Predlagam, da komisija prouči tudi ta predlog.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovariš Rudi Šepič, republiški sekretar za finance.

R u d i Š e p i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Želim odgovoriti na vprašanje delegacije iz občine Radovljica, kaj je z do sedaj zbranimi sredstvi za izgradnjo šol.

Moram opozoriti, da smo se v programu za razbremenitev gospodarstva, ki ga je podprla ta Skupščina in tudi vaš zbor, zelo jasno opredelili in obgovorili, da bomo vsa sredstva, ki se zbirajo v okviru stopenj, izločili iz stopenj za gradnjo določenih objektov, se pravi, da bomo znižali stopnje in na ta način vrnili sredstva gospodarstvu. Če so sredstva - ne vem, na kateri konkretni primer je tovariš mislil - zbrana iz drugih sredstev, skladov skupne porabe ali podobnih sredstev, potem mislim, da je edino pravilno, da se ta sredstva vrnejo gospodarstvu in da jih le-ta uporabi za obratna sredstva, ker je to v tem trenutku najbolj nujno in potrebno.

Hkrati bi vas opozoril še na podatek, s katerim Izvršni svet, ko smo dali obrazložitev k amandmajem Izvršnega sveta, še ni bil seznanjen.

Namreč, gre za podatek, da se je v šestih mesecih letošnjega leta začelo graditi kar 89 novih negospodarskih objektov v predračunski vrednosti 3 milijarde 400 milijonov. V istem obdobju lani je bilo teh objektov 60, torej kar 29 objektov več; lani je znašala predračunska vrednost teh objektov 1 milijardo 100 milijonov, letos 4 milijarde 400 milijonov, se pravi, da je indeks kar 310 ali trikrat toliko. Naj vas spomnim na podatek, ki smo ga dali k obrazložitvi k našim amandmajem za pet mesecev, ko je bilo 63 objektov s predračunsko vrednostjo nekaj več kot 2 milijardi; to pomeni, da se je v juniju začelo na novo graditi 26 objektov, s preko eno milijardo predračunske vrednosti. Tak je torej v zadnjem času trend teh investicij. Kam nas bo to pripeljalo konec leta, kolikor bi se danes Skupščina odločila, da ne sprejme tega zakona, bi težko rekel, toda številke bodo grozovite, tako namreč kažejo vsi investicijski trendi.

Tretja stvar, na katero želim opozoriti, pa je naslednja. Izvršni svet je pismeno predložil na klop dodatne amandmaje tam, kjer je sprejel amandmaje invalidskih organizacij Lendave in se opredelil do amandmajev s področja obrtnih in podobnih dejavnosti in do amandmajev občin Ormož in Novo mesto. Ne želim zavlačevati in ponavljati stvari, ki so podane v obrazložitvi. Menim pa, da je prav, da se v imenu Izvršnega sveta opredelim do ostalih amandmajev, ki smo jih dobili včeraj oziroma danes med sejo zbora.

Pri amandmaju občine Maribor-Pesnica gre za objekte, v katerih zaradi dotrajanosti in varnostnih razlogovni mogoče izvajati osnovnega programa s področja družbenih dejavnosti. Moram reči, da zakon ne prepoveduje adaptacij in vzdrževalnih del, če se s tem ne širijo prostori oziroma če se ne širi dejavnost. Tako v primeru, kolikor gre za adaptacijo oziroma za določeno vzdrževanje, to ni prepovedano z zakonom; kolikor pa je mišljena, kar je tudi navedeno v obrazložitvi, delna zamenjava, se pravi gradnja novega objekta, potem bi bilo to po tem zakonu vsekakor prepovedano. Izvršni svet meni, da ne more sprejeti tega amandmaja.

Občina Kranj se z amandmajem zavzema za izgradnjo novih šol v naseljih, v katerih je zgrajenih več kot 300 stanovanj. V Izvršnem svetu ocenjujemo, da če se nekeje gradijo stanovanja z več kot 300 stanovanji, bi se verjetno morala hkrati graditi tudi šola. Če je to tak primer, potem v zakonu ni omejitve, ker je šola že v gradnji, če pa gre za nov objekt, ki bi se začel graditi sedaj, se v tem primeru ne bi smel graditi teh pet mesecev. Izvršni svet se je opredelil do tega amandmaja in meni, da ga ne more sprejeti.

Glede amandmajev občine Trbovlje in občine Grosuplje, ki so praktično identični, Izvršni svet meni, da ju ne more sprejeti, ker gre za poslovne prostore, vsaj tako je razvidno iz obrazložitve. To so negospodarske dejavnosti. Priporoča pa, da se ti poslovni prostori prodajo za gospodarske dejavnosti - kar nekateri tudi navajajo - za trgovine, skladišča, to je primer občine Grosuplje, kar zakon ne prepoveduje.

Na koncu bi rekel še to, da so se delegati v današnji razpravi v Družbenopolitičnem zboru opredelili in zavzeli, da se ne širijo izjeme. Nekateri so bili celo proti izjemam, ki jih je Izvršni svet že sprejel.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala. Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, potem prekinjam to točko dnevnega reda. Prosim, da se naša skupina delegatov sestane z delegati Zbora občin, skupini pa se lahko pridruži-jo tudi delegati, ki so predlagali amandmaje.

Prehajamo na 5 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na poročilo št. 8-13/84.

Obveščam vas, da je to poročilo strogo zaupne narave, označeno z oznako uradna tajnost, zato ga bomo obravnavali na podlagi tretjega odstavka 430. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, to je brez navzočnosti javnosti.

Prosim predstavnike sredstev javnega obveščanja in vse druge, ki niso v funkciji delegatov, da zapustijo dvorano.

Prehajamo na 8 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na predlog zakona o sofinanciranju programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema Radio-televizije Ljubljana v obdobju 1984-1986.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Predlog zakona je obravnavala Zakonodajno-pravna komisija, ki ni imela pripomb.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Pismenih prijav za razpravo k tej točki dnevnega reda nimam. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog zakona o sofinanciranju programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema Radio-televizije Ljubljana v obdobju 1984-1986.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (102 dleegata glasujeta za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o sofinanciranju programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema Radio-televizije Ljubljana v obdobju 1984-1986 sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o programu statističnih raziskovanj SR Slovenije v letu 1984.

Predlog odloka je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Predlog odloka je obravnavala tudi Zakonodajno-pravna komisija, ki ni imela pripomb.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Pismenih prijav za razpravo nimam. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o programu statističnih raziskovanj SR Slovenije v letu 1984.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (104 delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o programu statističnih raziskovanj SR Slovenije v letu 1984 sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji in delu služb Skupščine SR Slovenije.

Predlog odloka je predložilo predsedstvo Skupščine SR Slovenije.

K predlogu odloka ste prejeli mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in amandma k 2. členu predloga odloka, ki ga je predsedstvo Skupščine SR Slovenije predlagalo v sprejem na podlagi 5. odstavka 289. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije kot sestavni del predloga odloka. Odlok je obravnavala Komisija za informiranje in ni imela pripomb.

Želi predstavnik predlagatelja besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Pismenih prijav za razpravo nimam. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, potem zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji in delu služb Skupščine SR Slovenije na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (103 delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji in delu služb Skupščine SR Slovenije sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Poročilo delegacije o poteku 34. seje ste prejeli. Danes ste prejeli poročilo o poteku 35. seje. Želi predstavnik delegacije besedo? (Da.)

Besedo ima tovariš Miran Potrč, vodja delegacije v Zboru republik in pokrajin.

Miran Potrč: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija vam je pismeno poročilo o zasedanju Zbora republik in pokrajin z dne 28.6.1984 predložila; v njem je opisala potek seje in opozorila na akte, ki so bili na tej seji sprejeti, zato menimo, da ni potrebe, da bi o vprašanjih, ki so bila predmet te seje, ustno poročali.

Danes pa vam je delegacija hkrati na klop predložila pismeno poročilo o zasedanju z dne 19.7.1984. Glede na kratek čas za to sejo zbora in našo današnjo sejo, vam pismeno poročilo nismo mogli prej dostaviti. Zato dovolite, da povsem na kratko povzamem iz poročila nekaj najpomembnejših ugotovitev.

Zbor republik in pokrajin je na tej seji sprejel zakon o dopolnitvi zakona o opravljanju menjalniških poslov in prometu efektivnega tujega denarja v Jugoslaviji. Zakon je bil sprejet v predloženem besedilu, o katerem so naši zbori odločali na seji 11. julija, saj Zvezni izvršni svet ni bil pripravljen upoštevati predlogov naše Skupščine, naj se plačevanje z vsemi in ne le z bariranimi čeki šteje kot devizni priliv od turističnih organizacij združenega dela ter naj se omogoči retransfer bencinskih bonov. Zvezni izvršni svet pa je po razpravi obljubil, da bo posebej proučil vprašanje, naj se dinarski ček Narodne Jugoslavije uporablja tudi za nakup blaga, ne pa le za plačilo turističnih storitev.

Zbor republik in pokrajin je v imenu Skupščine Jugoslavije sprejel družbeni dogovor o zagotavljanju regresa za umetna gnojila in za zaščitna sredstva v letih 1984 in 1985. O tem družbenem dogovoru bo Skupščina SR Slovenije sklepala danes. V odboru podpisnikov tega družbenega dogovora, pri katerem je sodeloval tudi pooblaščen predstavnik Skupščine SR Slovenije v Odboru za finance ter na sestanku predsedujočih delegacij, je bilo namreč ugotovljeno, da je po več kot štirimesečnem usklajevanju ta družbeni dogovor res potrebno sprejeti, saj bi odlaganje njegovega sprejema lahko bistveno otežilo priprave na jesensko setev. Dohodkovni položaj proizvajalcev umetnih gnojil pri sedanjih cenah namreč ne omogoča njihovo rentabilno proizvodnjo, preveliko povečanje cen umetnih gnojil pa bi bilo v nasprotju s projekcijo cen, in kar je še posebej pomembno, vplivalo bi nesorazmerno na stroške pridelave hrane ter na uporabo umetnih gnojil.

Glede na tako stanje in ker so bila v odboru podpisnikov usklajena še odprta sporna vprašanja, da je osnova za zbiranje sredstev za regres za leti 1984 in 1985 lahko tudi družbeni proizvod in ker Zbor republik in pokrajin ob tem družbenem dogovoru v imenu federacije ne sprejema nobenih materialnih obveznosti, je Zbor republik in pokrajin na podlagi večinskega glasovanja delegatov sprejel ta družbeni dogovor. Za njegov sprejem smo glasovali tudi delegati iz Slovenije, zato predlagamo, da tudi Skupščina SR Slovenije glasuje za njegov sprejem in k njemu pristopi.

Zbor republik in pokrajin je sprejel tudi zaključni račun Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin za leto 1983, poslušal je ekspozice Zveznega izvršnega sveta o smernicah za srednjeročni plan ter informacijo Zveznega izvršnega sveta o razlogih, zaradi katerih v roku ni mogel biti predložen tudi osnutek dolgoročnega plana. Osnutek dolgoročnega plana bo v razpravo predložen v avgustu. O obeh aktih, to je o dolgoročnem in o smernicah za srednjeročni plan, pa naj bi se usklajevanje začelo v mesecu novembru.

Tovarišice in tovariši delegati! Delegacija Skupščine SR Slovenije v svojem poročilu tudi obvešča o poteku razprave o majski analizi, o ukrepih in aktivnostih za razvoj drobnega gospodarstva v funkciji uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije ter o poročilu Zveznega izvršnega sveta o izvajanju zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino v začetku leta 1984 s predlogom ukrepov in aktivnosti. V poročilu vam delegacija posreduje vsebino sklepov, ki so bili ob teh točkah dnevnega reda sprejeti, ter vas seznanja s skrajšano vsebino razprave delegatov o teh vprašanjih. Menim, da ni potrebe, da bi vas o tem tudi ustno seznanjali, saj boste lahko kasneje proučili poročilo. V tem delu poročila je namreč namen delegacije predvsem ta, da vas seznanj tudi s stališči drugih delegacij o posameznih vprašanjih.

Glede sprejetih sklepov pa delegacija ocenjuje, da so v sklepe o majski analizi vgrajene vse bistvene ugotovitve, stališča in predlogi Skupščine SR Slovenije ter v sklepe o drobnem gospodarstvu stališča naše Skupščine, ko je o razvoju drobnega gospodarstva razpravljala v maju mesecu.

Glede sklepov o uresničevanju deviznega zakona pa ocenjujemo, da kljub določenemu napredku pri približevanju stališč še vedno odražajo tudi različne poglede in poudarke na delovanje deviznega sistema ter nakazujejo tudi potrebe po njegovem nadaljnjem proučevanju in dograjevanju. Vprašanja uresničevanja deviznega zakona bodo torej ponovno na dnevnem redu v jeseni in o teh vprašanjih vas bomo sproti obveščali.

Na podlagi predloženih poročil in te ustne obrazložitve predlagamo, da potrdite naše delovanje na sejah Zbora republik in pokrajin 28. junija in 19. julija letos.

Tovarišice in tovariši delegati! Delegacija meni, da je dolžna posebej poročati tudi o dosedanjem poteku usklajevanja zakona o določitvi skupnega zneska za financiranje programa graditve in modernizacije tehnične baze Radio-Jugoslavije v obdobju od leta 1981 do leta 1990 v skladu z vsebino sklepa, ki sta ga zbora Skupščine SR Slovenije sprejela na seji 11. julija tega leta in v zvezi z usklajevanjem navedenega zakona.

Skupščina SR Slovenije je v letu 1980 že dala soglasje k zakonu, katerega dopolnitev oziroma spremembo sedaj sprejemamo in o kateri so zbori razpravljali 11. julija. Tedaj je Skupščina sprejela skupno v Jugoslaviji dogovorjeno oceno, da je nujno ustvariti tehnično podlago za delovanje sistema kratkovalovnih oddajnikov, kar naj omogoči, da bomo z našimi informacijami dospeli v vse dele sveta. Sedanja tehnična opremljenost Radia Jugoslavije tega ne omogoča in je zaradi takega stanja naša dežela prav na repu držav glede časovnega obsega in jezikovne pokritosti oddaj za inozemstvo. Potrebnost take naložbe je takrat, v letu 1980 podprla Socialistična zveza Jugoslavije in tudi Socialistična zveza Slovenije. Ker se je sprejemanje takratnega zakona precej zavleklo, so bila sredstva, potrebna za realizacijo programa, izračunana po cenah iz leta 1978, ter je bila zato že v samem zakonu predvidena valorizacija zneskov, kolikor bi prišlo do podražitev prek 5 % proračunske vrednosti. In prav to in samo to je vsebina predlagane spremembe zakona, ker se le-ta nanaša le na višino sredstev, potrebnih za dokončanje del, izključno v obsegu, kot so bila sprejeta in predvidena v zakonu iz leta 1980 ter torej ne gre za nikakršno širjenje oziroma povečanje naložbe.

V skladu s pooblastilom Skupščine SR Slovenije z dne 11. julija je bilo na seji Odbora za finance Zbora republik in pokrajin dne 19. julija opravljeno usklajevanje. Razen slovenske so vse ostale delegacije socialističnih republik in pokrajin imele pooblastilo za glasovanje o zakonu. Naša delegacija takšnega pooblastila ni imela, je pa med usklajevanjem uveljavila obe bistveni pripombi Skupščine SR Slovenije, in sicer najprej, da se celotni predvideni znesek, ki je znašal 2 milijardi 845 milijonov 765 tisoč dinarjev za dokončanje objekta, zmanjša za približno 340 milijonov dinarjev, s tem da se izgradnja predvidenega objekta, tako imenovani center produkcije prenese v prihodnje obdobje, torej po letu 1990, ko bo lažje izdvojiti potrebna sredstva tudi za ta namen. Ustrezno tako dogovorjenemu zmanjšanju bo spremenjena tudi dinamika potrebnih sredstev po posameznih letih, in sicer se leta financiranja podaljšajo od leta 1981 do 1990, kot je bilo v prvotnem zakonu predvideno, na leta 1984 do 1993. Ob tem velja poudariti, da se 52 % celotnega zneska predvideva kot povečanje samo na račun tečajnih razlik, ker je bila oprema izračunana po tečaju v letu 1978 in 52 % razlike predstavljajo samo tečajne razlike, gre pa za opremo, ki je kupljena in v glavnem tudi že prevzeta in montirana.

Če torej upoštevamo navedeno, se dejansko zmanjšanje vrednosti predvidene naložbe, ki se financira dinarsko, zmanjšuje za skoraj 25 %, vse ostalo se namreč nanaša samo na tečajne razlike. Predstavnik predlagatelja je prevzel obveznost, da do naslednjega usklajevanja uskladi načrt zakonskega besedila z dogovorjenim zmanjšanjem.

Ker za obdobje plana 1981-1985 na ravni Jugoslavije ni bil sprejet skupen program negospodarskih naložb, temveč se z vsakoletnimi akti določajo tiste prioritete, ki jih nameravamo financirati v tekočem letu, je bila v Odboru za proračun Zveznega zbora med take prednosti v letu 1984 uvrščena tudi naložba v Radio Jugoslavija. Po izrecni izjavi predstavnika Zveznega izvršnega sveta so zanj v letu 1984 že zagotovljena potrebna sredstva, tako da rebalans zveznega proračuna zaradi sprejetja tega zakona ne pride v poštev, o čemer je bilo dano izrecno zagotovilo Zveznega izvršnega sveta.

Na podlagi navedenega predlagamo, da Skupščina SR Slovenije ugotovi, da so uveljavljene glavne pripombe, ki jih je Skupščina Slovenije dala na svojih zborih 11.7. in da pooblasti svojo delegacijo v Zboru republik in pokrajin, da v smislu drugega odstavka 300. člena ustave glasuje za usklajeni predlog dopolnitve zakona o odločitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa graditve in modernizacije tehnične baze Radia Jugoslavija v obdobju od leta 1981 do 1990. Hvala.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Iz poročila delegacije izhaja, da je ob tej točki potrebno obravnavati tudi osnutek zakona o spremembah zakona o skupnem obsegu sredstev za financiranje programa graditve in modernizacije tehnične baze Radia Jugoslavija v obdobju od leta 1981-1990. Zbor je osnutek zakona obravnaval na seji 11. julija 1984, ko je zadolžil delegacijo, da poroča o poteku usklajevanja.

Danes ste prejeli predlog sklepa v zvezi z omenjenim osnutkom zakona. O tem je sedaj govoril tovariš Miran Potrč.

Začenjam razpravo. Želi o poročilu kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče razpravljati potem zaključujem razpravo. Zboru predlagam, da sprejme naslednji sklep:

Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije sprejema poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku preteklih sej Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ in odobrava njeno delo.

Želi o tem sklepu kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, potem dajem sklep na glasovanje.

Kdor je za predloženi sklep, naj prosim glasuje! (101 delegat glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Sedaj dajem na glasovanje predlog sklepa k osnutku zakona o spremembah zakona o skupnem obsegu sredstev za financiranje programa graditve in modernizacije tehnične baze Radia Jugoslavije v obdobju od leta 1981 do 1990.

Kdor je za predloženi sklep, naj prosim glasuje! (96 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predloženi sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na:

a) osnutek odloka o valorizaciji sredstev, ki so jih vplačale republike in avtonomni pokrajini za leto 1983 za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel območje SR Črne Gore v letu 1979 in

b) osnutek zakona o spremembi zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel območje SR Črne Gore v letu 1979.

Osnutek odloka je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ, osnutek zakona pa je predložil Zboru republik in pokrajin Sabor SR Hrvatske.

Ker gre za povezano problematiko, predlagam, da oba akta obravnavamo skupaj. Se s tem predlogom strinjate? (Da.)

Želi predstavnik delegacije besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Miran Potrč, vodja delegacije.

M i r a n P o t r č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Povsem na kratko.

Vemo, da vsako leto glede na sprejet zakon iz leta 1979 odločamo o revalorizaciji sredstev za odpravo katastrofalnega potresa v Črni gori v letu 1979. Pred nami je ponovno odločitev o takšnem odloku. Gre sicer za rutinski odlok, ki je zasnovan na zakonu, v katerem je določeno, da se valorizacija vrši na podlagi uradnega poročila Zveznega zavoda za statistiko o rasti cen gradbenih del in opreme, vse to glede na cene, ki so veljale na dan 31.12.1979.

Inflacija je v zadnjih nekaj letih pripeljala do tega, da je s predlaganim odlokom ugotovljen indeks rasti cen za gradbene storitve v višini 300,4 %, za opremo pa 314,4 %, kar vse ima za posledico, da valorizacijski količnik znaša skupaj 2,11 in da zaradi tega dinarski znesek valorizacije za SR Slovenijo za leto 1983 znaša 2,378.911.425 dinarjev. Takšna rast obveznosti predstavlja ne samo za Slovenijo, ampak tudi za druge socialistične republike in pokrajine težko obremenitev kljub temu da je v zakonu dogovorjena. Ta sredstva se kot solidarnostna zagotavljajo bodisi iz dohodka delovnih organizacij ali iz osebnega dohodka delavcev. Oba slednja kazalca pa imata občutnejšo počasnejšo rast kot pa cene gradbenih storitev. To dejstvo otežuje zagotavljanje potrebnih sredstev za sicer zakonsko dogovorjeno obveznost.

V tem smislu in iz enakih razlogov smo tudi pri valorizaciji za leto 1982 dosegli v Zboru republik in pokrajin in kasneje med predstavniki izvršnih svetov sporazum s SR Črna gora o drugačni dinamiki vplačil valoriziranih sredstev, kot so predvidena iz že omenjenga zakona iz leta 1979. Predvideli smo namreč, da naj bi se obveznosti ne plačale od 1. aprila do 1. aprila, temveč od septembra do zaključno septembra tekočega leta. Mislimo, da je to nujno storiti tudi letos, to je za obveznosti iz leta 1983 tako, kot je predlagano v sklepu, ki je predložen zboru v sprejem. Ne pričakujemo, da bi v tej smeri imeli kakšne posebne probleme, saj so tovariši iz Črne gore seznanjeni z obsegom težav, ki jih imajo pri zagotavljanju sredstev vse republike in pokrajine. Neposredno pa bo takšen dogovor sprejet med ustreznimi upravnimi organi in izvršnimi sveti socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin.

Iz obsežnega poročila Sklada za obnovo Črne gore o sedanjih rezultatih odpravljanja posledic potresa iz leta 1979 izhaja, da je pomemben del obnovitvenih nalog že opravljen. Zato bi bilo koristno začeti skupščinski postopek za vsestransko oceno višine prihodnjih obveznosti republik in pokrajin pri obnovi Črne gore, ki izvirajo iz veljavne zakonodaje, zlasti pa iz tistega njenega dela, ki se nanaša na valorizacijo.

Korak v tej smeri predstavlja predloženi zakonski osnutek Sabora Hrvaške, ki je bil predložen vsem delegatom. Zakon predvideva, naj bi se kot osnova za valorizacijo upoštevala gibanja cen v preteklem letu, ne pa od leta 1979 naprej in bi s tem valorizacijski količnik vsako leto bil seveda bistveno manjši.

Sabor SR Hrvaške je prvotno menil, da je taka sprememba možna že za valorizacijo v letošnjem letu, vendar je na svoji seji 19.7.1984 sprejel osnutek odloka o valorizaciji za letošnje leto tako, kot je bil predlagan še po starem zakonu, in predlaga, da se o spremembi valorizacijskega količnika oziroma osnove za valorizacijo razpravlja šele od prihodnjega leta naprej. S tem je tudi za naše odločanje ta trenutek pomemben konkretno sam odlok o valorizaciji za letošnje leto in kasneje usmeritev za obravnavo problematike zagotavljanja sredstev za prihodnja leta.

Naša delegacija in tudi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije sta prepričana, da ne glede na povezanost odloka in zakona, ki ga predlaga Sabor Hrvaške, moramo glede na veljavna zakonska določila najprej samostojno presojati ustreznost predlaganega odloka. Ta odlok je v celoti pripravljen v skladu z zakonom in dokler zakon velja, ga je treba sprejeti, glede na težave pri zagotavljanju sredstev pa vztrajati na tem, da se zagotovi, da se na podlagi sodelovanja med izvršnimi sveti republik in pokrajin doseže dogovor o zamiku roka za izpolnitev obveznosti, tako da se te obveznosti ne bodo izpolnjevale od aprila letos do aprila - kar tudi praktično ni mogoče, ker smo že v juliju mesecu - temveč v času do 30. septembra 1985 v enakih dvanajstih začenši z oktobrom letošnjega leta, kar bi bilo tudi normalno, ker bo Zbor republik in pokrajin o tem odloku odločal šele v septembru.

V skladu s tem tudi predlagamo, da Skupščina Slovenije pooblasti svojo delegacijo v Zboru republik in pokrajin, da v taki vsebini da soglasje k usklajenemu predlogu odloka.

Glede zakonskega osnutka Sabora Hrvaške pa predlagamo, da Skupščina SR Slovenije soglaša, da se vsestransko proučijo in ocenijo možnosti za spremembo načina določanja valorizacijskih stopenj in po potrebi tudi ostale rešitve veljavnega zakona ter da se v tem smislu, ob upoštevanju mnenj in stališč tudi drugih republik in pokrajin, sprejme in da soglasje k zakonu, ki bo poleg objektivno ugotovljenih potreb za sanacijo posledic katastrofalnega potresa v Črni gori v letu 1979 v večji meri upošteval tudi spremenjene materialne pogoje in možnosti združenega dela v drugih republikah in pokrajinah. Hvala!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! K tem aktom, o katerih sedaj razpravljamo, ste dobili tudi mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in tudi predlog sklepa, o katerem je govoril tovariš Miran Potrč.

Začenjam razpravo. Pismenih prijav za razpravo k tej točki nimam. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Na glasovanje dajem predlog sklepa k osnutku odloka o valorizaciji sredstev, ki so jih vplačale republike in avtonomni pokrajini za leto 1983 za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel območje SR Črne gore v letu 1979.

Kdor je za takšen sklep, naj prosim glasuje! (94 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Pet delegatov.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je predlog sklepa k osnutku odloka sprejet z večino glasov.

Na glasovanje dajem predlog sklepa k osnutku zakona o spremembi zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel območje SR Črne gore v letu 1979.

Kdor je za sklep, naj prosim glasuje! (95 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (4 delegati.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog sklepa k osnutku zakona z večino glasov sprejet.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je na poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o dosedanjem poteku usklajevanja osnutka družbenega dogovora o zagotavljanju sredstev za umetna gnojila in za sredstva za varstvo rastlin v letih 1984 in 1985 ter o pogojih in načinu uporabe teh sredstev s predlogom družbenega dogovora.

Pobudo za sklenitev tega dogovora je zbor obravnaval na seji dne 28. marca 1984. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je zbor pooblastil, da v skladu z njegovimi stališči k temu aktu sodeluje pri usklajevanju dogovora in ga o tem obvešča. Na podlagi te zaodložitve bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije dal poročilo o poteku usklajevanja. Hkrati pa je za današnjo sejo predložen tudi predlog družbenega dogovora o zagotavljanju sredstev za regres za umetna gnojila in za sredstva za varstvo rastlin v 1984. in 1985. letu in pogojih in načinu koriščenja teh sredstev.

Ker je bil ta družbeni dogovor predložen v tem tednu, ga ni bilo mogoče prevesti v slovenščino, isto velja tudi za družbeni dogovor, ki ga obravnavamo pri naslednji točki. Prosim, da z razumevanjem sprejmete to obvestilo.

Odbor za finance je poleg poročila Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o poteku usklajevanja obravnaval tudi predlog družbenega dogovora na včerajšnji seji. Danes ste prejeli predlog odloka o soglasju in o pristopu k sklenitvi družbenega dogovora. O vsebini tega in o delu v Skupščini Jugoslavije je v svojem poročilu nekaj rekel tudi tovariš Miran Potrč.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Bojan Turk, namestnik predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

B o j a n T u r k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupščina SR Slovenije je na sejah Zbora združenega dela in Zbora občin 28. marca 1984 obravnavala pobudo za pristop k omenjenemu družbenemu dogovoru. Svoje mnenje in predloge do vsebine družbenega dogovora je posredoval Zveznemu izvršnemu svetu in pooblastila svojo delegacijo v Zboru republik in pokrajin in tovariša Milana Kneževiča, člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da v postopku usklajevanja besedila družbenega dogovora uveljavljata vsebino sprejetih stališč iz sklepa Skupščine SR Slovenije.

V Odboru za finance Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ sta bila 11. maja in 18. julija uskaljevalna sestanka pooblaščenih predstavnikov podpisnikov družbenega dogovora. Na prvem usklajevalnem sestanku je predstavnik SR Slovenije poizkušal v celoti uveljaviti vsebino sklepa Skupščine SR Slovenije. V usklajevalnem postopku so bile uveljavljene naslednje pobude in predlogi, ki jih je sprejela Skupščina SR Slovenije.

1. Sprejet je bil naš predlog, da sredstva za regres zagotovijo republike in pokrajini iz svojih virov, da se v družbenem dogovoru načelno opredelijo viri ter da se v primeru, da bo vir proračun, ta sredstva ne zajemajo v dogovorjeni obseg splošne porabe, kar je vsebovano v 2. členu predloga družbenega dogovora.

2. Uveljavljena je bila pripomba, da ni sprejemljiva dodatna obdavčitev kmetijskih proizvodov.

3. V predlogu družbenega dogovora so bolj določeno opredeljene obveznosti proizvajalcev za oskrbo z mineralnimi gnojili in sredstvi za zaščito rastlin in s tem tudi pogojeno uveljavljanje regresa.

V postopku usklajevanja ni bilo mogoče uveljaviti naslednjih pripomb in predlogov:

1. Ni bil sprejet predlog SR Slovenije, da naj regres dobi družbeno organizirana tržna proizvodnja, saj bi s tem spodbujali blagovno tržno proizvodnjo in uspešneje odpravljali prisotno stihijo na tržišču nekaterih najpomembnejših kmetijskih proizvodov in s tem povezane vse negativne posledice. V razpravi je enako mnenje zastopal le predstavnik SR Bosne in Hercegovine, medtem ko so vsi ostali predstavniki republik in pokrajin sicer načelno podprli naš pristop, vendar pa so navajali pri izvedbi vrsto praktičnih težav, kot so dvojnost cen, težnja za povečanje skupne kmetijske proizvodnje, predvsem pa sedanjo stopnjo organiziranosti zadruženstva v drugih republikah in pokrajinah. Vsi ti razlogi kažejo na to, da je takšno načelo v tem trenutku neuresničljivo. Zato so vsi predstavniki, v končnem delu pa tudi predstavnik SR Slovenije, po dodatni proučitvi uskladili, da za drugo polletje 1984 in za leto 1985 regres, ki je v bistvu kompenzacija, dobijo proizvajalci mineralnih gnojil in zaščitnih sredstev. Pri tem je SR Slovenija postavila pogoje, da je to lahko le začasna rešitev in kolikor bomo v letih 1986-1990 sprejemali nov družbeni dogovor, mora biti uveljavljeno načelo regresiranja družbeno organizirane kmetijske proizvodnje.

2. Pripomba SR Slovenije, da naj se sredstva združujejo po republikah in pokrajinah in od tam nakazujejo neposredno upravičencem, ni bila sprejeta, ker se z določilom, da pripada regres proizvajalcem mineralnih gnojil in zaščitnih sredstev menja namen in praktična možnost usmerjanja sredstev.

3. Največ razprave in različnih predlogov ob usklajevanju vsebine družbenega dogovora je bilo podanih pri določanju osnove za deleže republik in pokrajin pri združevanju sredstev. SR Slovenija je predlagala za osnovo in izračun deleža porabo hrane po posameznih republikah in pokrajinah, skupaj z izvozom kmetijskih proizvodov ali vsaj kombinacijo izračuna porabe hrane in deleža v skupnem narodnem dohodku. Druge republike in pokrajini so predlagale za osnovo porabo gnojil, kot na primer Črna gora, delež v ustvarjenem družbenem proizvodu Kosovo, porabo hrane in delež v družbenem proizvodu Hrvaška, Srbija, Makedonija in Vojvodina ter opustitev te opredelitve iz družbenega dogovora Bosna in Hercegovina.

Zvezni izvršni svet je ob tako različnih stališčih v predlogu družbenega dogovora predlagal, da skupna sredstva za izplačilo regresa za mineralna gnojila in za zaščitna sredstva zagotovijo republike in pokrajini sorazmerno svojemu deležu v skupnem družbenem proizvodju Jugoslavije. S predlogom rešitve so na usklajevalnem sestanku dne 18. julija soglašali vsi predstavniki republik in pokrajin, razen predstavnika SR Slovenije.

Ko je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije na svoji seji dne 19. julija obravnaval neusklajeni del družbenega dogovora, je ob ocenjevanju razmer, predvsem na področju oskrbe z mineralnimi gnojili, ekonomskega položaja teh proizvajalcev in ob dejstvu, da so bili vsi ostali udeleženci družbenega dogovora soglasni s predlogom Zveznega izvršnega sveta, ugotovil,

- da smo tik pred jesensko setvijo, za katero potrebujemo pravočasno potrebne količine mineralnih gnojil in zaščitnih sredstev;

- da je oskrba z mineralnimi gnojili nezadovoljiva in da je zato osnovni razlog izredno slabo ekonomsko stanje proizvajalcev teh sredstev in da je zaradi tega potrebno družbeni dogovor čimprej sprejeti;

- da predstavlja sprejem omenjenega družbenega dogovora interventni ukrep za čas od 1.7.1984 do 31.12.1985;

- da s tem družbenim dogovorom po vsebini uvajamo kompenzacijo v proizvodnjo mineralnih gnojil in zaščitnih sredstev in da je za te namene vir sredstev proračun SR Slovenije;

- da se predlagana osnova za združevanje sredstev povezuje z uveljavitvijo regresa oziroma kompenzacije za proizvajalca mineralnih gnojil in zaščitnih sredstev;

- da je za združevanje sredstev na nivoju Jugoslavije v tem primeru težko uveljaviti drugo osnovo kot delež v ustvarjenem družbenem proizvodju;

- da se združevanje sredstev po tem družbenem dogovoru izvzema iz dogovorjenega obsega splošne porabe;

- da s predlogom družbenega dogovora združujemo v letu 1984 od prvotno predvidenih 22 milijard le 4,5 milijarde dinarjev;

- da je poraba gnojil v SR Sloveniji na ha precej večja kot v ostalih delih Jugoslavije in da je Zvezni izvršni svet pri pripravi predloga družbenega dogovora v iskanju ustreznih rešitev delno upošteval mnenje in predloge Skupščine SR Slovenije in da so ostali predloži, ki sicer niso bili sprejeti, načelno povsem sprejemljivi in ostajajo kot najprimernejša osnova za sprejemanje podobnega družbenega dogovora v letih 1986-1990.

Iz vseh teh razlogov predlaga Izvršni svet Skupščine SR Slovenije Skupščini SR Slovenije, da pristopi k tako usklajenemu družbenemu dogovoru in da pooblasti tovariša Jožeta Strleta, predsednika Republiške skupnosti za cene, da v njenem imenu podpiše omenjeni družbeni dogovor. S tem bi se tudi spremenil predlog Izvršnega sveta in predlog odloka, ki je pripravljen. Zaradi službene odsotnosti tovariša Kneževiča, ne more tega dogovora podpisati, zato predlagamo, da bi bil podpisnik tega dogovora tovariš Jože Strle.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa! Pričenjam razpravo o predlogu odloka, o predlogu družbenega dogovora in poročilu Izvršnega sveta. Pismenih prijav za razpravo nimam. Želi kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovariš Ilija Bregar, področje gospodarstva, 1. okoliš, Ljubljana Bežigrad.

I l i j a B r e g a r : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Glede na to, da je predloženo gradivo strogo zaupno, nismo mogli o njem temeljito razpravljati. K razpravi pa me je spodbudila uvodna beseda tovariša Turka. Gre namreč za regres proizvajalcem. Videti je, kot da nas zgodovina ni naučila ničesar. Ne glede na to, na katera področja smo usmerjali kompenzacije ali regres, se je nazadnje izkazalo, da smo s tem samo podpirali njihovo lenobo oziroma da smo samo pokrivali izgubo. In tako bo verjetno tudi tokrat. Zato me preseneča, da pristajamo na podpisovanje le-tega. Denar, ki ga zbiramo, dajemo pravzaprav proizvajalcem, ne pa tistim, ki bi ta gnojila potrebovali in uporabljali. Tako verjetno mislijo kmetje, ki jim je regres namenjen.

Druga stvar, ki sem jo danes prvič slišal, pa je, da bi ta regres dobili tržno usmerjeni proizvajalci. Menim, da je ta stališča verjetno tudi v Sloveniji težko sprejeti, predvsem iz naslednjega razloga: kmetije so namreč tako majhne, da bi jih zelo težko tržno usmerili. Tako majhne pa smo sami naredili, kajti pri enem ha zemlje je težko biti tržno usmerjen.

Dalje, ne bi se spuščal v razpravo o razdelilniku glede na nacionalni dohodek. Verjetno je pravilen, saj so ga izračunali matematiki. Kljub temu pa pri tem vendarle manjka še nekaj in mogoče je prav zaradi tega to gradivo strogo zaupno. Namreč, od kod in kako bodo republike in pokrajine zbirale ta denar? Ali je mogoče to strogo zaupno, da se bodo podražile na primer pijače, cigarete ali kava, ki je že itak draga? Prosim, če mi lahko kdo odgovori na to vprašanje!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Zadnje vprašanje sploh ni več predmet dogovora. Koncept, ki smo ga obravnavali marca ali aprila meseca, je imel oznako strogo zaupen in je predvideval povečevanje prometnih davkov za pivo in še nekatere druge izdelke. V tem konceptu, kjer je številka tudi bistveno znižana, je dovoljeno povečanje cen proizvajalcem umetnih gnojil. Razlika do ekonomske cene pa se zagotovi s kompenzacijskimi sredstvi iz tega dogovora.

Na vprašanje, zakaj ima ta dogovor, ki sedaj nima nobenih kvantifikacij, značaj strogo zaupne narave, tudi sam nisem dobil odgovora. Viri sredstev za te namene pa so sedanji prometni davki, ki se zbirajo prek proračunov, v letošnjem letu pa se odstopi del temeljnega prometnega davka od kave republikam in pokrajinama.

Toliko v pojasnilo, če pa česa nisem povedal, naj me tovariš Turk dopolni.

Še na nekaj sem pozabil opozoriti, gre pa za idejo o tržno usmerjenih proizvajalcih. To je slovenska ideja, ki pa je naletela na določene probleme, zato nikakor nismo mogli v tem času najti skupnega jezika. Tovariš Turk pa je omenil, da se bo o tem razpravljalo pri konceptu za obdobje 1986-1990.

Besedo ima tovariš Mihael Vrtačnik, kmetijsko področje, 5. okoliš, Lenart.

M i h a e l V r t a č n i k : Zastavil bi konkretno vprašanje. Rad bi vedel, koliko predstavlja 15,24 %? Menim tudi, da sistem koriščenja nikakor ni dodelan, ker so mogoče velike malverzacije. Nadalje, najprej bomo plačevali regrese, potem pa še drago kupljeno koruzo. To se lahko zgodi. Celotni družbeni dogovor pa je sestavljen diletantsko. Prav tako mi še ni povsem jasno, kdo bo dobil ta regres? Takih in podobnih vprašanj je verjetno še več, morali bi se le boljše poglobiti v ta družbeni dogovor. Zanima me tudi, kako je glede zaščitnih sredstev in koliko jih sploh dobimo od drugod? O zaščitnih sredstvih menda ni bilo veliko rečenega.

Nadalje bi želel vedeti, kakšen bo delež Pinosa, ki izdelava največ teh sredstev v Jugoslaviji?

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala! Kdo želi odgovoriti na zastavljena vprašanja? Besedo ima tovariš Bojan Turk.

B o j a n T u r k : Najprej bi odgovoril na vprašanje, kakšna je obveznost Slovenije. To je enostavno izračunati. Če smo rekli, da je nekaj čez 15 % v skupnem družbenem proizvodju Jugoslavije, potem to znese okoli 68 starih milijard za letošnje leto.

Dalje, iz besedila dogovora je tudi razvidno, da je trenutno potreba predvsem po regresiranju proizvajalcem umetnih gnojil, o vprašanju regresiranja zaščitnih sredstev pa bo še tekla razprava. Imenovano je tudi koordinacijsko telo, ki naj bi usklajevalo zadeve po predhodnem posvetu v ustreznih organih posameznih republik in pokrajin.

S pripombo, da kompenzacija proizvajalcem umetnih gnojil ni najboljša varianta, se tudi v Sloveniji strinjamo, ker se ta učinek dejansko izgubi. Vendar v sedanjem položaju in ob takim napovedanem povečanju cene umetnih gnojil menim, da je nemogoče, da ne bi to povzročilo negativnih posledic na kmetijsko proizvodnjo v vsej Jugoslaviji. Glede na to je nujno, da se del te cene kompenzira na način, kot je trenutno predlagan.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Niste še odgovorili na vprašanje, kdo bo in na kakšni osnovi dobil denar?

B o j a n T u r k : Menim, da je to jasno razvidno iz besedila družbenega dogovora. Namreč, v 8. členu je napisano, da lahko proizvajalci ta regresa uveljavljajo z določeno dokumentacijo, kar pomeni, da ga dobijo po količini proizvedenih gnojil oziroma poslanih gnojil na celotno naše tržišče. Po udeležbi v pokrivanju potreb jugoslovanskega tržišča bodo seveda sredstva tudi dobili.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovariš Miran Potrč.

M i r a n P o t r č : Tovarišice in tovariši delegati! Zaradi preciznosti v zvezi z odgovorom bi dodal samo še eno dopolnitev.

Sklenjeni so samoupravni sporazumi med proizvajalci umetnih gnojil in porabniki. Proizvajalci umetnih gnojil se s temi dogovori obvezujejo, da bodo zagotavljali za jugoslovansko tržišče potrebna umetna gnojila, v letu 1985 pa tudi zaščitna sredstva v skladu s temi samoupravnimi sporazumi. Ta sredstva pa dobijo, ko enakomerno, v skladu s temi samoupravnimi sporazumi zagotovijo dobavo in ko to zagotovljeno dobavo dokumentirajo z dobavnicami, računi in tako naprej.

V zvezi s splošnim vprašanjem tega dogovora pa naj na kratko ponovim tisto, kar sem že povedal v uvodnem poročilu delegacije. S strani predstavnikov Zveznega izvršnega sveta smo bili obveščeni o pomenu podpisa tega dogovora. Želel bi vam zagotoviti, da je o vprašanju podpisa tega dogovora, ne samo na sestanku podpisnikov, ki je bil 18. julija, ampak tudi na sestanku predsedujočih delegacij tekla zelo temeljita, več kot dve uri trajajoča razprava, v kateri je predstavnik Zveznega izvršnega sveta najodgovorneje izjavil, da je podpis tega družbenega dogovora potreben zaradi zagotovitve jesenske sestve. Vi namreč veste, da so proizvajalci umetnih gnojil v težki situaciji, razlogov za to je več; med njimi je eden, ne najmanj pomemben razlog tudi način financiranja izgradnje teh objektov, ki je bil v zadnjih letih deloma s sovlaganji tudi Slovenije, v največjem delu pa financiran s tujimi krediti. Na teh osnovah je prišlo do takšnih tečajnih razlik, ki jih je težko kdo predvideval takrat, ko je investicijo začel in dokončeval, tako da je dohodkovni položaj proizvajalcev umetnih gnojil takšen, da brez povečanja cen ne morejo rentabilno proizvajati. Vprašanje je, ali naj v tej situaciji dovolimo 50 in več odstotno povečanje cen umetnih gnojil zaradi projekcije cen, zaradi cen kmetijskih proizvodov, ker če jih bomo držali, potem ne bo nihče umetna gnojila koristil, če bomo pa cene kmetijskih proizvodov spustili, pa vemo, kaj bo to pomenilo za življenjske stroške. Iz teh razlogov je bila najdena kombinacija, deloma povečanja cen, deloma pa kompenzacije, s tem da to pomeni, da bo kmetijski proizvajalec, ki bo s tem dobil umetno gnojilo le nekaj cene, kot če kompenzacije ne bi bilo, imel večji interes za proizvodnjo, v pričakovanju tega pa seveda tudi večjo porabo gnojil in večjo kmetijsko proizvodnjo, kar je skupen interes v vsej Jugoslaviji.

To so bili razlogi, zaradi katerih je tudi naša delegacija v Zboru republik in pokrajin 19.7. glasovala za ta družbeni dogovor, seveda ne v imenu republike, ampak v imenu federacije. Ocenili smo namreč, da po vseh teh argumentih, ki jih ne bi širše razlagal, ni nobene druge možnosti, kot da se vsak zase osebno res prepriča, da je ne najboljša, vendar v tem času edino mogoča rešitev to, da zagotovimo potrebno kmetijsko proizvodnjo od jeseni naprej.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Želi morda še kdo razpravljati? (Ne.): Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka z naslednjo dopolnitvijo v drugem odstavku: "Skupščina SR Slovenije pooblašča tovariša Jožeta Strleta, predsednika Republiške skupnosti za cene, da v imenu Skupščine SR Slovenije...." Ostalo besedilo ostane nespremenjeno.

Želi o tej spremembi in dopolnitvi odloka kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem predlog odloka z dopolnitvijo na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (96 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (8 delegatov.)

Ugotavljam, da je predlog odloka z dopolnitvijo sprejet z večino glasov.

K tej točki dnevnega reda predlagam še dodaten sklep: "Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, njen pooblaščenec v dogovarjanju in njena delegacija v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ naj upoštevajo oziroma opozorijo na pravne sistemske vidike sklepanja tega dogovora, razvidne iz poročila Zakonodajno-pravne komisije z dne 25.7.1984."

To poročilo smo dobili in glede na opozorilo predlagam zboru, da sprejme k temu odloku še ta dodaten sklep.

Želi kdo razpravljati o tem dodatnem sklepu? (Ne.) Če ne želi nihče razpravljati, potem zaključujem razpravo in dajem ta sklep na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (97 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (6 delegatov.)

Ugotavljam, da je predloženi sklep sprejet z večino glasov.

Vračamo se na 2 . i n 3 . t o č k o d n e v n e g a r e d a ,

Medzborovska skupina je končala z delom in prosim tovariša Bernarda Krivca, da da poročilo.

B e r n a r d K r i v e c : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina je proučila obširno razpravo in sklenila predlagati k stališčem, ki ste jih dobili na klop, naslednje spremembe in dopolnitve.

Na strani 1, prvi odstavek, v peti vrsti se doda besedilo: "z uvodno besedo".

V prvi alineji na strani 4, v drugem odstavku se v peti vrsti črta besedilo: "porušeni tržnih razmerij", na koncu tega stavka pa se doda tale stavek: "Preprečiti je treba poslabšanje konkurenčne sposobnosti in izvozne naravnosti predelovalne industrije zaradi vsiljenih samoupravnih sporazumov in nelegalnih dodatkov cenam".

V zadnjem odstavku se prvi stavek spremeni in se glasi: "Z dvigom kvalitete gospodarjenja, boljšo organizacijo in produktivnostjo dela si je treba prizadevati proti nadaljnjemu padanju realnih osebnih dohodkov."

Na strani 5, v četrti vrsti, kjer se govori o živinoreji in klanju živine, se ta stavek spremeni in se glasi: "Izvršni svet pripravi ukrepe, s katerimi bo preprečeno sedanje preobsežno klanje živine in realiziran planirani odkup pšenice, četudi ni bilo treba za to uvoziti koruzo."

V drugem stavku se doda nov odstavek, ki se glasi: "V družbenih dejavnostih je treba zagotoviti selekcijo zadovoljevanja potreb in racionalizirati njihovo delovanje":

Na koncu tega odstavka se črta beseda "vse", tako da se stavek glasi: "Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj ob pripravi osnutka resolucije za leto 1985 prouči možnosti za ustavitev sedanjega padanja deleža sredstev za družbene dejavnosti v družbenem proizvodu."

Prvi odstavek na strani 7 se spremeni tako, da se glasi: "Glede načrtovanja posameznih projektov je treba nadaljevati s strokovnim preverjanjem in pripravo alternativnih možnosti in rešitev ter zagotoviti, da bodo s temi projekti dosegli prehod iz ekstenzivnega v intenziven način proizvodnje, s tehnološko modernizacijo proizvodnje, povečani prispevek v novoustvarjeni vrednosti na podlagi znanja ter nižje specifične porabe energije in repromateriala kot tudi, da bomo na podlagi mednarodne učinkovitosti in konkurenčnosti povečali izvozno usmerjenost ter povečali dohodek slovenskega gospodarstva."

Odločitve o investicijskih namerah bodo sprejeli delavci, ki bodo samoupravno združevali sredstva in prevzeli odgovornost za učinkovitost naložb v skladu z zakonom o razširjeni reprodukciji in minulem delu."

To so torej bile pripombe k majski analizi.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa. Začenjam razpravo o poročilu k tej točki dnevnega reda. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog ugotovitev, stališč in sklepov k 2. točki dnevnega reda s predlogi sprememb, ki jih predlaga medzborovska skupina.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (88 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Trije delegati.)

Ugotavljam, da so predlogi, ugotovitev, stališč in sklepov skupaj s spremembami in dopolnitvami skupine delegatov sprejeti z večino glasov.

Vračamo se na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog smernic za dolgoročni plan SR Slovenije.

Prosim poročevalca tovariša Bernarda Krivca za poročilo.

B e r n a r d K r i v e c : Medzborovska skupina je proučila tudi to razpravo in k predlogu smernic predlaga samo to, da se na koncu druge vrstice dodajo besede: "in uvodne besede". Drugih sprememb skupina ne predlaga, pač pa sprejema amandmaje Izvršnega sveta, ker je v tem amandmaju že večina odgovorov oziroma pojasnil. Celotno ostalo razpravo pa smatra kot predloge zaradi tega, ker so to smernice in bi se do nekaterih stvari težko opredelila.

Izvršni svet in odgovorni za plan bodo te predloge in smernice proučili. Tisti, ki so dali pismene zahteve, bodo dobili odgovore, v naslednjem gradivu bodo upoštevani tudi nekateri predlogi. Vse predloge in pripombe pa je težko vnaprej ocenjevati. Hvala lepa.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : To je tudi napisano v eni točki, ki je predložena k sklepu. Želi o poročilu skupine kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih Izvršnega sveta, ki jih podpira tudi medzborovska skupina delegatov.

Na glasovanje dajem amandmaje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki so razvidni iz dopisa z dne 24.7.1984 in katere podpira tudi medzborovska skupina.

Kdor je za predlagane amandmaje Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (93 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da so amandmaji Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki so razvidni iz dopisa z dne 24.7.1984, sprejeti z večino glasov.

Dajem na glasovanje predlog smernic za dolgoročni plan SR Slovenije v celoti.

Kdor je za predlog smernic, naj prosim glasuje! (92 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Trije delegati.)

Ugotavljam, da je predlog smernic za dolgoročni plan SR Slovenije sprejet z večino glasov.

Dajem na glasovanje še predlog ugotovitev in stališč, skupaj s predlogom sprememb skupine delegatov.

Kdor je za predlog ugotovitev in stališč z dopolnitvijo medzborovske skupine, naj prosim glasuje! (90 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Trije delegati.)

Ugotavljam, da je predlog ugotovitev in stališč k predlogu smernic sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o poteku usklajevanja družbenega dogovora o določitvi virov sredstev za financiranje blagovnih rezerv s predlogom družbenega dogovora.

Pobudo za sklenitev tega dogovora je zbor obravnaval na seji dne 28. marca 1984. Zbor je pooblastil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, da v skladu z njegovimi stališči k temu aktu sodeluje pri usklajevanju dogovora in ga o tem obvešča. Na podlagi te zadolžitve bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije dal poročilo o poteku usklajevanja. Hkrati pa je za današnjo sejo predložen tudi predlog družbenega dogovora o določitvi virov sredstev za financiranje blagovnih rezerv, ki ste ga prejeli danes na klop.

Družbeni dogovor sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki je predložila poročilo in ste ga prejeli danes na klop. K družbenemu dogovoru ste prejeli tudi predlog sklepa, ki je bil pripravljen na podlagi razprav.

Želi predstavnik Izvršnega sveta podati informacijo o usklajevanju? (Da.) Prosim, besedo ima tovariš Alojz Klemenčič, predsednik Republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve.

A l o j z K l e m e n č i č : Tovarišice in tovariši delegati! Skupščina SR Slovenije je marca letos obravnavala pobudo za sklenitev družbenega dogovora o določitvi virov sredstev za financiranje blagovnih rezerv in osnutek dogovora. Skupščina SR Slovenije je na sejah Zbora združenega dela in Zbora občin dne 28.3. sprejela pobudo in dala soglasje k predloženemu osnutku in hkrati pooblastila svojega predstavnika, da v postopku usklajevanja v Skupščini uveljavlja naslednja stališča in pripombe.

1. Skupščina SR Slovenije je menila, da je potrebno pred sklenitvijo družbenega dogovora sprejeti zakon o sistemu blagovnih rezerv. Z uveljavitvijo take pripombe oziroma stališča smo želeli jasneje opredeliti odnos med obveznostmi za oblikovanje blagovnih rezerv na vseh ravneh, ki je predmet navedenega zakona in zagotovitvi virov za financiranje blagovnih rezerv na posameznih ravneh, ki je predmet tega dogovora. Taka zahteva je bila potrebna tudi zaradi tega, ker so bile v osnutku družbenega dogovora številne nejasnosti, kateri viri so namenjeni za financiranje blagovnih rezerv na posameznih ravneh.

V času usklajevanja je predlagatelj pripravil dopolnitev zakona o sistemu blagovnih rezerv, kjer je predvideno, da Zvezni izvršni svet in izvršni svet republik in pokrajin vsako leto sklenejo dogovor, s katerim urejajo način in dinamiko oblikovanja, obnavljanja in koriščenja blagovnih rezerv ter pogoje za sprejemanje ukrepov za intervencije na tržišču. S tem je vzpostavljena povezava med sistemskim zakonom in tem dogovorom.

Predlagatelj družbenega dogovora je tudi spremenil posamezne določbe, tako da je iz njih jasno razvidno, kakšen del sredstev se namenja za financiranje zveznih blagovnih rezerv in kakšen del za financiranje blagovnih rezerv v republikah in pokrajinah.

Menimo, da je z navedenimi spremembami in dopolnitvami vsebinsko uveljavljena zahteva Skupščine SR Slovenije. S tem pa še ni v celoti uveljavljena zahteva o sočasnosti sprejemanja zakona in družbenega dogovora.

Pri tem je potrebno poudariti, da so problemi financiranja blagovnih rezerv v nekaterih republikah in pokrajinah izredno pereči. Nadaljnje odlaganje podpisa dogovora pomeni poslabšanje položaja. Zato predlagamo, da Skupščina SR Slovenije zaradi navedenih razlogov in ob ugotovitvi, da je pripomba Skupščine prispevala k spremembam nekaterih opredelitev v predlogu zakona o temeljnih sistema blagovnih rezerv in tega družbenega dogovora, ne vztraja na njunem sočasnem sprejemanju.

2. V zvezi z usmerjanjem sredstev iz drobnoprodajnih cen naftnih derivatov, kave in južnega sadja sta bili v osnutku predloženi dve rešitvi, in sicer: po prvi je bilo predvideno usmerjanje dela sredstev za te namene iz temeljnega prometnega davka, z drugo rešitvijo pa naj bi se zagotovila sredstva za uvedbo dodatnega prispevka v drobnoprodajni ceni teh proizvodov. V postopku usklajevanja naslednji ni dobil podpore, ker bi to poleg že izvršene spremembe cen naftnih derivatov zahtevalo še dodatno povečanje cen.

Menimo, da so razlogi utemeljeni in predlagamo, da Skupščina SR Slovenije ne vztraja na uveljavitvi pripombe, s katero je podpirala drugo rešitev, to se pravi dodatek ob ceni in ne usmeritve iz prometnega davka.

3. Osutek družbenega dogovora je predvideval, da se temeljni prometni davek od cene kave v celoti usmerja za financiranje zveznih blagovnih rezerv. Skupščina SR Slovenije je menila, da takšna rešitev ni sprejemljiva. V postopku usklajevanja je bila pripomba uveljavljena na ta način, da se tisti del prometnega davka, ki pripada republikam oziroma pokrajinama, usmeri za financiranje republiških oziroma pokrajinskih blagovnih rezerv. Drugi del prometnega davka od tega proizvoda, ki pripada federaciji, pa se usmerja za financiranje zveznih blagovnih rezerv. Menimo, da je tako v celoti uveljavljena pripomba Skupščine SR Slovenije.

4. Osutek družbenega dogovora je predvideval kot vir tudi sredstva iz dela prihodkov na podlagi razlike v ceni blaga v zalogah v trgovini, ki nastanejo ob spremembah cen, tako imenovane inventurne razlike. Predvideno je bilo, da se ta sredstva usmerjajo v višini 50 % za financiranje zveznih in 50 % za financiranje republiških in pokrajinskih blagovnih rezerv.

Skupščina SR Slovenije je menila, da takšna rešitev ni sprejemljiva in predlaga, da se za obratna sredstva v trgovini zagotovijo najmanj 50 % ugotovljenih razlik. O navedenem vprašanju je bila širša razprava. Na zadnjem usklajevanju po sestanku je bilo doseženo soglasje predstavnikov vseh skupščin republik in pokrajin, da se navedeni vir ne uporabi za financiranje zveznih blagovnih rezerv, skupščine republik in pokrajin pa s svojimi akti določijo, kolikšen del ugotovljenih razlik se usmeri za financiranje blagovnih rezerv v republiki oziroma pokrajini in kolikšen del ostane trgovski organizaciji za obratna sredstva.

Menimo, da je s predloženo rešitvijo v celotu uveljavljena pripomba Skupščine SR Slovenije. Z navedenim predlogom se ni strinjal predstavnik Gospodarske zbornice Jugoslavije in predstavniki treh republiških gospodarskih zbornic. Predloženo je, da ponovno proučijo svoja stališča.

Tovarišice in tovariši delegati! Predlagamo, da sprejmete informacijo o poteku usklajevanja družbenega dogovora o določitvi virov sredstev za financiranje blagovnih rezerv ter pooblastite svojega predstavnika za dokončno uskladitev in podpis družbenega dogovora. Hvala lepa!

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa! Začenjam razpravo. Pismenih prijav za razpravo nimam. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, potem prehajamo na glasovanje. Na glasovanje dajem predlog sklepa, ki ste ga prejeli k tej točki dnevnega reda.

Kdor je za predloženi sklep, naj prosim glasuje! (101 delegat glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predloženi sklep sprejet z večino glasov.

Tako kot pri prejšnji točki dnevnega reda predlagam tudi k tej točki še dodaten sklep, ki izhaja iz poročila Zakonodajno-pravne komisije, in sicer:

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, njen pooblaščenec v dogovarjanju in njena delegacija v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ naj upoštevajo oziroma opozorijo na pravno-sistemske vidike sklepanja tega dogovora, razvidne iz poročila Zakonodajno-pravne komisije z dne 25.7.1984.

Začenjam razpravo o tem predlogu sklepa. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, zaključujem razpravo in dajem predloženi sklep na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (99 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predloženi sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o pripravi in usklajevanju družbenega dogovora o pogojih za organiziranje in skupno financiranje mednarodnih športnih tekmovanj v Jugoslaviji.

Poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ste prejeli. Želi predstavnik Izvršnega sveta še dodatno obrazložiti poročilo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Pismenih prijav za razpravo k tej točki nimam. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Skupščina SR Slovenije se je seznanila s potekom usklajevanja družbenega dogovora o pogojih za organiziranje in skupno financiranje mednarodnih športnih tekmovanj v Jugoslaviji in sprejema poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in njegove predloge glede nadaljnega usklajevanja in sprejema družbenega dogovora.

2. Skupščina SR Slovenije pooblašča svojo delegacijo v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da v usklajevalnem postopku izhaja iz sprejetega poročila Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in da soglasje k predlogu družbenega dogovora.

Želi o tem sklepu kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem predloženi sklep na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (96 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na predlog družbenega dogovora o določanju skupnih elementov stanovanjske in komunalne politike.

Predlog družbenega dogovora je predložila Zvezna konferenca SZDL. K predlogu družbenega dogovora ste prejeli pismo Stalne konference mest in občin Jugoslavije. Danes ste prejeli poročilo Zakonodajno-pravne komisije, predlog odloka o sprejemu družbenega dogovora in predlog sklepa, ki je bil pripravljen na podlagi razprav.

Pričenjam razpravo. Pismenih prijav za razpravo k tej točki nimam. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, zaključujem razpravo.

Najprej bomo glasovali o predlogu odloka o sprejemu predloga družbenega dogovora o določanju skupnih elementov stanovanjske in komunalne politike.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (93 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o sprejemu predloga družbenega dogovora o določanju skupnih elementov stanovanjske in komunalne politike sprejet z večino glasov.

Dajem na glasovanje sklep k predlogu družbenega dogovora o določanju skupnih elementov stanovanjske in komunalne politike.

Kdor je za predloženi sklep, naj prosim glasuje! (95 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Trije delegati.)

Ugotavljam, da je predloženi sklep k predlogu družbenega dogovora sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med SFR Jugoslavijo in Republiko Italijo o ribolovu v Tržaškem zalivu v okviru obmejnega gospodarskega sodelovanja in blagovne menjave z Italijo.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložila v obravnavo Skupščina SFR Jugoslavije. K predlogu odloka ste prejeli mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in predlog odloka o soglasju k predlogu zakona, o katerem bomo glasovali.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Pismenih prijav za razpravo k tej točki nimam. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo.

Na glasovanje dajem predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma med SFR Jugoslavijo in Republiko Italijo o ribolovu v Tržaškem zalivu v okviru obmejnega gospodarskega sodelovanja in blagovne menjave z Italijo.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (94 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o soglasju k predlogu zakona sprejet z večino glasov.

Glede na pripombe Komisije za mednarodne odnose pa predlagam zboru, da sprejme še naslednji sklep:

Skupščina SFR Jugoslavije naj pri dokončni redakciji besedila sporazuma upošteva redakcijske popravke besedila, ki jih predlaga Komisija za mednarodne odnose Skupščine SR Slovenije, ki so razvidni iz njenega poročila z dne 18.7. 1984 in so sestavni del tega sklepa.

Želi o tem sklepu kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo.

Kdor je za predloženi sklep, naj prosim glasuje! (98 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep soglasno sprejel.

Prehajamo na 18. točko dnevnega reda, to je na predlog periodičnega delovnega načrta Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za IV. trimesečje 1984.

Danes ste prejeli novo besedilo periodičnega delovnega načrta, ki se bistveno ne razlikuje od predloga, ki ste ga predhodno prejeli. V novem predlogu gre le za drugačno razporeditev zadev na posamezne seje zbora v IV. trimesečje 1984. V periodični delovni načrt je namreč uvrščena še seja zbora 26. septembra 1984, ki jo bo potrebno sklicati zaradi obravnav zadev iz pristojnosti Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ, le-ta ima seja 28. septembra 1984. Pri tem je treba opozoriti, da se s te seje izloči predlog družbenega dogovora o določanju virov sredstev za financiranje blagovnih rezerv, ker ga je zbor obravnaval na današnji seji.

Predlog periodičnega delovnega načrta so obravnavala tudi delovna telesa Skupščine in zbora in s njim soglašala.

Na podlagi predloga Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije predlagam, da na seja 24.10.1984 uvrstimo tudi obravnavo poročila Izvršnega sveta SR Slovenije o železniški nesreči v Divači in o stanju na področju varnosti železniškega prometa, kar je danes v uvodu predlagala predstavnica tovarišica Žibertova.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga še te-le spremembe in dopolnitve v predlogu periodičnega delovnega načrta.

Na seja zbora dne 26.9.1984 naj se vključi predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o Narodni banki Slovenije z osnutkom zakona in predlog za izdajo zakona o podaljšanju roka za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1985 z osnutkom zakona in na seja zbora dne 12.12.1984 problematika družbeno-ekonomskega položaja delavcev v družbenih dejavnostih. Nadalje predlaga, da se iz predloga periodičnega delovnega načrta odloži zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa, ki je predviden na sejah zborov dne 24.10. in 26.12.1984. Predlaga tudi, da se odloži obravnavo poročila o izvajanju zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije.

Mimo navedenih sprememb Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga tudi, da se v predlog periodičnega delovnega načrta ne vključi obravnavo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih razmerjih, ker meni, da je možno vsebino 102. člena navedenega zakona urediti v družbenem dogovoru o skupnih osnovah za zagotavljanje in uresničevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji.

Razlogi za te predloge, ki jih daje Izvršni svet k našemu periodičnemu delovnemu načrtu, so pisмено priloženi v stališčih, ki ste jih danes dobili.

Ob vseh navedenih spremembah in dopolnitvah pa je seveda treba upoštevati, da bodo glede na načelo odprtosti periodičnega delovnega načrta vanj po potrebi uvrščene tudi tiste aktualne zadeve, ki jih bodo narekovale trenutno gospodarske razmere. To velja tudi za zadeve iz pristojnosti Skupščine SFR Jugoslavije, ki bodo predložene Skupščini v soglasje oziroma za katere bo ocenjeno, da jih je zaradi pomembnosti potrebno obravnavati tudi na seji zbora.

Predlagam, da predloženi predlog periodičnega delovnega načrta zbor na današnji seji sprejme. Predlagam, da glede na dopolnitve periodičnega delovnega načrta s poročilom Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o železniški nesreči v Divači in o stanju na področju varnosti železniškega prometa ob tej točki obravnavamo tudi današnjo informacijo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki je bila dana na skupnem zasedanju, predvsem z vidika, v kakšni vsebini naj se pripravi gradivo za seja 24.10.1984.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.)

Predlagam, da zbor najprej razpravlja o informaciji Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o železniški nesreči v Divači v povezavi s poročilom, ki bo obravnavano na seji 24.10.1984. Gre za to, ker na skupnem zasedanju ni bilo mogoče postaviti morebitno vprašanje, zato sem izkoristil možnost ob periodičnem delovnem načrtu, da tudi to opravimo. Ni nobenih vprašanj, nobene razprave? (Ne.) Zaključujem razpravo in prehajamo na obravnavo periodičnega delovnega načrta.

Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, potem zaključujem razpravo in zboru predlagam, da sprejme naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije sprejema periodični delovni načrt za IV. trimesečje 1984.

2. Skupina delegatov iz tretjega odstavka 241. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije naj na podlagi predlogov in pripomb pripravi prečiščeno besedilo periodičnega delovnega načrta za IV. trimesečje 1984, ki naj se objavi v Poročevalcu Skupščine SR Slovenije.

Želi o tem sklepu kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, zaključujem razpravo in dajem predloženi sklep na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (100 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predloženi sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 19. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

1. Predlog odloka o razrešitvi namestnika predsednika Republiškega komiteja za borce in vojaške invalide je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve in ste ga prejeli danes na klop.

Želi o predlogu odloka kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo. Na glasovanje dajem predlog odloka o razrešitvi namestnika predsednika Republiškega komiteja za borce in vojaške invalide.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (98 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o razrešitvi namestnika predsednika Republiškega komiteja za borce in vojaške invalide soglasno sprejet. S tem se s 15. avgustom 1984 Anton Plut razreši dolžnosti namestnika predsednika Republiškega komiteja za borce in vojaške invalide.

2. Predlog odloka o imenovanju predsednika in članov Upravnega odbora Prešernovega sklada je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka ste prejeli. Želi o predlogu odloka kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o imenovanju predsednika in članov Upravnega odbora Prešernovega sklada.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (87 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o imenovanju predsednika in članov Upravnega odbora Prešernovega sklada sprejet z večino glasov. S tem so v Upravni odbor Prešernovega sklada imenovani: za predsednico Silva Jereb, za člane pa Danilo Benedičič, Andrej Elatnik, Marjan Brezovar, Alenka Dernač-Bunta, France Forstnerič, Boris Lipušič, Branko Madžarevič, Kiar Meško, Vladimir Pavšič, Slavko Pezdir, Primož Ramovš, Silvij Šinkovec, Andrej Ujčič in Aleš Vodopivec.

3. Predlog odloka o imenovanju treh delegatov Skupščine SR Slovenije v Svet Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka ste prejeli. Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve nas je obvestila, da je v obrazložitvi tega odloka prišlo pri tovarišu Milku Okornu do napačnih podatkov, in sicer se pravilno njegovi podatki glasijo: "je inženir elektrotehnike, zaposlen kot projektant v razvojnem sektorju Iskra-železniki".

Želi o predlogu odloka kdo razpravljati? (Ne želi nihče.) Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o imenovanju treh delegatov Skupščine SR Slovenije v Svet Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (89 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o imenovanju treh delegatov Skupščine SR Slovenije v Svet Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji sprejet z večino glasov. S tem so v Svet Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji ponovno imenovani Bernard Krivec, Marko Lozej in Milko Okorn.

4. Predlog odloka o razrešitvi in imenovanju člana Loterijskega sveta Loterije Slovenije je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka ste prejeli. Želi o predlogu odloka kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, zaključujem razpravo. Na glasovanje dajem predlog odloka o razrešitvi in imenovanju člana Loterijskega sveta Loterije Slovenije.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (91 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o razrešitvi in imenovanju člana Loterijskega sveta Loterije Slovenije sprejet z večino glasov. S tem je dolžnosti člana Loterijskega sveta Loterije Slovenije razrešena Jana Crnkovič, imenovan pa je Miro Vesel.

5. Predlog odloka o razrešitvi namestnika družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka ste prejeli. Želi o predlogu odloka kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o razrešitvi namestnika družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (93 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o razrešitvi namestnika družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije soglasno sprejet. S tem je Mitja Švab razrešen dolžnosti namestnika družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije.

6. Predlog odloka o razrešitvi namestnika javnega tožilca SR Slovenije je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka ste prejeli. Želi o predlogu odloka kdo razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo. Na glasovanje dajem predlog odloka o razrešitvi namestnika javnega tožilca SR Slovenije.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (93 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o razrešitvi namestnika javnega tožilca SR Slovenije soglasno sprejet. S tem se s 15. avgustom 1984 Božo Janhuba razreši dolžnosti namestnika javnega tožilca SR Slovenije.

7. Predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Celju je prav tako predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka ste prejeli. Želi o predlogu odloka kdo razpravljati? (Nihče.) Potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Celju.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (89 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Celju soglasno sprejet. S tem se s 1. septembrom 1984 Boris Debič razreši dolžnosti sodnika Višjega sodišča v Celju.

8. Predlog odloka o izvolitvi sodnika Višjega sodišča v Kopru je prav tako predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predlog odloka ste prejeli. Želi o predlogu odloka kdo razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo in dajem predlog odloka o izvolitvi sodnika Višjega sodišča v Kopru na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (93 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o izvolitvi sodnika Višjega sodišča v Kopru soglasno sprejet. S tem je Branko Masleša izvoljen za sodnika Višjega sodišča v Kopru.

Prehajamo na 20. točko dnevnega reda, to je na predloge, pobude in vprašanja delegatov.

Glede na pozno uro predlagam, da ne bi ustno dajali odgovorov na delegatska vprašanja, ker jih tako ali tako objavljamo v Poročevalcu, razen seveda, če delegati pri tem vztrajate. Se strinjate s predlogom, da bi na tak način zaključili 20. točko?

Besedo želi tovariš Marko Kobe, delegat iz Novega mesta, 10. okoliš, prosvetno-kulturno področje.

Marko Kobe: Zanima me, kako je z gradnjo manjših elektrarn na Kolpi?

Predsednik Martin Mlinar: To delegatsko vprašanje bomo posredovali pristojnim organom, ki bodo nanj odgovorili.

Pismeno pobudo so dali delegati iz občine Ljubljana Bežigrad, gospodarsko področje.

Vračamo se na 6. točko dnevnega reda.

Besedo ima tovariš Peter Simonišek, poročevalec skupine delegatov.

Peter Simonišek: Pri usklajevanju vseh treh zborov Skupščine SR Slovenije smo sprejeli sklep oziroma predlog republiškega Izvršnega sveta, da sprejmemo samo dva amandmaja, ki jih je že predlagal Izvršni svet, in sicer sta to amandma občine Lendava in za invalidske delavnice. Vse ostale amandmaje pa zavračamo, ker je nesmiselno, da v postopku sprejemanja interventnega zakona sprejemamo kakršnekoli amandmaje. Ker pa so razlogi za sprejem teh dveh amandmajev tako tehtni, smo sklenili, da ju kljub temu sprejmemo. Zato se moremo sedaj samo še odločiti, ali smo za sprejem tega interventnega zakona ali ne.

Predsednik Martin Mlinar: Upoštevajoč poslovnik in poročilo medzborovske skupine, moram najprej vprašati vse predlagatelje amandmajev, ki jih medzborovska skupina ni sprejela, če pri svojih amandmajih vztrajajo ali od njih odstopajo; če vztrajajo, potem moramo o amandmajih glasovati. Po tem pa bomo glasovali o predlogu zakona, skupaj s tistimi amandmaji, ki jih bomo izglasovali.

Če sem prav razumel, je medzborovska skupina sprejela amandma Lendave in amandma invalidskih delavnic; to je sedaj amandma Izvršnega sveta brez dopolnitev k 6. členu.

Najprej sprašujem predlagatelje amandmajev, ali glede na stališče skupine delegatov in Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki njihove amandmaje ocenjujeta kot nesprijemljive, še vztrajajo pri svojih amandmajih? Prosim, da se o tem izrečete! Delegati iz Novega mesta, ali vztrajate pri amandmaju? (Umikamo!) Delegati iz Šentjurja pri Celju? (Delegat ni navzoč!) Delegati iz občine Grosuplje? (Vztrajamo!) Delegati iz občine Kranj? (Vztrajamo!) Delegati iz občine Trbovlje? (Umikamo!) Delegati iz občine Lendava? (Vztrajamo!)

Ker delegatka iz občine Šentjur pri Celju ni navzoča, bomo o njihovem amandmaju glasovali. Z njim ne soglašata niti medzborovska skupina niti Izvršni svet.

Kdor je za amandma iz občine Šentjur pri Celju, naj prosim glasuje! (12 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (46 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (23 delegatov.)

Ugotavljam, da amandma skupine delegatov občine Šentjur pri Celju ni sprejet.

Dajem na glasovanje amandma k 5. členu iz občine Grosuplje!

Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (28 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (33 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (25 delegatov.)

Ugotavljam, da amandma skupine delegatov iz občine Grosuplje k 5. členu predloga zakona ni sprejet.

Dajem na glasovanje amandma skupine delegatov iz občine Kranj k 5. členu.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (33 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (18 delegatov.)

Ugotavljam, da predloženi amandma skupine delegatov iz občine Kranj ni sprejet.

Dajem na glasovanje amandma k 6. členu skupine delegatov iz občine Maribor Pobrežje.

Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (34 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (23 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (36 delegatov.)

Ugotavljam, da predloženi amandma ni sprejet.

Imamo še amandma občine Lendava. Delegatka iz Lendave vztraja pri drugem delu amandmaja. Prvi del njihovega amandmaja govori o dvojezičnih šolah in ga Izvršni svet in tudi skupina sprejemata, medtem ko drugi del, ki govori o zbiranju sredstev iz solidarnosti, ne sprejemata. Se želi Izvršni svet do tega še opredeljevati? (Ne.) Ali delegat Lendave še vztraja pri obrazložitvi? (Umikamo amandma!)

Ker delegat umika amandma, o njem ni potrebno glasovati.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je predložil amandmaje k naslovu k 1., 2., 5. in 6. členu predloga zakona. Z amandmaji soglašata pristojna odbora in Zakonodajno-pravna komisija. Predlagam, da o vseh amandmajih glasujemo skupaj, razen, če kdo želi, da se o katerem od amandmajev glasuje posebej? (Ne.)

Kdor je za amandmaje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k naslovu k 1., 2., 5. in 6. členu predloga zakona, naj prosim glasuje! (70 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (8 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (14 delegatov.)

Ugotavljam, da amandmaji Izvršnega sveta k naslovu k 1., 2., 5. in 6. členu predloga zakona niso sprejeti.

Z glasovanjem ne moremo nadaljevati, ker je to bistvena sprememba vsebine zakona, ker gre za letnico do 1985. leta in vrsto drugih sprememb.

Besedo ima tovariš Peter Simonišek.

P e t e r S i m o n i š e k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! S tem, ko je Izvršni svet predstavil svoj amandma, da ne bi zakon veljal samo do konca letošnjega leta, in ko smo že sprejeli amandmaje, ki jih je predlagal Izvršni svet, že hkrati zavezuje, da velja do konca.

Pred sprejemom interventnega zakona pa bi opozorili, da smo na medzborovski komisiji sprejeli tudi sklep, ki vsebinsko dopolnjuje zakon, in če dovolite, bi ga prebral.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Najprej moramo glasovati o zakonu, potem lahko šele sprejmemo sklepe.

Želi predstavnik Izvršnega sveta dati še dodatno obrazložitev? Na podlagi glasovanja lahko sklepamo, da niso vsi delegati povsem razumeli vsebine amandmajev in predlogov Izvršnega sveta. Besedo ima tovariš Rudi Šepič, republiški sekretar za finance.

R u d i Š e p i č : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! O amandmajih Izvršnega sveta menim, da je le potrebno reči še nekaj besed, kajti vse kaže, da se le nismo razumeli.

Prvi in najpomembnejši amandma, ki smo ga dali, je ta, da zakon velja samo do konca leta 1984. Kot veste, je bilo v predlogu zakona predvideno, da bi amandma veljal do konca leta 1985, to se pravi, da za celo leto skrajšujemo veljavni zakon. Izvršni svet je prišel do prepričanja, da je dovolj, če zakon sprejmemo do konca leta, in sicer iz naslednjih razlogov.

V teh petih mesecih, ko naj bi zakon veljal, želimo pridobiti na času, da se organiziramo, da bi po l.l., ko zakon ne bo več veljal, po samoupravni poti reševali te zadeve, kar je tudi bilo večkrat poudarjeno v razpravah na odborih in zborih in s čimer se tudi v Izvršnem svetu strinjamo.

Izvršni svet ocenjuje, da je likvidnostna situacija in pomanjkanje obratnih sredstev v gospodarstvu v tem trenutku tako pereče, da moramo vsaj za teh pet mesecev ustaviti vse negospodarske investicije, ta sredstva pa nameniti za krepitev likvidnostne situacije obratnih sredstev organizacij združenega dela, da ne bi imeli problemov, ki nam pretijo. Čeprav smo o tem danes že dvakrat govorili, tako v ekspoziciji kot tudi v moji obrazložitvi, pa naj ne bo odveč, če na to še enkrat opozarjam.

Pred nekaj dnevi smo skupaj s SDK izvedli anketo med vsemi organizacijami združenega dela v Sloveniji, ki so v zadnjih mesecih imele težko likvidnostno situacijo in ugotovili, da bo 47.000 delavcev moralo znižati osebne dohodke pri prvem naslednjem izplačilu osebnih dohodkov, to je v avgustu, ko bomo izplačevali osebne dohodke za julij.

Naj k temu dodam podatek, da se je poleg teh 47.000 delavcev, ki bodo znižali osebne dohodke, še 10.000 delavcev izreklo, da osebne dohodke ne bodo znižali, ker imajo že sedaj nižje, vendar to pomeni, da ima tudi teh 10.000 delavcev izredno, izredno skromne nizke osebne dohodke. Tako lahko ugotovimo, da bo ta nelikvidna situacija in pomanjkanje obratnih sredstev v slovenskem združenem delu pomenilo, da bo 57.000 delavcev - jaz pa bi dodal najmanj 57.000 delavcev - imelo strahovite težave.

Dovolite mi, da k temu dodam še nekaj besed, ker v Izvršnem svetu vodim posebno koordinacijsko komisijo, ki se ukvarja s problematiko nelikvidnosti. Naj povem, da imamo strahovite težave. Dnevno kontaktiramo samo z večjimi organizacijami, z manjšimi ne moremo, ker tega fizično ne zmoremo. Naj povem samo za IMV, da trenutno potrebuje 6 milijard obratnih sredstev, in da ima prek 3 milijarde zapadlih obveznosti. V nekaj dneh, če se to še ni zgodilo, ga bo železniško gospodarstvo tožilo za prek milijardo zapadlih obveznosti, od tega je 400 milijonov zapadlih obveznosti za lansko leto. To situacijo smo preprečevali, dokler smo mogli, sedaj pa ne moremo več, ker bi potisnili železnico v isto situacijo, v kateri je IMV.

Naj omenim tudi primer Gorenja Velenje, ki ima prek 2 milijardi nepokritih izgub iz lanskega leta. Zaradi tega, kot veste, že imajo znižane osebne dohodka. Gorenje potrebuje prek 5 milijard obratnih sredstev. da bi izšlo iz te situacije. Še več bi lahko naštel organizacij, s katerimi se dnevno srečujemo in katerim dnevno skušamo pomagati. V tej koordinacijski skupini ni samo Izvršni svet, temveč tudi Gospodarska zbornica, SDK, tovariši iz poslovnih bank itd. Skupno razpravljamo, skupno sodelujemo z organizacijami in skupno skušamo reševati probleme, kolikor je pač v naši moči.

S tem sem želel povedati, s čim vse se ukvarja Izvršni svet, da bi ublažil, kolikor se pač lahko, to nelikvidnostno situacijo, da bi čim manj naših delavcev imelo težave pri izplačilih osebnih dohodkov. Današnje razprave in tudi nekatera glasovanja pa kažejo, da nismo pripravljeni sprejeti ukrepa, ki ga je Izvršni svet po njegovi oceni moral predlagati, in ki meni, da je več kot nujno, da ga sprejmemo, da bi te trende investicij, o katerih je bilo danes že precej govora, začasno zavrl, da bi se v petih mesecih pripravili in uredili to, kar od nas zahtevate in kar je tudi naša želja. To pomeni, da bi po samoupravni poti reševali ta vprašanja ne pa z interventnimi zakoni. Z amandmajem, ki ga predlagamo, smo želeli, da ta zakon velja samo do konca 1984. leta.

Drugi amandma je redakcijske narave in ga je predlagala Zakonodajno-pravna komisija. Sprejeli smo ga, ker pojasnjuje, da gre samo za določene dograditve. To pomeni, da vse investicije v objekte, ki že tečejo, tečejo normalno tudi naprej. Samo začetek graditve novih objektov ali pa začetek dograditev bi bil za teh pet mesecev prepovedan.

Tretji amandma je glede sredstev za samoprispevek. Kot veste, je bilo v predlogu zakona predvideno, da morajo biti 100 %-no sredstva iz samoprispevka. Na določene pripombe iz razprave v Skupščini in iz drugih razprav, ki so potekale o tem zakonu, smo bili posebej opozorjeni in da imamo nekatere investicije, konkretno je bil omenjen primer Šentjurja, kjer imajo prek 80 % samoprispevka, nimajo pa 100 %-ov. Izvršni svet je sprejel tudi to, da bi s tem omogočil nadaljnje izvajanje investicij na manj razvitih območjih, če je prek 80 % samoprispevka.

Naj vas na kratko seznanim še z nekaterimi drugimi dejstvi glede samoprispevka Šentjurja, ker je zanimivo predvsem zaradi tega, kako delamo in kako se obnašamo. Ko smo dalje razčiščevali je bil govor o prek 80 % samoprispevka, drugi podatek, ki smo ga dobili, je bil 65 % samoprispevka, tretji podatek je bil 35 % samoprispevka, in četrti, ki ga je včeraj omenil predstavnik Šentjurja na odboru, pa je bil samo 1 % samoprispevka. Kot vidite, je Izvršni svet resnično imel dobro voljo, če gre res za prek 80 % samoprispevka, da se pomaga tudi Šentjurju, zavedajoč se, da je to manj razvito območje in tako dalje. Ugotovitev pa je potem bila taka, kot sem jo povedal.

Naslednji je amandma k 6. členu, h kateremu so bile v razpravi tudi dane pripombe. Gre za objekte, ki bi bili v teh petih mesecih poškodovani ali uničeni zaradi naravnih nesreč, požarov in eksplozij. Tudi to smo ocenili, da je več kot nujno, da to sprejmemo.

Prav tako smo sprejeli amandmaja občine Lendave in invalidske organizacije; pri slednjih smo ugotovili, da gre za 13 milijonov za nadzidek nad garažami, ki bo namenjen za učilnice. Tudi tu smo ocenili, da je prav, da to sprejmemo.

Glede amandmaja občine Lendava smo menili, da bi bilo zelo neprijetno od matičnega naroda na narodnostno mešanem območju glede na to, da tu živi madžarska narodnost, če bi z republiškim zakonom to prepovedali. Zato smo menili, da je to meddržavna in ustavna obveznost in smo tudi to sprejeli.

Tovarišice in tovariši delegati! Ob teh podatkih, s katerimi sem vas seznanil, prosim, da o tem še enkrat razmislite in če je potrebno vam lahko posredujem tudi druge podatke. Na voljo imam vse podatke o vseh 89 investicijah, ki so se začele v letošnjem letu. Lahko pa vam povem tudi o predvidevanjih na investicijskem področju. Skratka, upravičeno se bojimo, da bo indeks, ki dosega v primerjavi z lanskimi šestimi meseci že prek 300, še veliko občutnejši ob koncu leta, če tega zakona ne bomo sprejeli. Hvala lepa.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Situacija je naslednja: slišali smo sicer obrazložitve, toda amandmaje smo zavrnil. Počakati moramo na odločitev zbora občin zaradi usklajevanja. K razpravi se javlja tovariš dr. Ciril Ribičič, predsednik Družbenopolitičnega zbora. Prosim!

Dr. Ciril Ribičič: Želel bi dodatno utemeljiti stališča, ki jih je danes sprejel Družbenopolitični zbor k intervencijskemu zakonu. Po mojem mnenju niso problem amandmaji, ki jih predlaga Izvršni svet, temveč vprašanje, ali so delegati prepričani, da je interventni zakon potreben oziroma dober. Vsi amandmaji Izvršnega sveta, so rezultat pripomb iz delegatske baze in omejujejo veljavnost zakona na krajše obdobje ter uvajajo nekatere izjeme, po mojem mnenju prej preširoke kot preozke glede na dejansko stanje.

Družbenopolitični zbor je podprl sprejem interventnega zakona, in sicer ne kot nadomeščanje politične akcije niti kot nadomeščanje samoupravnega odločanja delavcev z administrativnim ukrepom, ampak kot predah, ki naj velja čim krajše obdobje, da se organiziramo na takšen način, da bomo na tem področju naredili odločilen preobrat v skladu z dolgoročnim programom gospodarske stabilizacije, posebej tudi v skladu s sprejeto resolucijo.

V skupini delegatov je bilo zastavljeno vprašanje, kakšen bo dejanski učinek tega ukrepa? Moram reči, da podpiram tiste razprave, ki kritizirajo Izvršni svet in ta zakon s tega stališča, da je to nezadosten ukrep, da je to premalo in da to samo po sebi ne zagotavlja spremembe in preobrata na tem področju in preusmeritve iz negospodarskih v gospodarske investicije ter omejevanje negospodarskih investicij glede na realne možnosti gospodarstva. To lahko vi še boljše ocenite kot neposredni delegati združenega dela. Vendar, če je Izvršnemu svetu mogoče karkoli očitati, mu je mogoče bolj očitati, da premalo in prepozno reagira na odstopanje na tem področju, kot pa da je v skladu s svojo odgovornostjo za stanje predložil predlog tega ukrepa. V tem smislu je tudi potekala naša današnja razprava.

Opozoril bi vas na razpravo tovariša Kraigherja na zadnji seji Družbenopolitičnega zbora o tem, da za vsako konkretno investicijo v občini, mestu ali republiki stojijo konkretni politični funkcionarji, odgovorni člani Zveze komunistov, ki menijo, da od takšne investicije ne morejo odstopiti ne glede na takšne ali drugačne razmere in menijo, da je takšna investicija upravičena. Rekel je tudi, da je končni rezultat pretiranih investicij v tem, da delavec praktično odloča edinole še o svojem osebnem dohodku, ker s temi investicijami, praviloma negospodarskimi, "izpraskamo" iz dohodka organizacij združenega dela vse in delavcu v bistvu ostane, da odloča le še o svojem osebnem dohodku in da ostaja v mezdnem položaju. S tega stališča govoriti o tem, da združenemu delu ni potrebno varuštvo in da je sposobno samo ocenjevati, je seveda mogoče, toda namen takšnega ukrepa je, da prekine prakso vsiljevanja investicij s strani političnih struktur, povezanih s poslovnimi, bančnimi in drugimi strukturami. To pa je realen problem, ki ga hočemo prekiniti s tem zakonom, moremo pa ga z njim razrešiti.

V današnjih razpravah v tem zboru se mi zdi, da je bilo mogoče pri nekaterih razpravljalcih čutiti vpliv političnih struktur v občini ali mestu za povsem konkretne investicije in prepričanje, da od tega ni mogoče odstopiti. V skladu s tem je razumljivo, vsaj za Družbenopolitični zbor, da bo moral čas veljavnosti tega zakona izkoristiti za temeljite priprave da se bodo odločitve v bodoče dejansko sprejemale v skladu s sistemskimi predpisi, zlasti z zakonom o minulem delu in razširjeni reprodukciji in da se pripravijo še dodatni kriteriji, o katerih je danes govoril tovariš Šinigoj v Zboru občin, ko je govoril o utemeljenosti tega zakona.

Drug poudarek iz naše razprave je bil, da moramo pripraviti tudi pregled negospodarskih investicij, ki so se v letošnjem letu že začele in da je treba v zvezi s tem ugotavljati konkretno odgovornost za vse tiste primere, kjer gre za neupravičeno kršitev sprejetih usmeritev in preusmerjanje sredstev v negospodarske investicije.

Menim, da pri tem ne gre toliko za vprašanje, ki bi bilo materialno pomembno, temveč za odločitve, da prekinemo z nesprejemljivo prakso, ki je v nasprotju z dolgoročnim programom gospodarske stabilizacije in z vrsto drugih sprejetih dokumentov. O tem bi lahko še obsežnejše govoril, vendar sem omenil le nekatere argumente za stališča, ki jih je danes sprejel Družbenopolitični zbor. Kot predsednik tega zbora lahko tudi rečem, da bomo tudi v postopku usklajevanja glede tega vprašanja težko odstopili od teh utemeljitev. Če zakon v Zboru združenega dela in Zbora občin ne bo sprejet in če se tudi po usklajevanju ne bomo mogli poenotiti, moramo zahtevati od Izvršnega sveta odločno intervencijo na tem področju. Bil bi tudi čisti oportunitizem, še zlasti z vidika interesov združenega dela, pristajati na to, da stvari potekajo same po sebi in se

sklicujemo na to, da imamo v vseh sistemskih zakonih dovolj možnosti, da omejimo neupravičene investicije, kar je seveda res, v praksi pa tega nikjer ne izvajamo.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Hvala lepa. Prosim tovariša Petra Simoniška, da pove, kakšen sklep je imela skupina namen predlagati.

P e t e r S i m o n i š e k : Verjetno je prišlo do nesporazuma. Vsi trije zbori smo želeli pojasniti umestnost sprejema tega zakona in kakšne naj bi bile poti odločanja o posameznih investicijah, ki naj bi se v prihodnje, to se pravi po obdobju tega zakona nadaljevale. Torej, skupina predlaga sprejem zakona o začasni prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobitev določenih objektov v letu 1984 kot začasen in prehodni ukrep, ki velja le do konca 1984. leta. V tem času je potrebno z ustrezno politično akcijo zagotoviti, da bi lahko po prehodnem obdobju na sistemski način in brez poseganja v samoupravne pravice uresničili cilje, dogovorjene v resoluciji in v drugih usmeritvah. Ob tem pa je treba izhajati iz načela, da se morajo tudi odločitve o negospodarskih in neproizvodnih investicijah sprejemati z neposrednim osebnim izjavljanjem delavcev temeljnih organizacij združenega dela, ki za ta namen združujejo sredstva oziroma v odnosih svobodne menjave dela skupaj z delavci v neproizvodnih in negospodarskih dejavnostih odločajo o razširjeni reprodukciji v teh dejavnostih.

Nadalje predlagamo, da naj zbor oceni, da je potrebno ponovno preveriti v letu 1984 začete neproizvodne in negospodarske investicije in terjati odgovornost in ukrepanje vseh nosilcev investicijskega odločanja za odstopanja od z resolucijo sprejetih usmeritev in uresničevanja že sprejetih stališč Skupščine SR Slovenije ter družbenopolitičnih organizacij, zato predlagamo, da naj zbor naloži Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije, da pripravi analizo neproizvodnih in negospodarskih investicij in o tem poroča Skupščini SR Slovenije do konca letošnjega leta.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Glede na to, da smo glasovali o vseh amandmajih skupaj, zaradi česar je lahko pri glasovanju nastal nesporazum, imamo možnost, če se zbor za to odloči, da na osnovi vseh obrazložitvev, ki smo jih danes slišali, glasujemo o vsakem amandmaju posebej. Če se tudi na ta način ne bomo mogli uskladiti, potem moramo počakati Zbor občin zaradi usklajevanja. Predlagam, da o tem predlogu glasujemo.

Kdor se strinja s tem predlogom, naj prosim dvigne roko! (Večina delegatov dvigne roko.)

Glede na to, da zbor meni, da je na osnovi opredelitev in prejšnjega skupnega glasovanja smotrno ponoviti glasovanje k vsakemu amandmaju posebej, prehajamo na glasovanje.

Na glasovanje dajem najprej amandma k naslovu.

Kdor je za ta amandma Izvršnega sveta k naslovu, naj prosim glasuje! (83 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (5 delegatov.)

Ugotavljam, da je ta amandma Izvršnega sveta sprejet z večino glasov.

Dajem na glasovanje amandma Izvršnega sveta k 1. členu.

Kdor je za ta amandma k 1. členu, naj prosim glasuje! (82 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Trije delegati.) Se je kdo vzdržal? (5 delegatov.)

Ugotavljam, da je amandma k 1. členu sprejet z večino glasov.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju Izvršnega sveta k 2. členu zakona.

Kdor je za ta amandma Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (82 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (9 delegatov.)

Ugotavljam, da je amandma Izvršnega sveta k 2. členu sprejet z večino glasov.

Dajem na glasovanje amandma Izvršnega sveta k 5. členu zakona.

Kdor je za amandma Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (80 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (7 delegatov.)

Ugotavljam, da je amandma Izvršnega sveta k 5. členu sprejet z večino glasov.

Na glasovanje dajem amandma Izvršnega sveta k 6. členu predloga zakona.

Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (83 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (5 delegatov.)

Ugotavljam, da je amandma Izvršnega sveta k 6. členu sprejet z večino glasov.

Očitno je bilo pri prejšnjem glasovanju nekaj nesporazumov glede na ponovljeno glasovanje.

Izglasovali smo vse amandmaje Izvršnega sveta, zato prehajamo na glasovanje o predlogu zakona o začasni prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobitev dobočenih objektov v letu 1984 v celoti.

Kdor je za takšen zakon, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (26 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (7 delegatov.)

Ugotavljam, da zakon ni sprejet.

Sedaj moramo počakati na rezultate glasovanja v Zboru občin. Odrejam krajši odmor.

(Seja zбора je bila prekinjena ob 19.25 uri in se je nadaljevala ob 19.40 uri.)

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Nadaljujemo sejo. Besedo ima tovariš Peter Simonišek.

P e t e r S i m o n i š e k : Nekaj mi ni jasno: sprejmemo vse amandmaje, ki jih predlaga Izvršni svet, ne sprejmemo pa zakona; zakaj? Če bi bil dan vsaj kakšen protiargument temu zakonu. Obrazloženo je bilo tudi, zakaj ni bilo mogoče sprejeti vseh amandmajev. Glede na to me preseneča, da se tako neodgovorno obnašamo. Ker smo sprejeli zahtevo Mednarodnega denarnega sklada, da bomo omejili investicijske naložbe - sedaj se pojavlja, da je trend do petega meseca 301 %, do konca leta je lahko 1000 %, vsaj tako kažejo vsi kazalci - se lahko zgodi, da bomo v 1985. letu morali na zveznem nivoju sprejeti zakon, ki bo blokiral vse investicije za naslednja štiri leta.

Hkrati tudi vemo, kakšen denar je v teh potencialih za negospodarske naložbe, ki bi se moral preliti v tiste organizacije, ki ne morejo zagotoviti denarja za obratna sredstva in v katerih znašajo osebni dohodki delavcev samo 12.000 din in da je 47.000 delavcev, ki jih bo zakon zatekel v avgustu.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Slišali smo veliko obrazložitev za in proti sprejemu zakona. Naj vas obvestim, da tudi Zbor občin ni sprejel zakona. Zbor občin ima še tri točke dnevnega reda, počakati pa moramo tudi na stališče Izvršnega sveta in Družbenopolitičnega zbora. Prosim, da medtem ugotovimo navzočnost delegatov. (Navzočih je 81 delegatov.)

Ugotavljam, da smo sklepčni. Prekinjam sejo zбора.

(Seja zбора je bila prekinjena ob 19.45 uri in se je nadaljevala ob 19.50 uri.)

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Prosim predsednika Družbenopolitičnega zbora tovariša dr. Cirila Ribičiča, da poroča o stališču njihovega zbora.

D r . C i r i l R i b i č i č : Družbenopolitični zbor je počakal na izid glasovanja, ki je bil približno enak v Zboru združenega dela in v Zboru občin, namreč v obeh zborih so bili amandmaji sprejeti, zavržen pa je bil zakon v celoti. Tako je prišlo do situacije, ko je potrebno usklajevanje med vsemi tremi zbori.

Glede na trenutno udeležbo delegatov, ki je na meji sklepčnosti v vseh treh zborih, in glede na to, da je treba ponovno proučiti vse možnosti, tudi alternativne, na kakšen način dosežati cilje, ki jih zasleduje Izvršni svet s predlaganim interventnim zakonom, kar zahteva dodatno posvetovanje takov delegatski bazi vseh treh zborov kot tudi v vodstvih družbenopolitičnih organizacij, predlagamo, da se usklajevanje ne nadaljuje danes, ampak na naslednji seji. Jasno je, da ne moremo prepustiti te situacije samotoku, ki bo sedaj še toliko nevarnejše, glede na to, da bodo mnogi začeli z novimi investicijami v strahu pred možnostjo septembrskega sprejema interventnih ukrepov. Tako moramo ali iskati nadaljnje možnosti v smeri usklajevanja s tem zakonom ali predlagati drugačne ukrepe, od investicije do investicije, ki jih ima na razpolago Izvršni svet, ali s politično akcijo in tako naprej. Vse to so alternativne možnosti, ki jih je potrebno še proučiti. To je predlog Družbenopolitičnega zbora.

Predsednik M a r t i n M l i n a r : Mislim, da se ta predlog ujema s predlogom tovariša Zakrajška. Predlagam, da sejo zaključimo in da za usklajevanje oziroma opredelitev glede na stališča Družbenopolitičnega zbora skličemo ponovno sejo. Se s tem predlogom strinjate? (Da.)

Ker sem obvešččen, da smo pri vseh drugih točkah usklajeni z Zborom občin, zaključujem sejo in vam želim prijeten dopust. Hvala lepa!

(Seja zbora je bila končana ob 20. uri.)

Sejni zapisi
9. sklic (1982 -1986)

št. **19**